

“Yekpare mermer”di onlar!

Aylık siyasal dergi

Ekim 2011 Sayı: 4

Fiyatı: 2 TL (KDV dahil)

Erdoğan, “üçüncü dönemi”ne çok hızlı başladı. Kendi deyimiyle “ustalık dönemi”ydi bu.

Kıdem tazminatının gaspı girişimleriyle başladı “ustalık” aşaması. IMF Başkanı “Kıdem tazminatını kaldırın” diye talimatını vermişti. Hemen harekete geçti. Buna tepki göstermesi beklenen sendikaları da kapısına kilit vurmakla tehdit ederek susturmaya çalıştı.

Ardından gıda maddelerinden ulaşım zam furyası geldi. HES’lere karşı mücadeleyi yükselten köylülere azgınca saldırıya geçildi. Her tür demokratik hak için yapılan kitlesel gösterilerine tahammülsüzlük ve yoğun tutuklamalar at başı gitti. Zindanlar tıka-basa doldu, mahkumlar ölüme terk edildi, vb...

Saldırıları bu kadarla da sınırlı değil. AKP hem içerde, hem dışarıda savaş naraları atıyor. Bir yandan sınır-ıçi ve sınır ötesi operasyonlar ile Kürt halkının tepesine bombalar yağdırılıyor, kontra birlikleri yeniden bölgeye sürülüyor. Diğer yandan Kuzey Afrika’dan Ortadoğu’ya çalkantı halindeki tüm ülkelere, sırtını ABD’ye dayayarak efeleniyor, iç işlerine müdahil oluyor...

Erdoğan, Eylül ayı içinde önce Mısır, Tunus, Libya’yı ziyaret etti, ardından ABD’de Obama ile görüştü. Suriye’ye karşı giderek sertleştiği açıklamalarına, bu görüşmeden sonra bir yenisini daha ekledi. Bu kez tümünden ipleri attı. Daha önce “diplomasi” aracılığıyla yola getirmeye çalıştığı Esad’ı, artık açıktan tehdit ediyordu. Zaten bu süre zarfında, tıpkı Libyalı muhaliflere yaptıkları gibi, Suriyeli muhaliflere de ev sahipliği yapmışlar, onların toplantı gerçekleştirmesini sağlamışlardı.

Sayfa 2’de sürüyor

Bu çember yarılmalı!

Bu çember yarılmalı!

Daha düne kadar Esat'la "abi-kardeş" görünen, Suriye hükümeti ile ortak bakanlar toplantısı yapan, vizeyi kaldıran AKP, Suriye'yi düşman ilan etmişti. Tıpkı elinden "insan hakları ödülü" aldığı Kaddafi'ye yaptığı gibi... "NA-TO'nun Libya'da ne işi var"dan başlıyor, para dolusu çantalarla Libya'nın yeni yönetimine koşuyor, Fransa ile "rol kapma" kavgası yapıyorlardı şimdi. Böylesine tutarsız, ikiyüzlü ve düşkünce bir "dış politika" izleniyordu. Hem de "dünya lideri", "demokrasi havarisi" pozlarında...

"Komşularla sıfır sorun"dan geline nokta buydu. Kandil'e yapılan hava saldırıları, başta Kürt Federe Bölgesi yetkilileri olmak üzere Irak yönetimi tarafından kınandı. Suriye, Türkiye sınırına asker yığmaya başladı. Kıbrıs Rum kesiminin Doğu Akdeniz'de petrol aramaya başlaması üzerine savaş uçakları uçuruldu, hem Rumlarla hem de Yunanistan'la ilişkiler gerildi. Ve hepsinden önemlisi İran'ın Türkiye'ye artan tepkisidir. Çünkü ABD'nin Suriye üzerinden asıl İran'ı hedefe çağırdığı bilinmektedir. Ve Türkiye, "sahibinin sesi" olmuştur. Ama İran'la ilişkileri asıl tehdit eden konu, füze kalkanıdır.

ABD'nin daha önce Doğu Avrupa ülkelerine koymayı başaramadığı füze kalkanını, Türkiye kabul etmiştir. Bu, ABD'ye sunulan en büyük destektir. Ve ABD'li yetkililer tarafından da, "Türkiye'nin NATO'ya girmesi kadar, önemli bir olay" şeklinde nitelenmiştir. Hatırlanacaktır, Türkiye NATO'ya ABD'nin yanında Kore savaşına katılarak ve binlerce askerin ölümü pahasına alınmıştı. Şimdi füze kalkanı ile kaç bin kişinin ölümü göze alınmıştır, bunu zaman gösterecektir.

Füze kalkanı, ABD'nin Ortadoğu'daki hegemonya savaşında en önemli araçlardan biridir. İran'dan veya Rusya'dan gelişebilecek herhangi bir saldırıyı durdurmayı hedeflemektedir. ABD böylece başta İsrail olmak üzere kendine bağımlı ülkeleri ve buradaki üslerini korumaya almıştır. Hal böyleyken Erdoğan, tam da böyle bir zamanda İsrail'e meydan okumakta, büyükelçiliğini kapatmaktadır. İsrail'e kafa tutan bir lider olarak, hem içte, hem de Arap kamuoyunda prim toplarken, füze kalkanı ile ABD ve İsrail'e yaptığı büyük hizmeti perdelmeye çalışmaktadır.

Fakat mızrak çuvala sığmıyor! Hem de füze kalkanı gibi bir mızrak... Kalkanın yerleştirildiği Malatya-Kürecik halkı, bunu kabul etmeyeceklerini duyurdu. 2 Ekim'de kalkanın bulunduğu üsse karşı bir yürüyüş kararı aldılar. Kü-

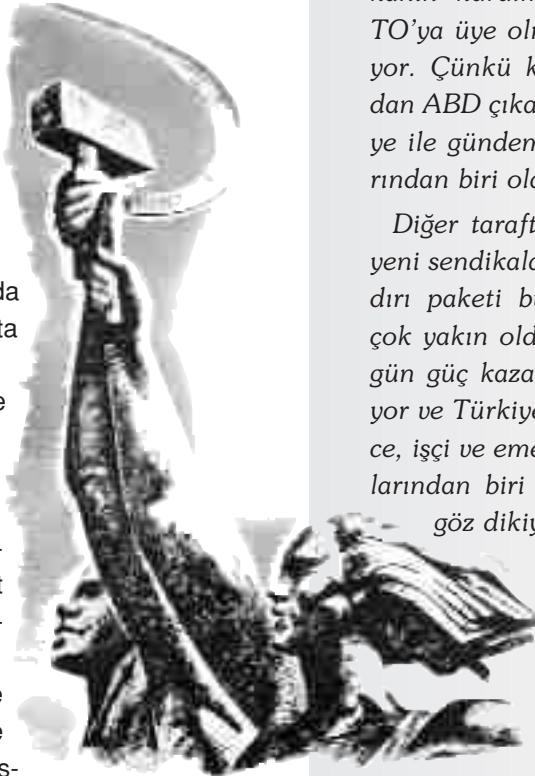
recik halkı, ABD'nin radar üssünü çok iyi biliyor. '71 devrimcileri, bu üssü basmak için hazırlanmışlar, ancak eylemi gerçekleştiremeden Nurhak'larda katledilmişlerdi. Sinan, Kadir ve Alparslan, ABD'nin üssüne karşı eylem yapacakları için öldürüldüler. O üs için devrimcilerin kanı döküldü. Şimdi ise, füze kalkanını dikip, tüm halkın kanını dökmek istiyorlar. Kürecik halkı buna izin vermemek için harekete geçti bile. Fakat bu kalkanı durdurmak için tüm işçi ve emekçilerin ayağa kalkması gerekiyor.

AKP'nin son aylarda hem içte, hem de dışta artırdığı saldırganlığın arkasında, ABD ile yapılan pazarlıklar yatıyor. Erdoğan'ın ABD gezisinden önce, ABD'de faaliyet gösteren 16 ayrı istihbarat biriminin başındaki James Clapper, Ankara'ya geldi. Hem füze kalkanı, hem de Suriye konusunda gizli görüşmeler yapıldı. Son dönemde ABD ile gözle görülür bir ziyaret trafiği yaşandı, yaşanıyor...

AKP hükümeti, ABD'nin taşeronu olarak bölgede boy gösteriyor, tehditler savuruyor. İçte ve dışta savaş tamamları çalıyor. Bu tehlikeli gidişi durdurmanın tek yolu, başta füze kalkanı olmak üzere savaş politikalarına karşı güçlü bir eylemlilik ortaya koymaktır. Aksi halde Türkiye, savaşın merkezinde yer alan bir ülke olacak ve onun ağır bedelini Türk-Kürt tüm halk ödeyecektir.

Ekonomik krizin yeniden tartışılmaya, işaretlerinin güçlü bir biçimde ortaya çıkmaya başladığı bu günlerde, Avrupa işçi ve emekçileri yeniden sokağa çıkmanın hazırlıklarını yapıyor. Arap halklarının isyanından sonra, direniş tüm dünyaya yayılıyor. Bizim ülkemizde de yeni bir direniş dalgasına ihtiyaç var ve bunun koşulları da fazlasıyla mevcut.

Başta kıdem tazminatı olmak üzere hak gaspları, artan zamlar, en küçük bir hak arayışına vahşice saldırılar, Kürt halkına uygulanan baskı ve şiddet, içeride ve dışarıda savaş çıkırtkanlığı ile oluşan bu ateşten çember yarılmalıdır!

Okurlara...

Merhaba,

ABD emperyalizmi, işbirlikçisi Türkiye'yi de harekete geçirerek çok yönlü saldırı atağını başlattı. Bir tarafta Libya'nın işgali, Suriye'nin tehdit edilmesi ve Türkiye'de füze kalkanının kurulması ile özetlenebilecek olan uluslararası gelişmeler var. Özellikle füze kalkanı işçi ve emekçileri doğrudan ilgilendiriyor; ABD Türkiye'de kalkanın kurulmasına, Türkiye'nin geçmişte NATO'ya üye olması kadar büyük bir önem atfediyor. Çünkü kalkan, Türkiye'nin savaşta doğrudan ABD çıkarlarına taraf olacağını, İran ve Suriye ile gündeme gelecek bir savaşın asli unsurlarından biri olacağını gösteriyor.

Diğer tarafta ise kıdem tazminatının gaspı ve yeni sendikalar yasası ile yürütülen bir başka saldırı paketi bulunuyor. Krizin ikinci dalgasının çok yakın olduğu yönündeki işaretler her geçen gün güç kazanıyor, Yunanistan'ın iflası tartışılıyor ve Türkiye'de daha kriz patlak vermeden önce, işçi ve emekçilerin kazanılmış en önemli haklarından biri olan kıdem tazminatına burjuvazi göz diyor.

Her iki saldırı da yaşamsal önemde. Ve bunlara karşı çok çetin bir kavgaya süreci bizleri bekliyor.

Gündemdeki konulara ilişkin yazılarımız dergimiz sayfalarında bulabilirsiniz.

Bir sonraki sayımızda görüşmek üzere...

"Hücreler kitabı Dava Dosyası"nı büromuzdan ve kitapçılardan temin edebilirsiniz.

4. sayıda

3	AKP savaş boyalarını sürdürü
4	HES karşıtı mücadeleye saldırılar
5	Devletin PKK ile görüşüğü belgelendi
6	Kıdem tazminatının gaspına karşı genel grev
7	GEA Klima'da direniş sürüyor
8	Direnmek herşeyin başı
9	Üniversitelerde gizli har(a)ç zammı
10	Arap isyanları konusunda bazı yanlışlar
11	İsrail'de 450 bin kişilik eylem
12	Kadın cinayetleri ne söylüyor?
14	"Yekpare mermer"di onlar
16	Cesurlar savaşır, korkaklar kaçır
18	İdama gidenlerin son mektupları
19	Geleceğimizin köprüsü tarihimiz
20	Metris: Onurun, devrimci değerlerin savunulması
22	Türkiye'de egemen sınıfların klik çatışmaları-4

Yaz aylarının sıcaklığı, gündemin sıcaklığının gerisinde kaldı. Ağustos sonundan bu yana, ABD'nin hegemonya savaşı, peş-peşe atılan adımlarla tırmanıyor.

Önce Ağustos ayının son günlerinde Libya'nın işgalini tamamlamak üzere NATO harekete geçti. Arkasından Suriye'ye dönük tehditler tırmandırıldı. Türkiye hem Libya'da hem de Suriye'de başrolü kapmak için öne atıldı. Bir taraftan Amerika'da ve Arap coğrafyasında turlar gerçekleştirilirken, diğer taraftan, Türkiye'nin savaştaki konumunu en net belirleyen adım olarak, Türkiye'ye füze kalkanı kurulması anlaşmasını onayladı.

**Kaddafi direniyor,
Libya'da rant kapma kavgası**
Ağustos ayı sonunda, NATO güçleri-

Fransa'da 60 ülkenin katıldığı bir toplantı düzenlenerek Libya'nın geleceği masaya yatırıldı. Birleşmiş Milletler, Libya'ya ait 1.5 milyar dolarlık mal varlığının serbest bırakıldığını açıkladı. Her birinde Libya'nın petrollerini ve yeniden inşa rantını kapabilmek için büyük bir yarış ve Libya yönetimine sayısız vaat vardı.

Bugün emperyalistler ve işbirlikçileri, savaşın rantını yemek üzere sıraya girmiş durumdalar. Ancak önlerinde üç önemli sorun var. **Birincisi ve en önemlisi, Kaddafi yönetimi, irili ufaklı 140 aşireti kontrol altında tutuyor ve yönetiyor.** Kaddafi'nin devrilmesi, Kaddafi dönemi devlet ilişkilerini çözecektir. Bugün bu aşiretleri birarada kalmaya zorlayacak, otoritesini kabul ettirmiş yeni bir yönetim kurulması ihtimali son derece zayıftır. Ne direnişe önderlik eden aşiretler ne de mu-

arkasından Erdoğan da Suriye ve Esad karşıtı sözler söyledi. Diğer taraftan İran ise, Suriye'ye dönük olası bir saldırı da kendisinin de harekete geçeceğini ve Suriye'ye destek vereceğini hatırlattı ve NATO'yu uyardı. Suriye'li muhalifler ise, tıpkı Libya'da olduğu gibi NATO'nun kendilerine yardım etmesi talebini daha yüksek sesle ifade etmeye başladılar.

Suriye'de muhalefet hareketinin başladığı günden bugüne, binlerce insanın öldüğü, yüzlercesinin tutuklandığı, onbinlercesinin yaralandığı söyleniyor. Ancak **muhalefet, lidersiz, örgütsüz, dağınık ve parçalı bir yapıya sahip.** Libya'da, emperyalistlerin yönlendirmesiyle muhalifler, belli bir merkezi yapı oluşturmayı, hatta resmi-kurumsal bir isimle kendilerini ifade etmeyi başarmışlardı. Ancak Suriyeli muhalifler, henüz bundan çok uzaklar. Üstelik silahlı mücadeleye de başvurmuyor, daha çok kitle eylemleri ile taleplerini ifade ediyorlar. Bu durum, Suriye yönetiminin inisiyatifi elinde tutmaya devam ettiğini, muhalefetin henüz tehdit gücüne ulaşmadığını gösteriyor. **Muhalifler, Libya'dan kopyalanmış bir biçimde ve ABD'nin zorlaması-Türkiye'nin önayak olmasıyla İstanbul'da düzenledikleri bir toplantıda, Suriye Ulusal Meclisi'ni kurduklarını açıkladılar, ancak bunun şimdilik göstermelik olduğunu onlar da biliyor.** Türkiye ve ABD, Suriye'ye bir muhalefet yaratmaya çalışıyorlar.

ABD emperyalizmi, Libya'ya yaptığı kadar kolay bir biçimde Suriye'de etkin olamadı. İçteki muhalefet hareketlerini güçlendirmek için uğraşıyor, ancak Suriye'nin Libya'dan çok daha güçlü bir direniş sergileyeceğini, Suriye'ye dönük bir saldırıda İran'ın, Rusya'nın ve Çin'in daha etkin bir biçimde devreye gireceğini, üstelik Ortadoğu'nun tümünde Şii-Sünni çatışmasının fitilinin ateşleneceğini görüyor. Muhalif hareketinin güçsüz ve örgütsüz oluşu da, ülkedeki iç dinamiklerin ve dayanacağı güçlerin zayıf olduğunu gösteriyor. Bu durumda, ABD, Suriye saldırısını ertelemek zorunda kalıyor.

Türkiye pay kapmak istiyor

Libya'ya Davutoğlu'nun bir çanta dolusu parayla gitmesinin arkasından, Erdoğan da Arap ülkelerine tura çıktı. Libya, Mısır, Tunus gibi, son 7-8 ay içinde diktatörlerini deviren ülkelere giden Erdoğan, yeni yönetimlerle anlaşmalar imzalamaya, rant kapmaya ve ABD'nin kendisine biçtiği "model ülke" ve taşeronluk rolünü oynamaya niyetlendi.

Aslında **Türkiye, bu "model ülke" taşeronluğunu daha önce Suriye üzerinde denemiş ve başarısızlıkla karşılaşmıştı.** Son iki yıldır, Suriye'ye sayısız ziyaret gerçekleştiren, sayısız görüşmeler yapan Türkiye, Suriye'yi diplomasi yo-

AKP savaş boyalarını sürdü

Libya'da Kaddafi'nin devrilmesi, ABD'nin Ortadoğu'da yeni bir süreci başlattığının işareti oldu. Hemen arkasından gelen Suriye'ye dönük tehdit ise, bir sonraki çatışma adresini gösteriyordu. Savaş tamamları, Türkiye'ye giderek daha yakınlaşırken, Türkiye de, ABD'nin en önemli projesi olan füze kalkanına dahil olmayı kabul etti. Diğer yandan Türkiye, Kıbrıs'ta işgalci bir güç olarak varlığını daha fazla hissettirmeye çalışıyor. Kısacası AKP hükümetinin son altı ayda attığı adımlar, "komşularla sıfır sorun"dan, hemen tüm komşu ülkelerle gerilimli, çatışmalı bir noktaya getirdi.

nin harekete geçirdiği muhalifler, Trablus'a ilerledi. Hızlı bir işgal hareketiyle başkent Trablus kısa zamanda muhalif aşiretlerin kontrolüne geçti. Böylece Mart ayından bu yana, adeta bir "beraberlik" biçiminde görünen, Kaddafi'nin aşiretlerle, aşiretlerin de Kaddafi'ye saldırmadan bulundukları bölgede hakimiyetlerini sürdürmeleri durumu bozulmuş oldu.

Ulusal Geçici Konsey (UGK) hemen başka ülkelerdeki Libya Büyükelçiliklerindeki Libya bayrağını indirterek, emperyalistler tarafından kurulan kraliyet bayrağının çekilmesini sağladı. Ve BM'nin UGK'yi resmen tanımasıyla meşruiyet sorunu da çözülmüş oldu.

Libya'da muhaliflerin, NATO işgalcileriyle birlikte kazandığı bu "zafer", yeni bir savaşın, pastadan pay kapma savaşının başlamasına neden oldu. Türkiye, başrolü kapmak için çok sabırsızdı; muhaliflerin Trablus'a girdiğini duyar duymaz, Dışişleri Bakanı Davutoğlu, çantasına 100 milyon dolar para koyarak Libya'ya gitti. Arkasından muhalif liderlerden Mahmud Cibril, Trablus'un işgalinin ardından hemen bir tura çıktı. Katar, Fransa ve İtalya'ya giderek yapılacak anlaşmalara ilişkin sözler verdi, yardım için vaatler aldı. Bu arada Fransa Başbakanı Sarkozy ile İngiltere Başbakanı Cameron Libya ziyareti gerçekleştirdiler. Onlardan bir gün sonra Erdoğan da Libya'daydı. Sonrasında ise,

halif liderler bu niteliğe sahip değildir. Bu gerçek, bundan sonra Libya'nın kendi içinde aşiret çatışmalarının hakim olduğu bir sürece girme ihtimalini güçlendirmektedir. **İkincisi, Libya'daki El Kaide militanlarının muhalif aşiretlerle birlikte Kaddafi'ye karşı savaştığı biliniyor.** "Zafer"ın kazanıldığı andan itibaren bu militanların da yönetme talepleri gündeme gelecektir. Yeni hükümette söz hakkı ve koltuk talebinden, daha İslamcı bir yönetimin-yasaların oluşmasına kadar pek çok olasılık giderek güçlenmektedir. Üstelik El Kaide, Libya'daki aşiretlere göre savaş gücü ve örgütlenmesi çok yüksek bir grubu temsil etmektedir. Onların da dahil olacağı bir iç savaş, Libya'yı içinden çıkılmaz bir hale getirecektir. **Üçüncüsü ise, Kaddafi ve oğulları, halen Libya'dadır, direnmektedir ve ciddi bir askeri güce sahiptir.** 8 bin kişilik özel kuvvetleriyle ve silah stoğuyla, gerilla savaşını başlatma olasılığından söz edilmektedir. Eski liderin direnişini sürdürmesi, muhalif cephe içinde çatlaklar yaratma ve aşiretler içinde kendi destekçileri oluşturma potansiyelini taşımaktadır.

Suriye hedefe

ABD, Libya'da işgali başarıya ulaştırıp Kaddafi'yi devirmesinin ardından, gözler Suriye'ye çevrildi. Obama yaptığı konuşma ile Suriye'yi tehdit etti; hemen

luyula Amerikan çıkarlarına yedeklemeye çalıştı. Kendisine biçilen rol-den memnun biçimde, “İslami dayanışma” argümanlarıyla, gerçekten de Müslüman-Arap coğrafyasına önderlik edebileceğini, bu ülkeleri bir sözüyle ABD’nin çıkarlarına yedekleyebileceğini düşünmüştü.

Ancak onun ve **ABD’nin bu politikası iflas etti. Türkiye, Orta-doğu’da güçlenen Şii bloka karşı ABD’nin güdümünde oluşturulmakta olan Sünni ittifakın zorunlu bir parçası olmasının dışında, somut bir kazanım elde edemedi.** Mesela Haziran 2010’da, Türkiye, Suriye, Lübnan ve Ürdün arasında imzalanan “Şamgen” anlaşması bı-rakalım hayata geçmeyi, şu anda hatırlanmıyor bile.

Arap ülkelerinin yaklaşımı, Erdoğan’ın turu sırasında daha net or-taya çıktı. Erdoğan Mısır’da laiklik mesajları verirken, Müslüman Kardeşler bunu içişlerine bir müdahale olarak algıladıklarını açıkladı-lar. Ve Erdoğan, Tunus’a gitmeden önce, Tunus da, Erdoğan’ın ko-nuşmasının karşısı açıklamalar yaptılar. Daha sert bir mesaj ise, BM toplantısında geldi. Erdoğan, Mısır ziyareti sırasında ABD ve İsrail karşısı bir konuşma yapmış olmasına rağmen, hemen arkasından dü-zenlenen BM toplantısında, Arap ülkelerin yöneticileri, Erdoğan’ın İsrail hakkında yaptığı konuşmayı dinlemeyerek örtük bir protesto gerçekleştirdiler. **Onların bu tutumu, Erdoğan’ın İsrail ve ABD karşıtlığının inandırıcı olmadığını, Arap ülkelerinin Türkiye’yi “model ülke” olarak değil, ABD’nin taşeronu olarak gördüklerini ve kendileriyle kurmak istediği ilişkiyi reddettiklerini gösteriyor-du.**

Füze Kalkanı kime kalkan olacak

Son aylarda hegemonya savaşında ABD’nin hız kazanan hamlele-rinden birisi de Türkiye’ye füze kalkanının kurulması anlaşmasının sessiz sedasız imzalanması oldu. 11 Eylül sonrası, özellikle 1 Mart tezkeresinin reddi ve “çuval olayı” ile gerilen Türkiye-ABD ilişkileri ve burjuva klikler arasında şiddetlenen çatışmalar, yeni emperyalist savaşta Türkiye’nin safını net olarak ortaya koymuyordu. Bu anlaşma ile Türkiye, emperyalist hegemonya saflaşmasında ABD’nin yanında yerini aldığını göstermiş oldu. Kalkan, Türkiye’yi değil, ABD’nin Or-tadoğu’daki hegemonyasını korumayı amaçlıyordu çünkü.

Libya’da Kaddafi’nin devrilmesi, ABD’nin Ortadoğu’da yeni bir süreci başlattığının işareti oldu. Hemen arkasından gelen Suriye’ye dönük tehdit ise, bir sonraki çatışma adresini gösteriyordu. Savaş tamamları, Türkiye’ye giderek daha yakınlaştıkça, Türkiye de, ABD’nin en önemli projesi olan füze kalkanına dahil olmayı kabul et-ti.

Kalkanın öncelikle İran’la yürütülecek bir savaşa karşı önlem ol-duğu biliniyor. Zaten füze kalkanının Türkiye’ye kurulacağını açık-lanmasının hemen arkasından İran, Türkiye’yi tehdit etti, Suriye ise bir kararname ile orduyu topyekun savaşa hazır olma komutu verdi. Bu hazırlıklar, en küçük bir kıvılcımda Türkiye’nin de savaşa dahil olacağını gösteriyor.

Diğer yandan Türkiye, Kıbrıs’ta işgalci bir güç olarak varlığını daha fazla hissettirmeye çalışıyor. Kıbrıs Rus kesiminin Doğu Akde-niz’de petrol ve doğalgaz için sondaj çalışmalarına başlaması üzerine, F-16 savaş uçakları Doğu Akdeniz’de gövde gösterisi yaptı. Ardından savaş gemilerinin gönderileceği, Türkiye’nin de Kuzey Kıbrıs sahille-rinde kendi çalışmalarını başlatacağı söylendi. Ve “Piri Reis” gemisi araştırma yapmak üzere bölgeye gönderildi.

Kıscası AKP hükümetinin son altı ayda attığı adımlar, “komşu-larla sıfır sorun”dan, hemen tüm komşu ülkelerle gerilimli, çatışmalı bir noktaya getirdi. Emperyalist paylaşım savaşının Kuzey Afrika ve Ortadoğu’da yoğunlaştığı bugünlerde, Türkiye de son hamleleri ile ABD’nin taşeronu görevini daha aktif bir şekilde üstlenmeye başladı. AKP, o “nur yüzlü” sahte görünümünü bir kenara bırakarak, savaş boyalarını sürdü.

* * *

Başta füze kalkanının Türkiye’de konuşlanması olmak üzere AKP’nin Türkiye’yi savaşa sokacak her türlü adımına daha güçlü bir şekilde karşı koymak gerekiyor. Emperyalistlerin ve işbirlikçilerinin savaş planlarını bozacak olan tek güç, işçi ve emekçilerin, ezilen halkların direnişidir. Aksi halde daha önceki savaşlarda olduğu gibi, insanlığı büyük yıkımlar beklemektedir.

HES karşıtı mücadelelere saldırılar

HES’lere (Hidroelektrik santralleri) ve nükleer santrallere karşı mücadele sürüyor. Dev-letin kolluk güçlerinin de bu mücadeleye karşı saldırıları giderek artıyor. Son olarak Sinop Gerze’de kurulması planlanan termik santrale tepki gösteren köylülerin üzerine polis ve jandarma saldırdı. Tazyikli su, biber gazı ve sis bombalarının kullanıldığı saldırıda birçok kişi yaralandı, gözaltına alındı, tutuklandı.

Rize-Fındıklı’da da HES’lere karşı nöbet tutan köylüler Çağlayan ve Arılı vadilerinde saldırıya uğradılar. Dereleri Koruma Platformu adına yapılan açıklamada, AKP hükümeti-nin, kanun hükmünde kararnamelerle HES’lere karşı mücadelenin önüne geçmek istediği belirtildi, “bundan güç alan firmalar, yeniden vadilerimize gelmeye başladı” denildi.

Erzurum’da 14 kişiye HES’e karşı yapılan eylemlere katıldığı için 250’şer lira para ce-zası ve adli kontrol kararı verildi. 17 yaşındaki bir gence, “HES’in çalışma alanlarına girme-si ve HES’lere karşı eylemlerde bulunan kişilerle ilişki kurması yasak”landı.

Trabzon’nun Çaykara ilçesine bağlı Solaklı deresi üzerinde yapımı planlanan HES pro-jesine karşı çıkan köylüler, şantiyeyi bastılar. Şantiye çalışanları ile başlayan kavgaya, jan-darma ekipleri de karıştı. İş makinelerini kıran köylülerin üzerine saldırdılar. Çıkan olaylar-da ikisi asker, yedi kişi yaralandı, dört kişi gözaltına alındı.

* * *

Son bir ay içindeki bu gelişmeler, HES’lere karşı mücadelenin giderek daha da sertleş-tiğini ve devletin hem kolluk güçleri, hem de yargısıyla, bu mücadeleyi bastırmak için saldı-rıya geçtiğini gösteriyor. Ayrıca Metin Lokumcu’nun katledildiği olayla ilgili birçok kişi gözal-tına alınıp tutuklandı. Erzurum’a taşınan ve toplam 38 kişinin tutuklu bulunduğu davada, asıl olarak HES’e karşı verilen mücadele yargılanıyor. Ankara’da Metin Lokumcu’nun katle-dilmesini protesto eden öğrenciler de yaklaşık iki aydır tutuklu bulunuyor.

HES’lere karşı son günlerde artan saldırılar hemen her yerde protesto edildi. Şavşat Derelerin Kardeşliği Platformu da başta Gerze olmak üzere HES karşıtlarına yönelik saldı-rıları kınamak için basın açıklaması yaptı. 8 Eylül’de gerçekleşen bu protesto gösterisinde, platform adına açıklamayı Murat Tokdemir okudu. Açıklamayı kısaltarak yayınıyoruz.

“Dün Hopa’da gerçekleşen ve adeta işgali andıran saldırı şimdi Sinop Gerze’de yaşan-dı. Bu tesadüf mü? Değil elbette!.. Gerze halkı ilçelerinde Termik Santral istemiyorlardı. Gerze’nin doğasını korumak ve temiz bir çevrede yaşamak istiyorlardı. Bunun için mücade-le ediyorlardı. Gerze halkının suçu buydu. Saldırıya uğramalarının sebebi buydu... Bir ta-rafta şirket, diğer tarafta ise yöre halkı vardı. Ama bu kez şirket, devlet gücünü de arkasına alarak çıkmıştı halkın karşısına. Gerze halkı, tıpkı Hopa gibi direndi. Pes etmedi. Onlarca yaralı ve gözaltına rağmen şirket sondaj makinelerini geri çekmek zorunda kaldı.

Arkadaşlar, bunun adı devlet baskısı, devlet terörü değil de ne-dir? Bunun adı şirketin tarafında olmak, ama yöre halkını ise sindir-meye, korkutmaya çalışmak değil de nedir?(...)

İki gün önce ise Erzurum’un Tortum İlçesi’ne bağlı Bağbaşı Beldesi’nde köylüler HES yapılma-sı için başlatılan çalışmaları engel-ledi. Sabah erken saatlerde belde-deki birinci köprü üzerinde topla-nan yaklaşık 1500 kişi, iş makine-lerinin yolunu keserek derelerini savundu. Çevik Kuvvet, eylemcile-re kimyasal gaz ile müdahale etti. Ama Tortum halkı derelerini korumak-tan vazgeçmedi...

Bugün emperyalizmin ve işbirlikçilerin yeni gözdesi, enerji ve sudur. Enerji kaynaklarını ele geçirmek, en büyük amaçları halini almıştır. Yeni emperyalist savaşın tam da bu kay-nakların bulunduğu Ortadoğu-Kafkaslar bölgesinde yoğunlaşması boşuna değildir... İşte Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar’ın sözleri: “HES’lere kanımız gibi ihtiyacımız var.” Hayır o dereler doğanın can damarlarıdır. Kan emici vampirler kendileri beslensinler diye derelerimizi verecek miyiz? HAYIR!

Bu güne kadar ülke genelinde HES’lere karşı mahkemelerden yüze yakın “yürütmeyi durdurma” kararı çıkartılmış, buna rağmen Diyarbakır HES örneğinde olduğu gibi kararın uy-gulanması ancak halk tarafından şantiyelerin basılmasıyla gerçekleşebilmiştir!

Bu örnek bile başlı başına göstermektedir ki; HES’leri durdurmak halkın kitlesel ve meşru mücadelesiyle olacaktır. Bizler nasıl ki “DERELERİN KARDEŞLİĞİ” diyoruz; tıpkı o dereler gibi o derelerin vadilerinde yaşayan tüm canlılarla da kendimizi kardeş ilan ediyor-ruz. Hem o derelere uzanan eller, Hopa’da, Sinop Gerze’de ve Erzurum Tortum’da ki dere-leri ve doğayı koruyan kardeşlerimizin üzerine coplarla, kurşunlarla, gaz bombalarıyla sal-dıranlar, bizi de tehdit etmektedir.

Ve buradan diyoruz ki: Kan emici vampirler açlığını dindirsin diye bizden derelerimizi is-tiyorsunuz! VERMEYECEĞİZ! Derelerimizden ve kardeşlerimizin üzerinden ellerinizi çekin!

DERELERİN KARDEŞLİĞİ, DERELERİN ÖFKESİNE DÖNÜŞMEDEN KANLI İŞ MAKİ-NALARINIZI, YAĞMACI EMELLERİNİZİ ŞİRKETLERİNİZİ VE İŞBİRLİKÇİLERİNİZİ ALIN VE DEFOLUN!”

Devletin PKK ile görüştüğü belgelendi

Geçtiğimiz günlerde Fırat Haber Ajansının sitesine düşen MİT-PKK görüşmelerinin ses kaydı,ortalığı bir anda karıştırdı. Ajans yaptığı açıklamada, kaydın sitelerine yasadışı bir şekilde konulduğunu ve kaydı siteden kaldırdıklarını duyurdu. Fakat bu süre içinde konuşmaların içeriğinden herkesin haberi olmuştur.

Görüşmeler Norveç'in başkenti Oslo'da yapılyordu. PKK'nin yetkili isimleri ile MİT Müsteşar Yardımcısı ve o dönem Başbakanlık Müsteşarı olan Hakan Fidan görüşmeleri yürütüyordu. (Hakan Fidan, daha sonra MİT'in başına getirildi ve halen de bu görevde bulunuyor.) Ses kaydından bu tür görüşmelerin iki buçuk yıldır yapıldığı ve o görüşmenin beşinci görüşme olduğu da açığa çıkmıştı.

* * *

Hatırlanacaktır, seçim öncesi İmralı ile devlet yetkilileri arasında görüşmelerin yapıldığının duyulması bile AKP ile muhalefet partileri arasında polemiklere neden olmuştu. Erdoğan, o zaman AKP olarak Öcalan'la asla görüşmediklerini ve görüşmeyeceklerini söylemiş, bunu iddia edenleri "şeref-siz"likle suçlamıştı. Ses kaydı, Erdoğan'ı çok net biçimde yalancı çıkardı. Çünkü Hakan Fidan, Başbakan'ın emri ile orada bulunduğunu söylüyordu. Zaten MİT de Başbakanlığa bağlı çalışan bir kurumdu.

Elbette böyle bir fırsatı muhalefet partileri kaçırmadılar. Gerek CHP, gerekse MHP, Erdoğan'ın seçim dönemindeki sözlerini hatırlatarak, onu köşeye sıkıştırmaya çalıştılar.

Başlangıçta hükümet kanadında tam bir sessizlik hakim oldu. Muhalefet partilerinin sıkıştırması üzerine, "devlet görüşme yapar" noktasına geldiler. O sırada Kuzey Afrika ülkelerinin turuna çıkan Başbakan Erdoğan ise, gazetecilerin bu yöndeki sorularına "Hakan Fidan'ı yedirtmeyiz" yanıtını verdi. Sanki hedefteki isim, Fidan'mış gibi! Esasında gelen tepkilerin durumuna göre, Fidan'ı öne sürerek harcıyacağının sinyalini veriyordu. Israrla "devlet görüşür, AKP olarak görüşmedik" dese de, her şey ayan-beyan ortadaydı. Ve gelinen noktada AKP'nin ya da onunla ilişkili bir memurun görüşüp görüşmesinin hiç önemi yoktu. Sonuçta sadece Öcalan ile değil, PKK ile de görüşmelerin yapıldığı kanıtlı belgeli bir şekilde ortaya çıkmıştı.

Daha da önemlisi, PKK ile görüşülmesi kimseyi şaşırtmadı. Zaten Kandil dahil her cepheden görüşüldüğü biliniyordu. Yakın bir süre önce, aralarında gazetecilerin de bulunduğu bir heyet, IRA ve ETA deneyimlerini yerinde görmek için bu ülkelere gitmiş ve günlerce bu konu gazetelerde, televizyonlarda işlenmişti. Hasan Cemal, Cengiz Çandar gibi devlet organlarına yakınlığı ile de bilinen gazeteciler, Avrupa ülkelerindeki gibi Türkiye'nin de PKK ile görüşerek bu sorunu çözmesini istiyor ve bu yönde telkinlerde bulunuyorlardı. Dolayısıyla ortam zaten bu habere uygun hale gelmişti.

* * *

Tabi ki asıl soru, MİT-PKK görüşmelerini kimin internet sitesine koyarak duyurduğu ve amaçlarının

ne olduğunda düğümlendi. Tam da "sınır ötesi" operasyonun yapıldığı, Erdoğan'ın Arap turuna çıktığı ve ABD'ye gideceği sırada, ses kayıtlarının ortaya çıkması, Erdoğan'ı zor durumda bırakmak isteyenlerin işi olarak yorumlandı. **Yapanların niyetleri her ne olursa olsun, ses kaydının asıl yarattığı sonuç; PKK ile görüşüldüğünün resmileşmesi, hem devlet katında, hem de genel kamuoyunda kabulü oldu. Uzun bir süredir zemini oluşturulan "barış için gerekirse terör örgütü ile de görüşülür" fikri, normalleşti, kabullenilen bir olgu haline geldi.** Daha dün kadar "terör örgütüyle asla masaya oturmayız" hezeyanları geride kaldı. Muhalefet partileri bile, "görüşmeye değil, haberimiz olmamasına karşıyız" dediler.

BDP dahil Kürt kesimi de, ses kaydının kimler tarafından, hangi amaçlarla ifşa edildiğinin değil, böyle bir görüşmenin gerekliliği üzerinde durdular. Fakat işin ilginç yanı, PKK'nin Avrupa'daki temsilcileri ile görüşmeler kabullenilirken, Öcalan'la 27 Temmuz'dan bu yana, yani iki ayı aşkın bir süredir görüşmelerin kesilmiş olmasıdır. Ne avukat, ne de görüşçüler, Öcalan'la, bu süre içinde görüşebilmiştir. Gerekçe yine "koster bozukluğu"dur!

BDP milletvekilleri, Öcalan'la görüşmek için başvuruda bulundular ve olumsuz yanıt aldıkları durumda onbinlerce kişiyle, İmralı'ya kosterin kalktığı Gemlik'e yürüyeceklerini söylediler. Kürt halkı, Öcalan'ın tecridine karşı her yerde eylemlerini yükseltmiş durumdadır. Birçok burjuva liberal aydın ve yazar, devletin Öcalan'la görüşmeleri yeniden başlatmasını istemekte, PKK'nin silah bırakmasını, ancak Öcalan'ın sağlayacağında hemfikir olunmaktadır. Özellikle PKK'nin artan eylemleri, bu yöndeki çağrılarını büyüttü.

* * *

1 Ekim'de meclisin açılacak olması BDP üzerinde meclise gelip yemin etme

baskısını arttırdı ve BDP de meclise geleceğini açıkladı. Ortada hem Öcalan tecridi, hem de tutuklu milletvekillerinin sorunu duruyor. BDP'nin hangi sözlerle meclise girmeyi kabul ettiği belli değildir. Ancak her iki konuda da bir adım atılmaz ise, Kürt halkının isyanı daha da büyüyecektir. PKK ile görüşmelerin kabul edildiği bir ortamda Öcalan'ın tecridi uzun süre devam ettirilemez. Öcalan'ın "ev hapsi" talebine, devletin tecrit resti, bu talebi geri letmek, zaman kazanmak içindir. Önümüzdeki günlerde BDP milletvekillerinin Öcalan'la görüşmesi büyük bir ihtimalle gerçekleşecektir. AKP, ölümü gösterip sıtmaya razı etmeye çalışmaktadır.

Yıllardır sokaklarda olan ve haklarını kopara kopara alan Kürt halkını, bugün geldiği noktadan daha geriye götürmek artık mümkün değildir. Operasyonlara karşı sınıra yürüyen ve ölümler pahasına kitlesel yürüyüşünü sürdüren bu halkın direncini, ne toplu tutuklamalar, ne de operasyonlar durdurabilir. Bütün mesele, her zaman olduğu gibi önderlikte düğümlenmektedir.

Ayhan Efeoğlu işkenceyle katledildi!

Kontrgerilla faaliyetlerinin içinde yer alan Ayhan Çarkın, gözaltında kaybolan Ayhan Efeoğlu'nun işkencede katledildiğini itiraf etti.

Yıldız Üniversitesi öğrencisi Ayhan Efeoğlu 6 Ekim 1992'de, ağabeyi Ali Efeoğlu ise 5 Ocak 1994'te gözaltına alınmış ve o günden sonra kendilerinden haber alamamıştı.

'90'lı yıllar boyunca kontrgerilla örgütlenmesinin içinde aktif olarak yer alan, Sursuluk sanıklarından Ayhan Çarkın, itiraflarına bir yenisini daha ekledi. Ayhan Efeoğlu'nun İstanbul Terörle Mücadele Şubesi'nde işkenceyle öldürüldüğünü, parçalanmış bedeninin ormanlık alana gömüldüğünü söyledi.

Ayhan ve Ali Efeoğlu'nun kaybedilmesinden sonra ailesi ve avukatlarının başvuruları yanıtsız kalmıştı. Dönemin İstanbul Emniyet Müdür Yardımcısı Hüseyin Kocadağ imzasıyla 1994 yılında verilen yanıtta, Ali Efeoğlu'nun altı ayrı suçtan arandığı, yakalandığında bilgi verileceği ifade ediliyordu. Bilindiği gibi Kocadağ, 1996'da Susurluk'ta, devletin kontra eylemlerinde tetikçilik yapan Abdullah Çatlı'yla aynı arabaydı ve birlikte geberdiler.

Ayhan Çarkın'ın itirafları üzerine Efeoğlu kardeşlerin babası Osman Efeoğlu, "oğullarımı kaybedenlerden şikayetçiyim" dedi. İHD üyeleri de, o yılların işkence merkezi Gayrettepe'nin önünde toplanarak Ayhan Efeoğlu'nun mezarının ortaya çıkarılmasını, Ali Efeoğlu'nun akıbetinin açıklanmasını istediler. Cumartesi anneleri, 338. kez bir araya geldikleri Galatasaray Meydanı'nda Efeoğlu kardeşleri andılar.

Gözaltında kaybedilenlerin, işkence ile öldürüldüğü ve herkesten gizlenerek gömüldüğü gerçeği, Ayhan Efeoğlu ile bir kez daha teyit edildi. Aynı şekilde onları katledenlerin yıllarca en üst resmi makamlarda oturdukları ve bu cinayetleri gizlemek için her tür yalana başvurdukları da... Fakat hiçbir cinayet, katliam gizli kalamazdı.

Kontra cinayetlerinin teker teker açığa çıkmasıyla birlikte ailelerinin ve kitle örgütlerinin de "mezarlarını istiyoruz" talepleri giderek artıyor. Kaybedilen tüm devrimci, demokrat ve yurtseverlerin nasıl katledildiklerini açığa çıkartmak ve mezarlarını buldurmak, faşizme karşı mücadelenin önemli bir parçasıdır. Hem devrim şehitlerine karşı bir görevimizi yerine getirmek, hem de faşizme geri adım attırmak için, bu mücadeleyi büyütmeliyiz.

Kıdem tazminatının gaspına karşı GENEL GREV, GENEL DİRENİŞ!

AKP hükümetinin kıdem tazminatını gasp etme hazırlığı sürüyor. İşçilerin tepkisiyle bir süre sessizliğe gömülen bakanlar, meclisin açılması yaklaşınca yeniden gündeme soktular. Belli ki mecliste ilk olarak bunu yasallaştırmak istiyorlar.

Patronlar, kıdem tazminatını gasp etmekten bir türlü vazgeçmiyorlar. Patronların isteklerini yerine getirmede başı çeken AKP hükümeti de fon adı altında gaspın ilk adımını atıyor. AKP'nin "ustalık dönemi" olarak sunduğu, 61. Hükümetin programında yerini aldı.

Her zaman yaptıkları gibi önce ortaya atıp, nabız yoklaması yaptılar. "Her kesin görüşünü alacağız, mutabakata varmadan bir şey yapmayacağız" diyerek, işçi ve emekçileri rehavete sürüklemek istediler. Gelen tepkiler, geri adım attıracak boyutta olmayınca, yeniden ısıtmaya başladılar. Belli ki, tepkileri ölçme süreci bitti, pratik adımlar atma zamanına geçildi.

Burjuvazi ve onun hükümeti, bu konuda oldukça kararlı olduğunu gösteriyor. Ve pratik adımlarını atıyor. Peki ya işçi ve emekçiler? Onların sendikaları? Emekten yana olan tüm güçler? Biz ne kadar kararlı ve hazırlıklıyız?

Kıdem hakkını gasp etme taslağı

Kıdem, işçinin verilmeyen ücretinin sonradan verilmek üzere kesintilerin birikimidir. 1936'lardan beri kazanılan bu hak, '80 faşist askeri cuntasına kadar işçiler lehine yapılan düzenlemelerle ilerlemişti. Bu tarihten sonra geriye dönük düzenlemeler yapıldı. Darbe yapılır yapılmaz, işçi ve emekçilerin örgütlülükleri dağıtıldığı gibi, hakları da gasp edildi. İşçiler "bahar eylemleri"yle başlayan '80 sonrası mücadeleleriyle kıdem dahil birçok hakkını yeniden kazandılar. Fakat **patronlar, kıdem hakkını gaspetme hedefinden hiç vazgeçmedi. Esnek ve güvencesiz çalışmayı yaygınlaştırarak kıdem biriktirmeyi neredeyse imkansız hale getirdi.**

Mevcut sistemde kıdem biriktirmek oldukça zor olmasına rağmen, gözünü kar hırsı bürümüş patronlar, getirilecek olan fon sistemiyle kıdem hakkını tamamıyla gasp etmek istiyorlar. Bu sistemde kitlel işten atmaların önünde hiçbir engel kalmayacak ve patronlara sınırsız bir esneklik sağlanacak.

Fonda biriken para, 10 yıldan önce işçilere verilmeyecek. Yani askere giden işçi, evlenen kadın işçi, artık kıdem alamayacak. Sadece onlar da değil. Patronlar girdi-çıkı yapıp, işçilerin hemen hepsinin 10 yıllık prim süresini tamamlamayacak. Dahası, 10 yıl içinde kıdem ödeme zorunlulukları olmadığı için, işçileri çok rahat biçimde işten atacaklar. Kıdem tazminatı miktarı düşecek. Kıdem tazminatının faiz ödemesi ortadan kalkacak. 10 yıl aynı işyerinde çalışmayı başaranlar ise, işten atıldığında veya ayrıldığında ücretinin biriken kısmının hepsini alamayacak. Ancak bir kısmını ödeyecekler. O bir kısmının ne kadar olacağı da fon yöneticilerinin insafına kalmış!

Fon, yeni bir uygulama değil. Önceki yıllarda birçok fon oluşturuldu. İşçi ve emekçilerin çok iyi

bildiği bir gasp yöntemi... Burada biriken paraların burjuvaziye kredi ve destek olarak aktarıldığı herkes tarafından biliniyor artık. Devlet, kıdem tazminatı fonunu da 10 yıl boyunca istediği gibi kullanacak. Zaten taslağa göre, biriken paraları işletecek olan **Fon Yönetim Kurulu, işverenden iki, hükümetten bir, işçilerden bir olmak üzere 4 kişiden oluşuyor. Daha baştan işçiler, üç/bir yenik durumdalar yani.** İşçiler adına sarı sendika temsilcilerini alacakları düşünülürse, işçinin hiç söz hakkı olmayacağı anlamına geliyor.

Kısacası, fonda biriken kıdem tazminatının işçilere geri dönmemesi için, bir dolu barikat kurulurken, burjuvaziye kıdem hakkından da para kazancak bir sistem oluşturuluyor.

Patronlar ve AKP yalan söylüyor

AKP hükümeti ve patronlar, "istihdamın önündeki en büyük engel, kıdem tazminatı" diyorlar. Söylediklerine göre, çalışma koşulları daha fazla esnekleşir ve kıdem tazminatı kaldırılırsa, istihdam artacakmış! Yani kıdem tazminatı yükünden dolayı işçileri rahatlıkla işten atamadıklarını, bu hakkı gasp edince işten atmaların önünde hiçbir engel kalmayacağını söylemiş oluyorlar.

"Avrupa'da kıdem tazminatı yoktur", "Dünyanın hiçbir ülkesinde bu kadar yüksek kıdem tazminatı ödenmemektedir" diyorlar. Açıkça yalan söylüyorlar! Fransa, Almanya, Hollanda, Avusturya, İtalya, İspanya Yunanistan, Portekiz gibi Avrupa ülkelerinin hepsinde, Japonya, Amerika, Hindistan, Brezilya, Güney Kore gibi **dünyanın hemen tüm ülkelerinde kıdem tazminatı uygulaması bulunuyor ve birçoğunda da Türkiye'den daha yüksek kıdem ödeniyor.**

Taslakta kıdem tazminatındaki değişikliğin gerekçesi şu cümle ile özetleniyor: "İşçilerin büyük çoğunluğunun alamadığı, işletmeler üzerinde ödeme baskısı oluşturduğu için..." İşte taslağa ruhunu veren bu cümledir. Cümlelerin birinci bölümü doğrudur, işçilerin büyük çoğunluğu kıdem tazminatı hakkından yararlanamıyor. Ama fon sisteminde bu haktan faydalanmayanların sayısı daha da çoğalacak. Cümlelerin ikinci bölümü ise, yani "işletmeler üzerinde ödeme baskısı" bu taslağın özünü ortaya koyuyor. **Bütün dertleri, patronların prim yükünü azaltarak kitlel işten atmaların önündeki engelleri kaldırmaktır. İşten atmaların hiçbir maliyetini ve cezai hükmünü bırakmamaktır.**

Sendikalara aba altından sopa

Burjuvazi, bu hakkı gasp edebilmek için, işçi ve emekçilerin en hassas noktalarına parmak basarak yalan söylüyor. Öte yandan işbirlikçi sendikalardan da en küçük çatlak bir ses duymak istemiyor. Çalışma Bakanı Faruk Çelik'in "SGK kayıtlarına göre sendikalaşma oranı 8.94'tür" açıklaması tesadüf değildir. Devamında da, "SGK verilerini dikkate alırsak DİSK ve HAK-İŞ kapılarına kilit vurmak zorunda kalır. Birçok sendikanın yetkisi düşer" dedi. Sendikalara bu tehdidi savuran bakan, SGK verilerini dikkate almayı, yıl sonuna kadar ertelediklerini de belirtti.

Böylece **sendikaların üzerinde bir yıl boyunca kapatma tehdidini bir giyotin gibi başlarının üzerinde tutacağını söylemiş oldu.** Bu tehdit, sadece işbirlikçi merkez yöneticilerine değil, bütün işkollarına ve şubelere yapıyor. Merkeze karşı olan sendika yöneticilerini de etkilemeye çalışıyor. Merkez yöneticilerinin bunlar üzerindeki elini güçlendiriyor.

Bakanın bu açıklaması, yerini bulmuş olacak ki, HAK-İŞ, hiç vakit geçirmeden taslağı savunduklarını söyledi. Türk-İŞ'in ise sesi soluğu çıkmadı. DİSK, karşı olduğunu bildirmekle birlikte, ciddi hiçbir eylem gerçekleştirmedi. Fakat **tabanda işçi ve emekçilerden büyük bir tepki oluştuğunu biliyorlardı.** Çeşitli sendika şubeleri, bu yöndeki tepkileri küçük de olsa ortaya koydular. Türk-İŞ'in önceki yıllarda aldığı "kıdem tazminatının gaspı, grev nedenidir" kararı hatırlatıldı.

Bu konuda uzun süre suskunluğunu koruyan Türk-İŞ Başkanı Kumlu, sonunda "hayallerimizi satırmayacağız" demek zorunda kaldı. Oysa kıdem, işçinin sadece hayali değil, bugünüydü aynı zamanda. İş güvencesi, herhangi bir çıkarılma durumunda, kendisini bir süre de olsa idare edecek para demekti.

Aylar sonra Türk-İŞ Başkanı'ndan gelen bu tartışmalı çıkış bile alttan gelen basıncın sonucudur. Fakat Kumlu, ısrarla daha önce aldıkları "genel grev" kararını dillendirmekten kaçınıyor. Bunu bırakım dillendirmeyi, fiilen yaşama geçirecek olan, elbette işçi ve emekçilerin kararlılığı olacaktır.

* * *

Kıdem tazminatı, burjuvazi için de, işçi ve emekçiler için de çok önemli bir yerde duruyor. Bu saldırı sadece bir işkolunu, bir işyerini ilgilendirmiyor. Sendikalı-sendikasız bütün işçileri kapsayan bir saldırı sözkonusu. Onun için hiçbir işçinin "bana ne" deme lüksü yok! **Sadece milyonlarca işçi-emekçiye değil, onların ailelerini de ilgilendiren bir saldırı bu. Çünkü kıdem, işçinin iş güvencesi, yıpranan emeğinin birikimi, emeklilik ikramiyesi...** Bütün bunlar, işçi ve emekçileri, aynı noktada birleştiriyor: Kıdem tazminatımızı gasp ettirmeyeceğiz!

O halde bu saldırıyı püskürtecek bir kararlılıkla eyleme geçelim! Genel grev-genel direnişe hazırlanalım! Bir kez daha sokakları zapt edelim! Yeni 15-16 Haziranlar yaratalım!

GEA Klima'da direniş sürüyor

Birleşik Metal İş sendikasının örgütlü olduğu GEA Klima fabrikasında, sendikalı işçilerin işten atılmasına karşı direnişe geçen işçiler, direnişlerinde 100'lü günlerini geride bıraktılar. DSB olarak direniş yerlerinde GEA işçilerini ziyaret ettik. Aşağıda Birleşik Metal İş Gebze Şube Başkanı Erdoğan Özer ile yaptığımız röportajı yayınlıyoruz.

DSB: Direnişiniz neden başladı ve ne tür sorunlarla karşılaştınız?

Erdoğan Özer: Gea Klima'daki sorunlarımız, Nisan ayı ortalarında başladı. Aslında daha geriye gidersek, şirketin bundan önceki yönetimleriyle de ciddi sıkıntılarımız oldu. Özellikle esnek çalışmayı dayatmalar vardı. Fakat arkadaşlarımız ciddi bir duruş sergilediler, işveren bunu fabrikada hayata geçiremedi. Bunun üzerine, kriz yaşandığına, fabrikanın üretiminde kısıtlama olacağına dair bilgi geldi. Temsilci arkadaşlarımızı gönderdik, "bir sıkıntı varsa halledelim, ama tek taraflı olmaz bu iş" dedik. Sorunun çözümünün sadece eleman çıkarmak ile halledilebileceğini söylediler. Böyle bir durumun tarafımızca kabul edilemez olduğunu, ısrar ederlerse duruşumuzun farklı olacağını belirttik. Buradaki yönetim sorunun kendilerinden kaynaklanmadığını, Almanya'daki merkez yönetiminden kaynaklandığını belirtti. Biz de Almanya'daki yönetimle görüşmek istediğimizi söyledik. Buraya iki defa heyetler halinde gelen yönetim, ısrarla bizimle görüşmekten kaçındı. Haziran başı itibarıyla 7 arkadaşımız işten çıkarıldı. 3 arkadaşımız kıdem ve ihbar tazminatlarını alıp gittiler. 4 arkadaşımız fabrika önünde direnişe geçti. Direniş sürecinde fabrikadaki genel müdür, personel müdürü, bizimle birlikte Almanya yönetimine karşıydılar. Fabrikanın servisini kullanıyorduk, yemeğimizi fabrikanın yemekhanesinden alıyorduk. Ancak Temmuz ayının ortalarına doğru tavırları farklılaşmaya başladı. Önce yemek ve servisle ilgili sıkıntılar çıkmaya başladı. 13 Temmuz'da fabrikaya hiç tanımadığımız insanlar geldi. Amerikan filmlelerinde gördüğümüz, siyah takım elbiseli, kulaklıklılı, bodyguard tipli insanlar. Onur Şıvga, GEA'da seçilmiş Avrupa İş Konseyi temsilcimiz. Onur Şıvga ile birlikte iki arkadaşımızı da toplantıya çağırdılar. Ancak gittikleri yer, personel müdürünün odası değil ve orada bu bodyguard tipli adamlar arkadaşlarımızı tehdit edip silah gösteriyorlar. Onur Şıvga ile birlikte arkadaşlarımızı da şiddet uyguluyorlar. Daha sonra fabrikadaki arkadaşlarımız dahil oluyor. Polise haber veriliyor. Bunun üzerine adamlar kayboluyorlar. Polisler bu adamlara

ait bilgi bulamıyorlar. Oysa fabrikaya giren her aracın plakası ve kişilerin kimliği kayıt altına alınmaktadır. Bu adamlar personel müdürüne ne kimlik veriyor ne de kayıt yaptırıyor. O gün üç temsilci arkadaşımız ile birlikte 8 arkadaşımızın çıkışı veriliyor. Ertesi gün fabrikaya gelen 9 arkada-

şımız içeri alınmıyor. Ve bizim üç katımız oranında polisleri fabrikaya yığıyorlar. Bir hafta sonra işten çıkıyor evlere gidiyoruz, ertesi sabah servisler yok. Arkadaşlarımıza "kendi imkanlarınızla fabrikanın önüne gelin" diyoruz. Fabrikanın önüne gelindiğinde, yaklaşık 300 kadar çevik kuvvet, fabrikanın bahçesinde. İçlerinde Çayirova emniyet müdür yardımcısı da var. Müdür yardımcısı, işverenin yaptığı bir müracaattan ötürü güvenlik nedeniyle kimseyi fabrikaya sokamaya çağırıyor. Bunun üzerine işe alınmadığımıza dair noteri getirip tespit ettirdik. Öğleden sonra iş mahkemesince yasadışı lokavt tespiti yaptırıldı. Zira fabrikada polisler dışında hiç kimse yoktu. Akabinde, işverenin elinde malzemeleri veya makina aksamını fabrikadan çıkarabileceğini söyleyerek, iş mahkemesinden tedbir koydurmasını istedik. Mahkeme bu durumu ciddiye aldı. Böylesi bir durum pek rastlanan bir durum değildi ve tedbir aldı. "Neden fabrikada kimse yok, siz bu adamlara ne yaptınız" diye sordular. Konuyla ilgili emniyet müdür yardımcısının iki defa ifadeye çağırıldığını biliyoruz. Şu anda fabrikanın bütün taşınırıları ve makina aksamı yediemine teslim edilmiş vaziyette. O günden bu güne biz direnişimize devam ediyoruz. Sonuna kadar da bu süreç devam edecek. Hukuksal olarak ne yapılması gerekiyorsa yapıyoruz. Onur arkadaşımız vasıtasıyla Avrupa İş Konseyi'ni harekete geçirmeye çalışıyoruz. Sendika, uluslararası ilişkilerde yeri olan bir sendika. Hem Avrupa Metal Federasyonu, hem Uluslararası Metal Federasyonu, konuyla ilgileniyor. Bir önceki İLO toplantısında DİSK'in yaptığı belgelemelerden sonra Türkiye, akreditasyon komitesine geri alındı. Konuyla ilgili inceleme yapmak üzere Türkiye'ye bir heyet gönderdiler, o heyet buraya da geldi.

Bugüne kadar ne tür eylemler yapıldı?

Yanlış anlamayacağınızı ümit ederek, eylem biçimleriyle alakalı olarak pek fazla konuşmak istemiyorum. Çünkü bu tarz şeyler basına çıktığı zaman aleyhimize delil olarak kullanılıyor. Hem burada, hem Düzce'de yaklaşık 100 arkadaşımız, eylem biçimleriyle ilgili basına bilgi verdiği için, ihbar kıdem tazminatını kaybetti. Yapılması gereken her türlü eylemlilik yapıldı. Basına yansıyanlar şöyle: Gebze'ye GE-A'nın önünden bir yürüyüşümüz oldu. Onun dışında dayanışmayla ilgili belli çalışmalar yürütüyoruz. Arkadaşlarımız baskı unsuru oluşturabilecek her türlü şeyi devreye sokuyorlar. Bunun son örneği fatura olayı. GEA patronları, emniyete 10 bin liralık telefon hediye etmiş. Daha önce böyle bir bilgi biliyorduk, ama elimize geçirme şansımız olmamıştı. O faturanın üzerinde çok net bir ifade var. Büyük bir ihtimalle bunu yazarken ekonomik anlamda büyük bir problemten kurtulmak için yaptılar. "Çayirova ilçe emniyet müdürlüğüne hibe edilmek üzere" diye, çünkü bunun yasal bir yaptırımı yok. Bu konuyla ilgili sendikamız, Kocaeli'nde bir basın açıklaması yaptı. Bunun yansımasını önümüzdeki günlerde göreceğiz. Çalışmalarımız bu çerçevede yürüyor. Ayın 15'inde bir tiyatro etkinliğimiz olacak. Ondan sonraki süreci tekrar konuşacağız. Arkadaşlarımız, "bizim hedefimiz buraya kadar" deyinceye kadar devam edeceğiz. Altını çizmemiz gereken şey, burası yeni örgütlenen bir yer değil. Eylül ayının içinde toplu sözleşme yetkisi için bakanlığa başvurmamız gerekiyor, esas sorunları da bu. Buranın personel müdürü, işçileri arayarak açıkça "sendikadan istifa ederseniz, gelip işbaşı yaparsınız" diyor. Ne üretimle, ne işçiyle

alakalı bir sorun var bu fabrikada. Doğrudan sendikayla alakalı bir operasyon yapılıyor. O yüzden kendi koyduğumuz kurallar çerçevesinde elbirliği ile bu direnişi devam ettiriyoruz. Polislerle ciddi sıkıntılarımız oluyor. Bu belge ele geçtikten sonra sorunun nedeni açıkça belli oluyor.

Bundan sonra ne tür eylemler yapmayı düşünüyorsunuz?

Hedefimize ulaşmak için her türlü şeyi hayata geçireceğiz. İsteğimiz sonucu alınca kadar direnişi devam ettirme kararımız var. Bu işletme, 50-60 kişilik küçük bir yer. Ancak öyle bir şey oturttuk ki, aldığımız her karar işçi arkadaşlarımızla birlikte alıyoruz. Direniş kararımızı da öyle aldık. Bu iş artık bir onur meselesi oldu ve bugün 109. gündür arkadaşlarımız buradalar. Eylem destek için de zaman zaman arkadaşlar gelip gidiyorlar. Bu günlerde biraz yavaşladı. Genel anlamıyla destek konusunda bir sıkıntı yok.

Fabrika Gebze Organize Sanayi Bölgesi içinde. Organize sanayinin içindeki işçilere ulaşmak ve onların da desteğini almak için neler yapılıyor?

Biz hem Kocaeli'de, hem de İstanbul'da direniş kamuoyuna duyurmak için çok şey yaptık. Ne Alman Konsolosluğu kaldı, ne de başka bir yer. Taksim'de, Gebze'de basın açıklamaları yaptık. İzmit'te çalışmalar yürüttük. Önümüzdeki günlerde daha farklı şeyler yapmayı planlıyoruz. Bildiri dağıtımı olabilir. Bunlar daha sonra ortaya konulabilecek şeyler, şu anda söyleyeceklerim bu kadar.

Son olarak ne söylemek istersiniz?

Bu sadece GEA üzerinde olan bir işleyiş değil. Özellikle son bir yıllık süreçte hem uluslararası sermaye, hem Türkiye'deki uzantıları, ciddi biçimde sınıfa yönelik saldırılar içindeler. Kıdem tazminatıyla ilgili bir uygulama şu anda meclis gündemine girdi, başkanlık divanına verildi. Meclis açıldığında zannediyorum ilk gündem maddesi bu olacak. Keşke demeden önce bir şeyler yapmalıyız. Hem GEA özelinde, hem de sınıf olarak bir şeyler yapmalıyız.

Kıdem tazminatının gaspına protesto

14 Eylül 2011 Çarşamba günü Gebze'de hükümetin kıdem tazminatının gaspına yönelik girişimleri, bir yürüyüşle protesto edildi. Birleşik Metal İş sendikasının çağrısıyla bir araya gelen kurumlar, sendikaların önünden eski Çarşı'daki çeşmeye kadar yürüdü. Yürüyüşe DSB, BDS, ÖDP, EMEP, Tüm İGD gibi devrimci ve ilerici kurumların yanı sıra Birleşik Metal Sendikası'nın örgütlü olduğu işyerlerinden işçiler ve direnişte olan Gea işçileri de destek verdi. Yürüyüş boyunca sloganlar atıldı.

Ayrıca DSB imzalı "Kıdem tazminatının gasp edilmesine geçit vermeyelim!" başlıklı bildiri dağıtıldı.

GEA'da rüşvetin belgesi

“Direnmek, her şeyin başı...”

Ankara Düşünceye Özgürlük Girişimi tarafından düzenlenen “İsmail Beşikçi ve Düşünceye Özgürlük Sempozyumu” 17 Eylül’de Ankara’da yapıldı. Çeşitli başlıklar altında düzenlenen oturumlarda, Türkiye’li ve yabancı birçok aydın, sanatçı ve devrimci de katıldı. Sempozyuma katılım oldukça yüksek, ilgi ise büyüktü.

Gün boyu süren sempozyumda, “Hücreler” kitabının yazarı Nevin Berktaş da bir konuşma yaptı. Sait Çetinoğlu yönettiği son oturumda “toplu değerlendirme” yapıldı. Son konuşmayı İsmail Beşikçi gerçekleştirdi ve sempozyum sona erdi.

Nevin Berktaş, konuşmasında şunları söyledi:

“İsmail Beşikçi hocamızın nezdinde böyle bir araya gelmiş olmak ve burada büyük bir güç oluşturmak gerçekten çok önemli. Bu gücü oluşturma konusunda büyük emekler sarf eden kurumlara ve destekçilere çok teşekkür ediyorum...”

“Zindanlar yıkılsın tutsaklara özgürlük” şiarı altında, içerdekilerin sesine kulak vermek gerekiyor. Ben onlardan biriydim. Bugün aranızdayım ve bu, büyük güçlerle bir araya gelmelerle, dayanışmalarla, desteklerle, sahip çıkmalarla oldu. Emeği geçenlerden bazıları da aramızda... Sayamadığım kadar çok insan uğraştı ve bu nedenle sizinle böyle yüz yüze gelebiliyorum.

Durumumu iki şekilde anlatmam gerekiyor. Birincisi, kitap nedeniyle baskılar var, açılan davalar var. İkincisi, 6 yılı fazladan ‘yanlışlıkla’ olmak üzere 21 yıl yatırıp uygulanmayan yasalar var... Bunlar, ülkemizin gerçeklikleri... Hepimiz biliyoruz ki, faşizme karşı mücadele bir bütün. Ama biz, bir sistem sorunu olan faşizmin yıkılmasına kadar bekleyecek değiliz. “Hasta tutsaklara sahip çıkmak”, “ağırlaştırılmış müebbet verilmiş arkadaşlarımıza sahip çıkmak” veya TCK’nın belli maddeleri ya da tamamının kaldırılması için mücadele etmek, tıpkı dışarıda bizim üzerimize örülmüş olan duvarları yıkmaya çalışmak gibi, içerdekilerin üzerine örülmüş o duvarları da yıkmaya çalışmak, mücadelemizin birer parçaları...

Ben yıllarca yattığım, işkencelere uğradığım sıralarda da, arkadaşlarımla birlikte ya da tek başıma kalarak direnirken de, bunların bir gün açığa çıkacağını, bir gün hep birlikte böyle konuşabileceğimizi, kitlelerin sahip çıkacağını adım gibi biliyordum. Ve bana aslında güç veren de buydu. Yani saldırıları dirençle karşıladığınız zaman yalnız olmadığınızı biliyorsunuz. Direnmek her şeyin başı... Direnmeyi başardığınızda, her türden zorluğa göğüs germek için kendinizde büyük bir güç buluyorsunuz... Direnildiği zaman bir gün kitlelerin mutlaka haberi oluyor, duyuyor. Karakterimizden, kişiliğimizden bir şeyler kaybedeceğimizi fark ettiğimiz uygulamalar olursa, her şeyi göze alarak direnmek gerekiyor. O zaman, hapishanelerde yıllarca yatmak veya başka arkadaşlarımızın örneğinde olduğu gibi, işini kaybetmek, hapis cezası almak vb. çok önemli oluyor.

“Hücreler” kitabıyla ilgili 4 ayrı dava açtılar. Kitabı 2000’li yılların başında yazdım. Bugün adının “Tufan Operasyonu” olduğunu öğrendiğimiz, o gün elimizdeki kısıtlı imkanla anlatmaya çabaladığımız şeylerin ne kadar doğru olduğunu gösteriyor. Aslında komünistler, devrimciler, her zaman doğruyu söylüyorlar. Yaşadıkları ve okuduklarından edindik-

leri deneyim ve tecrübeyle, olacakları önden görüyorlar.

Ecevit, bize Mayıs ayına randevu vermişti. “Hücre tipi hapishaneler Türkiye’de de uygulanacak” deniyordu. Kitap, Nisan ayında çıktı ve anında toplatıldı. Davalar açıldı hızla... 19 Aralık katliamının hemen ardından ilk duruşmaya çıkarıldım. İddianamelerde suç teşkil ettiklerini düşündükleri cümleler vardı. Onları belli bir düzene sokarsam kitabı yeniden basabileceğimizi de düşündüm, ama tamamı yasaklanmıştı ve kitabı yeniden basamamıştık. Şimdi kitaplar daha yazılma aşamasında yasaklanıyor, yok edilmesi kararı alınıyor. Bazı arkadaşlarımızın başına bunların geldiğini biliyoruz...

“Hücreler” kitabı o günlerde yasaklanmasına rağmen çok okundu. On yıl devam eden bir yargılama süreci geçirdi. Bu yıl, kitabın Dava Dosyası’nı çıkardık. Şimdi kitap her yerde satılıyor, okunuyor... Verdiğimiz mücadeleler sonucu kazandığımız hakları, eğer koruyamıyor ve yeni şeyler katamıyorsa, gasp edilmeleri uzun sürmüyor. Fakat yine de bu bizim mücadele etmemizin önünde engel değil. Çünkü bu anlar için mücadele olmazsa biz baskının en koyusunu yaşamaya devam edeceğiz. Ama onları yırtta yırtta ilerleyip hepsini ortadan kaldırmayı da başaracağız. Bundan emin olabiliriz.

Kitap dışında, 21 yıllık yatırılmam esnasında da böyle hukuk dışı uygulamalarla karşılaştım. Aynı dosyada iki kere örgüt üyeliği verdiler. İnfaz yaptılar. Lehime çıkan yasaları uygulamadılar. İnfaz yarakarak 6 yıl fazla yatırdılar... Dosyaları bulamadılar, karıştı dediler, heyetler arası dosyalar gitti geldi... Yani ortaya dehşet verici bir uygulama çıkıyor.

Yasalar bizim için yırtılmak üzere var olmalıdır. “Yasa kime göre” diye sormak zorundayız. Yasalar zenginlerin, kendilerini korumak için çıkardıkları şeylerdir. İki türlü uygulanıyor. Onlar suç işlediğinde ya yargılanmıyor ya da çok az ceza ile çıkıyorlar. Ağır yasalar bizim gibi devrimcilere, ilericilere, aydınlara, işçilere ve yoksullara... 12 Eylül yargılamaları ile ilgili olarak da öyle. Kitapta ben 12 Eylül uygulamalarının çok kısa bir bölümünü anlatmıştım. Konuşmamın başında da belirttiğim gibi, 19 Aralık katliamının göz göre göre geldiği bir dönemde geçmişte direnerek hücreleri yıktığımızın anlatımından ibaretti. Kitap bir ihtiyacın sonucu olarak doğdu. Ne bir roman ne bir anıydı, onurlu bir direnişin anlatımıydı. Bu nedenle devletin çok büyük bir hışmını çekti üzerine. Açılan davalar; direnişi teşvik ettiği ve yaydığı için, direnerek hücre tipi hapishaneleri yıkacağımızı, hücreleri yenebileceğimizi anlattığı içindi. 12 Eylül ve işkenceleri anlatmak bugün suç değil. Eğer onun sadece acı tarafını, ürkütücü yanını anlatıyorsanız suç teşkil etmiyor. Ama ona karşı dik durmayı, ona karşı mücadeleyi öğüt-lüyorsanız o zaman suç oluyor.

İsmail Beşikçi hocamızı da dik durduğu için, yıllardır yatırdıkları yetmiyormuş gibi şimdi yine aramızdan almak istiyorlar. Ama onu bizim mücadelemiz geri çekebilir ellerinden. Bunu başarabiliriz. Burada bulunmamız da bir anlamda bunun göstergesi zaten.

Hepinize çok teşekkür ediyorum...

“Cezaevlerinde yazarak direnmek”

15-21 Eylül tarihleri arasında yapılan 2. Boğaziçi Kitap Fuarı’nın son gününde Belge yayınları tarafından “Cezaevlerinde yazarak direnmek” başlıklı bir panel düzenlendi. Panele İnancın Sınandığı Zor Mekanlar: Hücreler kitabını yazan ve 21 yılını hapishanelerde geçiren Nevin Berktaş ve gazeteci-yazar Memik Horuz katıldı. Panelin yönetimini yapan Gülten Madenli; giriş konuşmasında katılımcılarla ilgili bilgileri sundu, panele katılamayan panelistlerin tebliğlerini okudu.

İşçi-Köylü temsilcisi olduğu sırada tutuklanan ve sonrasında tahliye olan Suzan Zengin de davetli olmasına rağmen, ciddi sağlık sorunlarından dolayı katılamadı, ama gönderdiği tebliğ okundu. Hala hapishanede tutsak olan Zeki Bayhan, Davut Akgül, Tonguç Ok; 28 yıl hapiste kaldıktan sonra tahliye olan Abdullah Kanat da tebliğ gönderdi. Tutsaklar gönderdikleri bildirilerde hapishanelerde okumanın ve yazmanın güçlüklerine değinirken, bu zorlukları dayanışma içinde aştıklarını belirttiler.

Nevin Berktaş, konuşmasında “Hücreler” kitabının, mücadelenin ihtiyaçları temelinde yazıldığını söyleyerek, kitabın yazılma koşullarından bahsetti. Hakkında açılan davaları ve kitapla ilgili gelişen hukuksal sürecin içerisinde bugün gelinen aşamayı anlattı.

Hapishanelerde yazmanın bir direnme biçimi olduğunu, ama bunun genel olarak yapılan direnişlerin içinde ele alınması gerektiğini belirtti. Çünkü yazmanın esas olarak rahatlama ve soluklanma dönemlerinde mümkün olduğunu, bunun da ağır bedeller pahasına büyük direnişlerin ardından gelen, koparılmış hakların yarattığını söyledi. Yazmanın aynı zamanda büyük bir emeğin ve kolektif çabanın sonucu olduğunu belirtti. Öte yandan, politik tutsakların, dünyada olduğu gibi ülkemizde de işkencenin yoğun olarak yaşandığı zamanlarda bile yazmaktan geri durmadığını örnekleriyle ele aldı. Sadece yazarak değil, her şekilde ürünler ve eserler çıkarıldığını belirtti. Kurulan müzik gruplarını, bestelenen eserleri, yazılan şiirleri, yapılan resimleri ve oynanan tiyatro oyunlarını örnek verdi. Canlı bir siyasal ortamın sonucu olarak cezaevlerinde yoğun emekle ciddi çalışmalar yapıldığını anlattı.

N. Berktaş, devletin hapishanelere koyduğu tutsakları, her şekilde teslim almaya çalışarak toplumsal bir suskunluk yaratmak istediğini, bu nedenle hapsedilenlere sahip çıkmak ve serbest kalmaları için mücadele etmek gerektiğini belirtti.

N. Berktaş’ın ardından, yazar ve gazeteci Memik Horuz, yazdığı kitap ve yaptığı belgeselleri anlattı. 12 Eylül Anneleri ve Erdal Eren belgeselleri ile ilgili bilgi verdikten sonra, Wernicke-Korsikof hastalarıyla ilgili kampanya yürüttükleri ve belgeselini de yaptıklarını belirtti.

Üniversitelerde gizli har(a)ç zammı!

Üniversitelerdeki harç sorunu, ailelerin her zaman belini bükten bir sorun. Bu yıl üniversiteler açılmadan yapılan gizli zamlarla aileler daha büyük sıkıntılara girdi.

Öğrenciler, okula kayıt yenilemek için gittiklerinde, banka görevlilerinin söylediği rakam karşısında şaşkına döndüler. Bazı öğrenciler okulu bırakmayı bile düşündü. Görünürde resmi bir "harç zammı" yapılmamıştı, ama alttan alınan derslerin herbiri için "ek ücret" adı altında gizli bir zam sözkonusuydu. Bu da, özellikle alttan fazla ders alan öğrenciler için, altından kalkılmayacak bir meblağ oluşturunuyordu.

27-29 Mayıs 2011 tarihinde Beşiktaş Swiss Otel'de toplanan sermayedarlar ve YÖK temsilcileri, sermayenin ve hükümet yetkililerinin üniversitelerden nasıl daha fazla çıkar sağlayacağını tartışıyor, kararlar alıyordu. İşin farkında olan öğrenciler, Swiss Otel önüne gitmeye çalışarak, bu çevrilen dolaplara izin vermeyeceklerini göstermişlerdi.

Öğrencilere açılmayan Uluslararası Yükseköğretim Kongresi'nde nelerin konuşulduğu, bugün açığa çıkıyor. Durumu protesto eden öğrencilerin o gün de söylediği gibi, burjuvazinin her toplantısından, öğrencilere ve üniversitelere özgürlük değil, baskı ve zamlar çıktı. Zaten her dönem ödenen harçlarla, hocaların istediği araç gereçlerle, yol-yemek, yurt parasıyla, öğrencilerin ucu ucuna getirmeye çalıştıkları yakaları, artık hiç kapanmayacak! Okulların kapalı olduğu zamanlar, harç, yurt parasını biriktirmek için inşaatlarda, fabrikalarda iş kazasına kurban giden gençlerin haberleri, gazetelerin ikinci sayfalarından eksik olmamıştı. Son zamlarla bu öğrenciler, hiç okula gidemeyecek duruma geldiler.

Yapılan gizli zammın ardından bütün illerde öğrenciler sokaklara çıktı. "2009 yılında yaptırmadığımız % 500'lük zam gibi, bunu da yaptırmayacağız" dediler. Yapılan eylemler sonuç verdi ve YÖK Başkanı Yusuf Ziya Özcan, önce yarım ağız, zamları geri alacaklarını söyledi. Alınan fazla paralar da Ocak ayında ödenecekti. Fakat bu sözlerle itibar etmeyen öğrenciler, "söz değil icraat istiyoruz" diyerek, eğitim haklarını savundular. Bunun üzerine üniversitelere genelge göndererek, yeni bir düzenleme yapılana kadar harçların alınmaması bildirildi.

Bütün bu yaşananlar için "eşit, parasız, bilimsel, anadilde eğitim" talebimizi daha güçlü haykırmalıyız. Eğitim hakkımızı, çalışma hakkımızı, yaşam hakkımızı elimizden almaya kalkan egemenlerin karşısına örgütlü bir güç olarak çıkmalıyız. Onlar bu gücün farkındalar, o yüzden toplantılarını, kongrelerini yaparken, akla kararı seçiyorlar ve yapılacak yerlerin etrafına duvar üstüne duvar örüyorlar. Bizler de gücümüzün farkına varalım ve örgütlü, birleşik mücadeleyi yükseltelim!

Öğrenciler harçlara karşı sokakta

Hükümetin hazırladığı Yüksek Öğretim Yönetmeliği'nin bazı maddelerinde yapılan değişikliklerle üniversite öğrencilerinin har(a)çlarına zam yapıldı. Bu yılın başında harçlara zam yapılmayacağı açıklanmış olmasına rağmen, gizli kapaklı uygulamalarla söylediklerini yalanlıyorlar.

26 Ağustos tarihli Bakanlar Kurulu kararına göre, alttan aynı dersi iki kereden fazla alan öğrencilere, katlanarak zam yapılıyor. Zam oranı yüzde 50'den yüzde 300'e kadar çıkıyor. Hükümet bunu "öğrencilerin okulları uzatmaması" gibi "kutsal" bir amaca dayanarak yaptığını iddia etti. Oysa bu zam oranlarından sonra rektörlere, dekanlara "kimseye ders geçirmeyin" talimatını verebilirler. Üniversitelerin, okulların özel sektör ve vakıflar elinden ticarethaneye dönüştüğü bir ortamda, bunlar olmayacak şeyler değil.

Öğrenciler, bu zam oranlarını duyar duymaz sokaklara döküldüler. Proleter Devrimci Gençlik'in de bileşenlerinden biri olduğu Genç-Sen, İstanbul, Ankara, İzmir, Eskişehir'de yürüyüşler ve basın açıklamaları yapmanın yanı sıra, stantlar da açtı. 18 Eylül'de Tünel'de toplanarak Taksim Meydanı'na bir yürüyüş düzenleyen öğrenciler, harçlara yapılan zamların derhal geri

çekilmesini ve bunun resmi olarak da açıklanmasını istediler. "Üniversitede soygun var! Söz değil icraat istiyoruz! Zamlar geri çekilsin!" pankartlarını açıp yürüyüşe geçen öğrenciler, "Eşit, parasız, bilimsel, anadilde eğitim", "Haçlara değil burslara zam", "YÖK, polis, medya bu abluka dağıtılacak", "Savaş değil eğitime bütçe" sloganlarını attılar. Yürüyüş boyunca öğrencilere çevreden geçenler, alkışlarıyla destek verdiler. Taksim Meydanı'na gelindikten sonra okunan basın açıklamasında, gizli zammın resmi olarak açıklanmasını, zamların geri alınmasını ve bu zamların da içerisinde olduğu torba yasasının iptal edilmesini istediler. Eylem atılan sloganların ardından bitirildi.

21-22-23 Eylül 2011 tarihlerinde, Galatasaray Meydanı'nda oturma eylemi yapıp bildiriler dağıttılar. Gizli zamları teşhir eden konuşmalar yapıldı, alınan harçların geri ödenmesi için de imzalar toplandı.

Ayrıca, Devrimci Gençlik, Ekim Gençliği, Kaldıraç, ÖEP, Proleter Devrimci Gençlik ve Tüm-İGD'den oluşan gençlik platformu, dağıttığı bildirilerle, öğrencileri, 28 Eylül Çarşamba günü, Beyazıt Meydanı'nda yapılacak eyleme çağırdı.

BES'te sürgüne karşı mücadele

İzmit'te KESK'e bağlı BES'te (Büro Emekçileri Sendikası) yaşanan sürgün-tayine karşı mücadele çeşitli yöntemlerle sürdürülüyor.

İzmit BES Şube Sekreteri Gülizar Ateş, sürgüne gönderildiği 27.7.2011 tarihinden bu yana sürgün kararını geri aldırmak için mücadele ediyor. Gülizar Ateş, İzmit SGK İl Müdürlüğünde çalışıyor ve dört dönemdir (8 yıl) BES İzmit şube yönetiminde yer alıyor. SGK İl Müdürü onu 270 kamu emekçisinin çalıştığı kurumdaki sendikal mücadeleden ve genel olarak İzmit'teki demokrasi mücadelesinden uzaklaştırmak için, sadece 5 kişinin çalıştığı Çayırova SGK merkezine sürgüne gönderdi.

Gülizar Ateş, kamu emekçileri sendikalarının yöneticilerinin yıldırma ve etkisizleştirme amaçlı olarak zaman zaman sürgüne gönderildiğini, bunun bir tehdit ve gözdağı operasyonu olduğunu, ancak bu sürgünün mücadelesini engellemeyeceğini söylüyor.

Sendikalarda yönetici görev yapan kamu emekçilerinin, 4688 sayılı yasa ve İLO sözleşmelerine göre, kendi istekleri dışında görev yeri değiştirilemiyor. Kendi isteği dışında yapılan her tayin, sendikal faaliyeti engelleme, sendika yöneticisini yıldırma amacını taşıyor.

Konuyla ilgili olarak, KESK Kocaeli Şubeler Platformu ve BES Kocaeli şubesi çeşitli basın açıklamaları gerçekleştirdiler, oturma eylemi düzenlediler. Ayrıca Kocaeli CHP milletvekilleri Haydar Akar ve Mehmet Hilal Kaplan da konuyu gündemlerine aldı ve mecliste soru önergesi vereceklerini açıkladılar. BES Şube yöneticilerinin Haydar Akar ile yaptıkları görüşmenin arkasından Haydar Akar Kocaeli Valisi ile bu sürgün kararına ilişkin konuştu. BES Genel Merkez yöneticileri de Kocaeli Valisi ile bir görüşme gerçekleştirdi. Bir taraftan da hukuki süreç başlatıldı ve bölge idare mahkemesinde dava açıldı.

Bu mücadelede BES şubesi, öncelikle Gülizar Ateş hakkındaki sürgün kararının geri alınmasını, yanısıra SGK'yı toplama kampına çevirmek isteyen, kendisinin karşısında kamu emekçilerinin asker gibi hazırda olmasını bekleyen, tadilat bahanesiyle İzmit SGK'nın prefabriklerde taşan tuvaletlerin, farelerin, tozun, pisliğin içinde çalışması-nı neden olan, SGK İl Müdürü Muharrem Akbaş'ın görevden alınmasını hedefliyor.

Dedaş'ta direniş

Diyarbakır Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi'nde çalışan 7 işçinin taşeron firmasının ihalesinin bitmesinin ardından çıkarılmasını protesto eden ve işçilere destek veren 21 işçi daha işten çıkarıldı. DEDAŞ önünde oturma eylemine başlayan işçiler, işe alınincaya kadar eylemlerine devam edeceklerini belirtti. Enerji-Sen başkanı yaptığı açıklamada, 12 Eylül zihniyetinin hala devam ettiğini, işçilerin köle yerine konulduğunu ama onurlarını çiğnetmeyeceklerini vurguladı. İşçilerin direnişi devam ediyor.

Arap isyanları konusunda bazı yanlışlar...

Arap coğrafyasında son dokuz aya damgasını vuran kitle hareketleri, üç grup halinde değerlendirilebilir.

Birincisi, Tunus ve Mısır'da yaşananlar, kitle ayaklanmalarıdır. Ekonomik krizin etkileri ve siyasi baskıların dayanılmaz hale gelmesi, bu iki ülkede kitlelerin sokaklara dökülmesine ve diktatörleri devirecek boyutta güçlü eylemler gerçekleştirmesine yol açmıştır. Bu hareketler devrimci önderlikten yoksundur. Ve emperyalistler, sistemi ayakta tutmak, kitlelerin tepkilerini sistem içine hapsetmek amacıyla, "at değiştirme"yi göze almak zorunda kalmışlardır. Her iki ülkenin diktatörleri de AB ve ABD emperyalistlerinin sadık uşağıydılar; ancak kitlelerin yıkıcı gücü, emperyalistleri onları gözden çıkartmaya mecbur bıraktı. Bu iki ülkeye, sonradan eklenen Yemen'de de benzer bir durum yaşandı. Bu ülkelerde, kitle hareketlerinin yükselişi emperyalistlerin kontrolünde değildir, tam tersine emperyalistler bu hareketleri etkisizleştirmeye, güçsüzleştirmeye çalışmışlardır.

İkincisi; Suriye başta olmak üzere, Bahreyn, Cezayir, Ürdün, Moritanya gibi ülkelerde ise, emperyalistler kitlelerin tepkilerinden faydalanmak, bu tepkileri kendi çıkarları doğrultusunda kullanmak istemişlerdir. Bu ülkelerde, kitlelerin yönetime karşı kendiliğinden tepkileri yükselmiş, ancak iktidarı tehdit edecek boyutlara ulaşmamıştır. Suriye'deki hareket ise, ABD'nin çabasıyla bir süreklilik ve sistemlilik kazanmıştır.

Üçüncüsü; kitlelerin hoşnutsuzluğundan değil, doğrudan emperyalistlerin kışkırtmalarından beslenerek ortaya çıkan Libya örneğidir. Kitle hareketi Libya'da neredeyse yok denecek düzeyde iken, ABD'nin devreye girmesiyle aşiretler harekete geçmiş ve daha ilk günden itibaren silahlı, eğitilmiş bir güç olarak Kaddafi'ye karşı savaşı başlatmışlardır. Diğer bütün Arap ülkelerinde, gelişen kitle hareketini manipüle etmeye çalışan ABD, Libya'da doğrudan bazı aşiret liderleri aracılığıyla bir iktidar savaşı yürütmektedir. ABD emperyalizmi, bölgedeki konjonktürü değerlendirerek, Rusya ve Çin ile ilişkileri güçlü olan Libya'yı, işgal etmek ve kendisine bağımlı kılmak için, bu aşiretleri ayaklandırmıştır.

Diktatörlerin arkasında emperyalistler var

ABD emperyalizmi, kendi hegemonyasını kurmak istediği bütün ülkelerde, ayaklanan kitleyi destekleyen, **diktatörlere karşı bir söylem tutturdu. Mısır ve Tunus'ta kitlelerin sempatisini kazanabilmek için, Libya ve Suriye'de ise kendine bağımlı yeni bir iktidar oluşturabilmek için yaptı bunu.** Yoksa hiçbir emperyalist, diktatörlük karşıtı değildir, tersine pek çok bölgede doğrudan diktatörlüklerin baskıcı ortamından yararlanarak sömürüyü gerçekleştirirler. Bugün 'lanetli' ilan edilen Hüsnü Mübarek'in de 40 yıl boyunca sürdürdüğü diktatörlüğünün arkasında, ABD emperyalizmi vardı. Diğer taraftan, Bahreyn'deki diktatör, ayaklanan

halkın üzerinde terör estiren, en büyük destekçisi yine ABD emperyalizmi ve Suudi Arabistan gericiliği idi.

Dünyada ve Türkiye'de burjuva medya da, bu emperyalistlerin demagojilerine dört elle sarıldılar. Emperyalist işgal ve saldırıyı görmezden gelerek, Esad, Kaddafi, Bin Ali, Mübarek gibi liderlerin baskıcı yönlerini işleyip durdular. Oysa bu liderler, kendi halklarına baskı ve zulmü önceden de yapıyorlardı. Fakat kırmızı halı ile karşılanıyor, çadırlarında el-pençe divan duruluyor, en yakın dost olarak gösterilip karşılıklı ziyaretler yapılıyor. Daha önemlisi, söz konusu diktatörleri yaratan kimdi? Bu diktatörlerin halklara uyguladıkları baskı ve katliamlar, emperyalist efendilerinden bağımsız olabilir miydi? Kuşkusuz ki hayır! Azami kar temel yasası üzerinden işleyen bu sistemde, tekeli burjuvazinin bunun için yapmayacağı katliam ve uygulamayacağı diktatörlük yoktu.

Elbette ABD ve müttefiklerinin Suriye ve Libya'ya saldırılarının asıl gerekçesi, o çokça söyledikleri "baskıcı diktatör yönetim" tarzları değildi. Esas amaç, dünyanın yeraltı-yerüstü kaynaklarına hakim olma arzusudur. Bugün yaşanan katliamlar ve işgaller, dünyayı yeniden paylaşmanın savaşıdır.

Ayaklanmalar başladığından bugüne, Türk egemenleri de diktatörleri suçladılar. Emperyalist bombardımanı, ablukayı eleştirmeyen bir tutum aldılar. ABD'nin "Bin Ali ve H. Mübarek gitmeli" politikası, Türkiye'nin de politikası oldu. Fakat Libya ve Suriye konusunda, "Kaddafi, Esad gitsin" politikasına önce mesafeli durdular. Hatta Erdoğan, "NATO'nun Libya'da ne işi var" diyerek karşı çıktı. Ancak sonra NATO'nun saldırısına onay vermekle kalmadı, kendisi de bu saldırının içinde yer aldı. Muhalif aşiretlerin kurduğu Geçici Ulusal Konseyi tanıyan ilk ülkelerden biri oldu. Ardından Dışişleri Bakanı Davutoğlu elinde para dolusu bavullarla Libya'ya gitti ve daha Kaddafi güçlerinin direnişi sürerken, muhalefetle açık işbirliğini ilan etti. Suriye ile ilgili de, başlangıçta "Esad gitsin" demediler. "Esad, reformlar yapmalı" çağrısını yineleyip durdular. Son gelinen noktada, Esad'la da ilişkiyi ABD'nin istekleri doğrultusunda yaptırımları başlattı.

Yeniden hortlayan "Üç Dünyacılık"

Devrimci-demokrat kesimler içinde de, burjuvazinin kopardığı gürültüden etkilenerek, "diktatörler

gitmeli" diyenler, sınırlı da olsa çıktı. Asıl olarak 'solcu' görünen liberaller, bu yaygaranın bir parçası oldular, bazı Türk ve Kürt reformistleri de, başlangıçta bu rüzgardan etkilenmekle birlikte, sonradan ağız değiştirdiler. Emperyalist işgal öylesine açıktır ki, bu görüşü sürdürmek burjuvaziye yedeklenmek dışında bir anlam taşımamaktadır; onlar da bu hatalarını görmüşlerdir.

Devrimci-demokrat kesimlerdeki asıl hatalı eğilim, kitle hareketlerinin tümünü ABD kışkırtması olarak görmek ve Gürcistan'da, Ukrayna'da yaşanan, CIA destekli-Soros finanslı "turuncu devrimler"e benzetmektir. Yaşanan ayaklanma ve kitle hareketlerinin hepsini aynı kefeye koymaktır. **Libya'daki somut emperyalist işgal ve Suriye'deki belirgin emperyalist kışkırtma, onların gözlerini kamaştırmış, aradaki farkları göremez hale getirmiştir.** Ve bu nedenle iki önemli hata yapmaktadırlar.

Birincisi, emperyalizmi sadece ABD ve AB'den ibaret görmekte, her gelişmeyi ABD'ye bağlamaktadırlar. Böylece ABD'nin gücünü abartmakta, dünyadaki her gelişmenin "ABD'nin işi" olduğu düşünülmekte ve kapitalizmin eşitsiz gelişme yasası yok sayılmaktadır. Oysa, son on yılda, ABD'nin ekonomik, askeri ve siyasi olarak güç kaybetmekte olduğuna ilişkin sayısız veri, yağmur gibi üzerimize yağmaktadır. ABD'nin Afganistan ve Irak'ta askeri zafer kazanamaması ve 2007'den bu yana bütün dünyayı etkisi altına almış olan ekonomik kriz bile, kendi başına ABD'nin güç kaybının somut-önemli göstergeleridir. Diğer taraftan, başta Çin, kısmen de Rusya, son on yılda, ABD'nin karşısında sayısız hamle gerçekleştirmiş, kimi zaman önemli zaferler kazanmış, ekonomik-siyasi-askeri güçleri her geçen gün biraz daha somut bir görünüm kazanmıştır. Bugün dünyada yaşanmakta olan hegemonya savaşında, ABD ile Çin sürekli karşı karşıya gelmektedir. Son on yılda, Çin gide-rek büyümüş, ABD ise güç kaybetmiştir.

İkinci hataları ise, 'anti emperyalizm'lerini, 'anti ABDcilik'le sınırlamaları, hatta o ülkelerin diktatörlerini örtük biçimde de olsa desteklemeye vardırımlarıdır. Bu, "Üç Dünya Teorisi" denilen sınıf uzlaşmacı teorisinin etkilerinin bugüne ulaşmış halidir. Mao başkanlığındaki ÇKP'nin savunduğu bu teori şöyle özetlenebilir: *"Dünya, süpergüçler - emperyalistler - sömürge ve sosyalist ülkeler olmak üzere üçe ayrılmaktadır. Sömürge ve sosyalist ülkeler, emperyalistler ve süper güçlerin karşısında ittifak kurmalıdır. Hatta, genç ve daha güçlü "süper güç" olan Sovyetler Birliği karşısında, eski ve dışları dökülmüş diğer "süper güç" ABD ile ve emperyalist ülkelerle ittifak yapılmalıdır."*

Bu teorisinin karşıdevrimci ve sınıf uzlaşmacı niteliği, '70'li yıllardan itibaren teşhir edildiği için, bugün açıktan savunan yoktur. Ancak Irak'ın ABD tarafından işgali söz konusu olduğu "birinci Körfez savaşı"ndan itibaren, birçok devrimci yapı, ABD emperyalizmine karşı, işgal altındaki ülkenin diktatörü-

ne, örtük ya da açık destek verebilmektedir. Benzer bir durum şimdi de yaşanıyor. Libya'nın diktatörü, ABD'ye karşı direnişini sürdürdükçe, bu kesimlerden destek alabiliyor.

Bugün emperyalist kuşatma ya da işgal altında olan Suriye ve Libya hükümetleri, ABD'ye karşı, başka emperyalistlere sırtlarını yaslayarak direnmektedirler. Her iki ülkenin de arkasında Rusya ve Çin'in açık desteği bulunmaktadır. Bu sadece siyasi bir destek değil, ekonomik-askeri bir destektir de. Tıpkı 2006 İsrail-Lübnan savaşında olduğu gibi, bugün Suriye ve Libya işgalinin arkasında ABD'nin Çin'le, kısmen de Rusya ile savaşı söz konusudur. Dolayısıyla **Kaddafi ve Esad, halkın liderleri değildir, olamazlar. Onlar, sırtlarını bu emperyalistlere dayayan aşiretlerin temsilcileridir.** Suriye Dışişleri Bakanı, gazetecilere verdiği bir demeçte; *"Haritada Avrupa diye bir yerin var olduğunu unutacağız. Yüzümüzü Doğu'ya, Güney'e döneceğiz. Dünya sadece Avrupa'dan ibaret değil"* dedi. Bu sözler, nereye dayandıklarının açık ifadesidir.

İç dinamikler belirleyicidir

Her gelişmede belirleyici olan iç dinamiklerdir. Öznel etken, yani kitlelerin kendisi, kendi talepleri doğrultusunda harekete geçmediği sürece, emperyalistlerin dışarıdan müdahalesi etkili olamaz. **Emperyalistlerin böl-parçala-yönet politikaları, ancak kitlelerin yöneticilere karşı hoşnutsuzluklarının belli bir düzeyde ve belli biçimlerde ifade edilmeye başladığı, tepkilerin eyleme dönüştüğü aşamada etkili olabilir.** Emperyalistler, bir ülkede durup dururken iç karışıklık çıkartamazlar; ancak kaynama noktalarından faydalanabilir, zaten varolan karışıklığı kendi çıkarları doğrultusunda kullanabilirler.

Arap coğrafyasındaki ayaklanmalar, krizin etkilerine ve siyasi baskılara karşı yükseldi. Libya ve Suriye'de ise, ABD ve AB'nin kışkırtma ve destekleri çok açıktır. Fakat bunu ortaya sermek, her iki ülkenin baskıcı yönetimlerini desteklemeyi getirmemelidir. Diğer yandan Esad ve Kaddafi'nin başka emperyalistlerle işbirliğini görmezden gelmek doğru değildir, siyasal olarak yanıltıcıdır. Bu iki gerici diktatöre anti-emperyalist bir misyon yüklemektir.

Suriye ve Libya halkının emperyalizme karşı direnişi kuşkusuz desteklenmelidir. Bunu hiçbir komünist, devrimci, ilerici reddetmez. Ama sorun şuradadır ki, halklarla gerici diktatörler aynılaştırılmamalıdır. Diktatörlerin direnişi, emperyalizme karşı bir direniş değil, başka emperyalistlere sırtını yaslayarak kendi diktatörlüğünü, kendi sınıfsal çıkarlarını koruma çabasıdır. Bununla birlikte, Libya ve Suriye'de, yönetimden bağımsız, emperyalist işgale karşı savaşan devrimci, anti-emperyalist unsurlar, oluşumlar da söz konusudur. Bilinçli veya bilinçsiz anti-emperyalist duygularla, emperyalist işgale karşı mücadele eden kitleler vardır.

Ne var ki, komünist ve devrimci önderliğin yokluğunu-zayıflığını fırsat bilen emperyalistler, Libya ve Suriye gibi zaten hedefe çıktıkları bu ülke yönetimlerini devirmek için, bu durumu kullanmışlardır. Bugün gerek Suriye'de gerekse Libya'da Esad ve Kaddafi yönetimine karşı ayaklananların önderliğini, ABD ve AB emperyalistlerinin işbirlikçilerinin yaptığı, su götürmez bir gerçektir. Fakat emperyalistler ve işbirlikçileri, kendi emellerine kitle desteği bulabiliyorlarsa, orada kitlelerin yöneticilere karşı oluşan öfke ve tepkinin birikimi de, bir o kadar gerçektir.

Suriye ve Libya halkının yapması gereken, ne ABD ve AB'nin işbirlikçilerinin peşinde ölüme gitmek; ne de sırtını farklı emperyalistlere dayayarak, yıllardır ülkeyi anti-demokratik uygulamalarla yöneten liderlerin peşine takılmaktır. Sınıf savaşını yükselterek emperyalist işgale ve içteki gerici diktatörlere karşı mücadele etmektir. Ezilen halkların gerçek kurtuluşu, bütün emperyalistlere ve onların tüm işbirlikçilerine karşı, özgürlük, bağımsızlık ve sosyalizm mücadelesiyle mümkündür.

İsrail'de 450 bin kişilik eylem

3 Eylül günü 450 bin İsrailli işçi ve emekçi, hayat pahalılığını protesto etmek için Tel Aviv meydanında eylem gerçekleştirdi. Aynı anda İsrail'in başka kentlerinde de binlerce gösterici so-

kaklardaydı. İsrail nüfusunun sadece 7.7 milyon olduğu düşünülürse, 450 bin kişilik bu eylem, çok büyük bir önem taşıyor.

Eylemin ateşi, ilk olarak Haziran ayında peynir fiyatlarına zam yapılması ile yakılmıştı. Gelen tepkiler üzerine zamlar geri alındı. Arkasından Temmuz ayında, kirasını ödeyemediği için evinden çıkartılan bir genç kız, Tel Aviv'in lüks semtine çadır kurarak yüksek kiralara protesto etti. Eylemi geniş yankı buldu ve semt destekçilerin açtığı çadırlarla doldu. Temmuz ayı sonunda onbinlerce emekçi yürüyüş gerçekleştirdi, Başbakan Netayahu öğrencilere mali yardım içeren bir reform paketini açıklamak zorunda kaldı. Ancak bu durum, yüksek kiralara için gerçekleştirilen eylemleri durdurmadı, daha da büyüttü. 1 Ağustos günü ise, işçiler sokaklara dökülmeye başladılar. Belediye işçileri maaşların düşüklüğünü protesto etmek için 1 günlük genel grev gerçekleştirdi. 6 Ağustos günü ise, sokaklardaki İsrailli sayısı 300 bini geçmişti. "Sadaka değil sosyal adalet istiyoruz" talebiyle yapılan eylemler, 3 Eylül günü 450 bin kişilik bir güce ulaştı.

İsrail hükümeti, Filistin sorunu ile bugüne kadar kendi halkını oyalamayı başarabiliyordu. Ancak ekonomik kriz, etkilerini artık İsrail'de de hissettiriyor. Ve İsrailli işçi ve emekçiler, yaşam koşullarını iyileştirme mücadelesi için sokaklara dökülüyorlar.

Füze kalkanı karşıtı eylemler

Nato ve Füze Kalkanı Karşıtı Birlik bileşenleri Kürecik'te yapılma kararı alınan füze kalkanını engellemek için eylemlerine devam ediyor.

Aralarında Proleter Devrimci Duruş'un da bulunduğu bileşenler, 24 Eylül'de Galatasaray'da toplandılar. Saat 17.00'da "Emperyalizme ve Siyonizme Kalkan Olmayacağız" pankartının arkasında flamalarıyla kortejler oluşturan bileşenler, Dolmabahçe'ye yürüdü. Ajitasyon konuşmaları ve sloganlarla İstiklal Caddesi'nden çıkan kitle Gümüşsuyu'ndan 6. Filo'nun denize döküldüğü Dolmabahçe'ye gelirken "Emperyalizm yenilecek direnen halklar kazanacak", "Emperyalistler, işbirlikçiler 6. filo'yu unutmayın", "Yaşasın halkların kardeşliği", "Biji bratiya gelan", "Kahrolsun emperyalizm yaşasın mücadelemiz", "Yaşasın işçilerin birliği halkların kardeşliği" sloganlarını attılar. Dolmabahçe'de yapılan basın açıklamasında füze kalkanına izin verilmeyeceği, devletin iki yüzlüce bir politika izleyerek, İsrail'e karşıymış gibi görünmesine rağmen, füze kalkanını emperyalizmi ve siyonizmi korumak için kurulduğuna değinildi. Ardından Adalar müzik grubu marşları seslendirdi ve eylem bitirildi. Eyleme 500 kişi katıldı.

25 Eylül'de ise "Kürecik'de füze kalkanına hayır inisiyatifi" Taksim Tramvay durağında basın açıklaması yaptılar. Saat 14.00'te başlayan eyleme Kürecik Dernekleri, devrimci ve ilerici kurumların yanı sıra milletvekilleri de destek verdiler. "Kürecik'te kalkan istemiyoruz" ve "Füze kalkanına hayır" pankartlarının açıldığı eylemde "Yaşasın halkların kardeşliği", "Biji bratiya gelan", "Kalkan kurma boşuna yıkacağız başına", "Kahrolsun ABD işbirlikçi AKP" sloganları atıldı. Basın açıklamasında Kürecik halkının füze kalkanı istemediği vurgulanırken, "yıllar önce de oraya NATO üssü kurulmak istenmiş ama Kürecik halkı devrimcilerin öncülüğünde buna izin vermemiştir" denildi. Açıklamanın ardından 400 kişilik kitle Galatasaray Lisesi'ne kadar yürüyüş gerçekleştirdi.

Ayrıca Ankara ve Malatya Kürecik'te de eylemler yapılarak füze kalkanına izin verilmeyeceği vurgusu yapıldı.

Kadın cinayetleri ne söylüyor?

Kadınlar öldürülüyor hergün bu topraklarda; pervasızlıkla, peşpeşe, canice ve tam bir vahşetle...

Kadınlar dövülüyor hergün bu topraklarda; hırsla ve ölümüne...

Kadınlar yok ediliyor hergün bu topraklarda; göz göre göre...

Dünya Ekonomik Forumu'nun 2009 yılında hazırladığı, "Toplumsal cinsiyet eşitsizliği-/kadın-erkek eşitsizliği" raporunda Türkiye, 129. sırada yer almış. Toplam 134 ülkeyi kapsayan raporda İran bile, Türkiye'nin üzerinde yer alıyor. Türkiye'den sonra gelen ülkeler ise, Suudi Arabistan, Benin, Pakistan, Çad ve Yemen...

Dünya Ekonomik Forumu, cinsiyet eşitsizliği konusunda hazırladığı bu raporlarını, 2006 yılından itibaren yayınlıyor. 2006 raporunda Türkiye, 105. sırada yer almış. 2007'de 121. sıraya, 2008'de ise 123. sıraya düşmüş. Son yapılan 2009 raporunda ise 129. sıraya kadar gerilemiş. Yani bu konuda sürekli bir gerileş söz konusu.

Yine 2009 yılı Kasım ayı içinde, dönemin DTP milletvekili Fatma Kurtulan'ın soru önermesine yanıt veren Adalet Bakanı Sadullah Ergin, 2002 yılından Temmuz 2009'a kadar 7 yıllık süre içinde kadın cinayetlerine ilişkin istatistikleri şöyle açıkladı: 2002'de 66; 2003'te 83; 2004'te 164; 2005'te 317; 2006'da 663; 2007'de 1011; 2008'de 806; 2009'un ilk 7 ayında 953 kadın, yakını olan erkekler tarafından öldürülmüş. İki yıl sonra bugün, artık günde bazen 4-5 kadının ölüm haberi duyuluyor, onlarca kadının yediği ölümcül dayaklar ise istatistiklere bile geçmiyor.

Üstelik Türkiye, aile içi şiddeti önleyemediği için AİHM'den ceza alan ilk ülke olmuştu.

Ülkemizde kadınlar çalışma hayatında yer alıyor, okuyor, ya da rahatça gezebiliyor. Bu yanı sıra kadınlara araç kullanma izni vermeyen Suudi Arabistan'dan ya da kadınların okula gitme haklarının son derece sınırlı olduğu Çad, Pakistan gibi ülkelerden daha geride yer alması bir çelişki gibi görünüyor. Oysa kadının toplumsal konumu, sadece bunlara bakarak değerlendirilmiyor: Kadının toplum içindeki saygınlığından, yaşama dair haklarına kadar pek çok kriter dikkate alınıyor. Ve toplamda, ülkemizde kadın haklarının dünya genelinde en aşağılarda yer aldığına dair istatistikler tutuluyor.

İstatistikler kuru birer rakam. Ama hergün televizyon haberlerinde seyrettiğimiz, artık yanibaşımızda rastladığımız kadın ölümleri somut gerçekler. İstatistiklerdeki kadınlar, hemen yanımda hergün bıçaklanıyor, kurşunlanıyor, öldüresiye dövülüyor, dövülerek öldürülüyor, burnları-kulakları kesiliyor, şiddet görüyor, yaşama hakkını her geçen gün kaybediyor...

Üstelik yabancı birisi de değil; en yakınlarındaki erkeklerden, genellikle de onu en çok

sevdiğini söyleyen kocalarından-sevgililerinden şiddet görüyorlar. Her birinin bahanesi farklı. Gerçek neden ise sadece bir tane: Kadın oldukları için, güçsüz oldukları için, erkek egemen sömürücü sistemin çarkları arasında öğütülmekte oldukları için...

Ve erkekler, kendilerine bir biçimde karşı gelen kadına, istedikleri biçimde şiddet uyguluyorlar! Kadın üzerindeki söz ve tasarruf hakkını kendilerinde buluyorlar ve bu "hakkı" sonuna kadar kullanıyorlar!

Nasıl bu hale geldik

Son on yıl, kadının sistemli bir biçimde köleleştirilmesine, haklarının gaspedilmesine, ikinci sınıf konumunun güçlenmesine tanıklık etti.

En başta, devletin yasaları ve kolluk güçleri nezdinde, kadının öldüresiye şiddete maruz kalması, haklarının gaspedilmesi ve erkeğe bağımlı kılınması meşrulaştırıldı.

Dayak yediği için karakola şikayette bulunan kadınlar, "barışmaya" ve "yuvalarına dönmeye" mecbur bırakıldı. Kadını döven erkek ise, "dövmemesi" değil, "dövdüğünün duyulmaması" konusunda nasihat aldıktan sonra serbest bırakıldı.

Savcılığa "ölüm tehdidi altındayım" diye şikayette bulunan kadınlara koruma verilmedi. Tehdit eden erkekler ise, gözaltına alınıp, basmakalıp nasihatların arkasından serbest bırakıldı.

Kadın öldüren birçok erkek, "töre indirimi" ya da "ağır tahrik indirimi" gibi haklardan faydalandı, sadece birkaç yıl ceza alarak kurtuldu.

Kadına dönük şiddet ve öldürmelerin, yasalarda ağır cezai yaptırımlarla karşılanmaması, caydırıcılık unsurunun bulunmaması, erkekleri cesaretlendirdi. Bu tür haberlerin basında verilmiş tarzı bile, bu cesareti artırır, adeta teşvik eden bir rol oynadı. Cezasız kalan her suç, benzer suçların işlenmesini kolaylaştırır çünkü. Öyle de oldu. Mesela son dönemde, dayak yiyen kadınların bir kısmı, kocalarının dayak atarken, "Ayşe Paşalı cinayeti"ne atıfla, "Seni Paşa yapacağım" dediğini söylüyorlar.

Üstelik yasalarda korunmayan kadına, korunabileceği alanlar da açılmadı. Mesela, her belediyenin kadın sığınma evi açması yasal bir zorunluluk iken, İstanbul'daki 23 belediyenin sadece 8'inin kadın sığınma evi var. Ve bunların kapasitesi son derece yetersiz.

AKP'nin, 12 Haziran seçimlerinin ardından, "Kadın ve Aile Bakanlığı"nın ismini "Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı" olarak değiştirmesi bile, "kadın"ın birey olarak değil, sadece ailesi (yani kocası ya da babası) ile birlikte bir varlık olarak algılandığını, "kadın" olarak yaşam içinde varolamayacağını gösteren çarpıcı bir değişimdir.

İkincisi, kadına dönük şiddetin meşruluğunun oluşturulmasında, dini argümanlar güçlü bir tarzda kullanıldı. Bunu yaparken, son yıllarda giderek güçlenmekte olan Fetullahçı örgütlenme ağı ve AKP'nin hükümette olmasının getirdiği kolaylaştırıcı unsurlardan faydalandı. Mesela kadın bir gazeteci televizyonda "bir erkek dört kadınla evlenebilir" diye konuştuğu halde, hiçbir yaptırımla karşılaşmadı.

Ya da Bursa Müftülüğü'nün internet sitesinde "eşi-

niz sinirliyse ve bunun sizinle ilgisi yoksa da, size saldırmaması hakkını tanıyın, böylece güzel bir armağan vermiş olun" tavsiyesi yer alabildi.

Dinde ve şeriat kurallarında kadın son derece aşağıda, söz ve yaşam hakkı olmayan bir yerde durmaktadır. Yaşam tarzını dine göre şekillendirme dayatılınca, kadının konumu da giderek silikleşti, önemsizleşti. Yaşamını erkeğe göre şekillendiren, erkeğin talep ve ihtiyaçlarına göre varolan bir kadın kültürü teşvik edildi. Kuran kurslarının ve imam hatip okullarının yaygınlaştırılması ve Kuran kursuna gitmek için yaş sınırının ortadan kaldırılması gibi uygulamalarla, toplumda dini eğitim yaygınlaştırıldı ve din yaşamda referans haline getirildi.

Mesela kadının başını örtmesi, "tacizden korunmak için zorunlu" olarak teşvik edilirken, başı açık kadınların adeta tacizi kendisinin istediği örtük propaganda yaygınlaştırıldı.

Üçüncüsü, burjuva ideolojik bombardıman araçlarıyla, kadın ruhsal olarak köleleştirilmeye çalışıldı. Reklamlardan, televizyonda konuşan uzmanlara, dizilerden, okuldaki eğitim müfredatına kadar sistemli bir burjuva propaganda gerçekleştirildi.

Mesela ilköğretim ders kitaplarında "çekirdek aile", baba işten gelmiş gazetesini okuyor, küçük oğlan babasının yanında oturuyor, anne yemek hazırlarken küçük kız ona yardım ediyor olarak resmedildi, anlatıldı.

İlk olarak on yıl kadar önce Asmalı Konak dizisinde başroldeki kadın, kocasından dayak yiyerek tecavüze uğradığında buna büyük bir tepki gösterildi. Ancak bu tepki yeterli olmadı ki, sonrasında bütün diziler dayak ve tecavüz sahneleriyle reyting alma yarışına girdi. Kendini dizilerdeki karakterlerle özdeşleştirenler, dizideki başrol oyuncusunun diğer hareketleri gibi, dayak atmasını ya da tecavüzünü de kopyalamaya başladı.

Bütün televizyon dizilerinde ve reklamlarda, kadının yalnız olmaması, mutlaka bir erkekle birlikte olması gerektiği resmedildi. Geçmişte, hiç evlenmemiş kadınlar, ailenin bir parçası olarak yaşayıp giderken, bugün kadının "ereksiz" kalması, "eksiklik" göstergesi olarak sunuldu. Yaşamı bir kalıba sokuldu: 30 yaşından önce evlenmek, 35'inden önce çocuk doğurmak adeta zorunluluk haline getirildi. Bu kalıpların dışında kalanların küçümseneceği, dışlanacağı söylendi. Yalnız kadınlara hem "birini bulamamış" olmanın ezikliği, hem de yalnızlık korkusu bir arada yaşatıldı. Böylece kadınlar, "ne olursa olsun bir erkeğe sığınmak" gerektigine şartlandırıldı.

Toplumsal olarak kadın-erkek rolleri ayrıştırıldı. Kadın ile erkek arasındaki mesafe mücadele içinde kapatılmışken, yeniden araya mesafeler ve kategoriler konuldu. Mesela kadının duygusal zekası, erkeğin matematik zekası olduğuna dair öylesine net kategoriler oluşturuldu ki, üniversite öğrencileri arasında bile sayısal bölümler "erkek", sosyal ve sanatsal bölümler "kadın" olarak damgalandı. İngiltere'de yapılan bir araştırma, kız öğrencilerin matematik başta olmak üzere sayısal bölümlerini bilinçli olarak yazmadıklarını, eğer matematik bölümünde okurlarsa erkekler tarafından beğenilmeyeceklerini düşündüklerini ortaya koyuyor. Keza okul öncesi küçük çocuklar için üretilmiş komik çizgi filmlerde bile, kadınlar ağlak ve dırdırcı, erkekler maddiyatçı, nesnel ve karşı cinsle ilişkide faydacı olarak sembolleştirildi. Böylece çok küçük yaşlardan itibaren çocukların "kadın" ve "erkek" kimlikleri arasında uçurumlar olduğu, kadınlarla erkeklerin asla birbirini anlayamayacağı anlatıldı, bu bilinçle şekillenmeleri, toplumsal olarak kendilerine biçilen kılıplara girmeleri dayatıldı.

Dördüncüsü, yine burjuva ideolojik bombardımanın bir parçası olan, ama farklı bir şeymiş gibi

görünen
feminizm
akımının
yaygın-
laşmasıdır.
Feminizm,
kadın soru-
nu-

nun özünü çarpıtmakta, çözümünü de olanaksızlaştırmaktadır. Feminizm, sömürücü sisteme değil, “erkeğe” karşıdır. Bu yüzden sisteme karşı değil, erkeğe karşı mücadeleyi savunmaktadır. Onların bu tutumu, kadının üzerindeki baskıyı artıran, kadın sorununu kronikleştiren bir etki yaratır. Çünkü bir taraftan erkekler, “kadın hakları” üzerine her tür düşüncüyü “feminizm” olarak mahkum edip aşağılarken; geri bilinçteki, hatta ortalama bilinçteki kadınlar da “erkeği dışlayan” bir yaklaşıma girdiklerinde, bunun yaşamla uyuşmadığını görmekte, bunun ayrı bir sıkıntısını çekmektedirler.

Şehirli kadın da şiddet görüyor

Sadece köylü kadın değil, şehirdeki eğitimli, çalışan “modern” kadın da şiddet görüyor, dayak yiyor, vahşi işkencelerle karşılaşılıyor, öldürülüyor. Bir süre önce bir aydın-gazetecinin, karısının başından aşağıya dışkı boşaltmış olması, şehirli “aydın” erkeğin de “düzeyini” gösteren çarpıcı bir örnektir. Daha da çarpıcı olanı ise, bu saldırıya maruz kalmış olan kadının, boşanmak gibi bir girişimde bulunmamış, yeniden o eve, o adama dönmüş olmasıdır.

Popüler, zengin, ünlü hatta entelektüel erkekler arasında bile, eşlerine, sevgililerine şiddet uyguladıkları için gazetelere, mahkemelere düşenler hiç de az değildir. Benzer biçimde, en ağır şiddetle karşılaşsa bile, bunu gizleyen ve şiddeti uygulayan erkekten kopmayan-kopamayan kariyer sahibi kadınlar, sanılandan daha fazladır.

Kadına uygulanan şiddet, ne feodalizmin boğucu-luğuyla, ne de “töre”lerin gericiliğiyle açıklanabilir. **Sömürünün ortaya çıktığı ilk günden bu güne, kadın “ikinci sınıf”tır ve “erkeğin kölesi”dir. Bu nedenle feodalizmde de, kapitalizmde de kadın erkeğin “malı”dır ve kadına yönelik şiddet “meşru”dur!** Köleci toplumda da kapitalist toplumda da erkek, gücü yettiği oranda kadına şiddet uygulamakta, kadını aşağılamakta, kendisine bağımlı kılmaya çalışmaktadır. Uygulanan şiddetin biçiminde farklılıklar olabilir, ancak özü aynıdır. Erkek egemen toplumda, kadının üzerindeki baskının biçimi değişse bile, niteliği değişmemektedir.

Kadının buna katlanmasının nedeni ise, çaresizliği ve kuşatılmışlığıdır. Yoksul kadının maddi ve manevi gücü elinden alınmıştır. Ekonomik sıkıntılar, gerici önyargılar, bir sürü çocukla baş etmenin zorlukları, “dul” kalmanın “ürkütücü” sonuçları vb. uğraşması ve göze alması gereken sayısız sorun vardır. **Sığına-bileceği, güvenebileceği kapılar yok denecek kadar azdır. Ve onun çaresizliği, son derece boyutlu ve derin, onun ayağındaki prangalar kesilemeyecek kadar kalındır. Kafasında evliliği çoktan bitirdiği halde, gidecek yeri olmadığı için yerinden kıpırdayamamakta, her şeyi katlanmaktadır.**

Yoksul ama çalışan kadınların daha fazla şansı vardır. Evden dışarıdaki yaşamı görmüştür ve bu yaşam içinde kendine bir yer açma olanaklarını bulması ihtimali daha yüksektir.

Şehirli “modern” kadının çaresizliği ise, ne ekonomik sıkıntıyla ilgilidir, ne gerici önyargılarla.

Onu bağlayan prangalar ayaklarında değil, ruhundadır. “Yalnız kalma korkusu”, diğer bütün korkulardan çok daha büyük bir baskı oluşturmaktadır onun üzerinde. İnsanların birbirine giderek daha fazla yabancılaştığı, yalnızlaştığı şehir yaşantısının “orta sınıf” kadınları, ne kadar kötü de olsa, yanındaki tek insanı kaybetme korkusuyla her şeye katlanmaktadır. En büyük engel kendi bilinci, kapitalizmin köleleştirdiği kendi ruhudur.

Toplumun bütün gerici unsurları kadının karşısındadır. Devlet de bu kuşatmanın bir parçasıdır. Pek çok şeyi göze alarak devlete sığınan, kocasını şikayet eden kadın, kocasını affetmeye, “yuva”sına dönmeye zorlanır. Çoğu için o “yuva”dan ikinci çıkış tabutta olmaktadır.

AKP’nin değil, devletin politikası

Kadın cinayetlerindeki artışın son yıllarda çok hızlı ve gözle görünür hale gelmesini, AKP’nin hükümet olmasına bağlayan önemli bir kesim var. Oysa sorun AKP’nin dinci-gerici kimliğinde değil, kapitalist devletin sömürücü niteliğindedir. AKP’nin dinci kimliğinin tek misyonu, bazı adımları kolaylaştırıcı bir etkisi olmasındadır.

Burjuva aydınlar, kapitalizmin kadın sorununu çözdüğünü iddia ederler. Kanıt olarak da kadınların iş ve sosyal hayata daha fazla katılmasını, teknolojik ürünler sayesinde kadının işinin azalmasını gösterirler. Oysa ne kapitalist gelişim, ne teknolojik ilerleme, ne entelektüel düzeyin yükselişi, ne de kadının iş hayatına atılması... Bunların hiçbiri kadının köleliğini, ikinci sınıflığını, sistemin ataerkil özünü ve niteliğini değiştirmez. Çünkü kadın sorunu basitçe ev işlerinden, kadının özgürlüğü ise ekonomik gücünden ibaret değildir. En gelişkin emperyalist ülkelerde bile kadınlar şiddet görmekte, tecavüze uğramakta, “erkeğe başkaldırı” anlamına gelen her hareketi öldürmeye kadar varan biçimlerde cezalandırılmaktadır. **Ekonomik ve kültürel gelişmişlik, kadın sorununun özünü değiştirmez. Düzeyi ne olursa olsun, bütün sömürücü toplumlarda kadın “erkeğe ait bir mal” olarak görülmekte ve erkek kadın üzerindeki her türlü “mülkiyet hakkı”nı gerçekleştirme rahatlığını bulabilmektedir.**

Kadın sorununun kaynağı sömürücü toplumdur, bu nedenle kadın sorununu ortadan kaldırmak için, sömürüyü ortadan kaldırmak gerekir. **Kadının sömürülmeyeceği tek toplum biçimi, sömürünün olmadığı komünist toplumdur. Diğer taraftan, günümüz koşullarında kadın sorununu azaltmanın, hafifletmenin tek yolu ise, toplumsal mücadeleyi yükseltmektir.**

Hareketin yüksek olduğu dönemlerde birden fazla etken toplumsal şekillenışı değiştirir. **Birincisi ve en önemlisi, kadının mücadele içindeki yeri güçlendikçe, kitlelerin kadına bakışı değişir.** Özellikle yakın çevresinde mücadeleciler kadınların olması; diğer kadınların cesaretini, erkeklerin ise saygısını artıran bir etki yaratır. **İkincisi, mücadeleye katılımın genel olarak artması, sadece toplumsal sorunların değil, ikili ilişkilerde ortaya çıkan sorunların kaynağının da sistemde olduğunun görülmesini sağlar.** Böylece öfkeyi ve tepkiyi evdeki güçsüz insanlara değil, hep birlikte sisteme yöneltmenin önünü açar. **Üçüncüsü, devrimci hareketin güçlü olduğu dönemler, sorunların çözüm mercii de devrimci yapılarıdır.** Kitleler içinde oluşan anlaşmazlık ve sorunlar, devrimcilerin müdahalesi ile ve son derece kolay çözülür. **Dördüncüsü, kişinin kendisi doğrudan mücadele içinde yer alması bile, genel farklılaşmadan bir biçimde etkilenir, dolaylı ve sınırlı olarak da olsa bir değişim yaşar.**

’70’li yıllarda, ülkedeki kapitalist gelişmişlik düzeyi çok daha geri, feodal ilişkiler çok daha baskın bir durumdayken, kadına dönük şiddetin son derece azaldığı bilinir. 12 Eylül sonrasında bile, mücadelenin

yükseldiği her kesitte (mesela 2009 sonu 2010 başında gerçekleşen 78 günlük Tekel direnişi sırasında), mücadele eden kadınların ve o kadınlarla omuz omuza direnen erkeklerin yaşadığı değişim çarpıcıdır.

Ülkemizde ’90’lı yılların ortalarından itibaren hem devrimci harekette, hem de ulusal harekette ciddi bir gerileme ve tasfiyeci süreç yaşandı. Ve bu süreç, genel olarak toplumsal sorunlar ile birlikte, kadına dönük şiddeti de arttırdı. Ulusal hareketteki geriye gidişin daha keskin olması, Kürt illerinde kadının konumundaki gerilemenin de daha keskin olmasına neden oldu. 2000’lerin başında Batman başta olmak üzere Kürt illerinde kadın intiharlarının birden patlaması da mücadeledeki gerilemenin yarattığı çaresizlik duygusuyla bağlantılıydı; son iki yılda kadına dönük şiddetin en fazla Kürt illerinde görülmesi de bununla bağlantılıdır.

Ancak ne mücadeledeki gerileme, ne de kadınların toplumsal rollerinin gerilemesi-kuşatılmışlıkları, Kürt illeriyle sınırlıdır. Daha yaygın, daha boyutlu ve acıtıcı bir durum söz konusudur.

Devlet, mücadelenin son derece sancılı seyretmekte olduğu günümüz koşullarında, kitlelerin bilinçlerini bulandırmak, düzenle bağlarını güçlendirmek ve bilinçlerini köleleştirmek için sistemli bir politika yürütmektedir. **Kadın özgürlüğünün parçalanması, direnişçi kadının, erkeğin hegemonyası altında ezilmesi bunun en önemli parçalarından biridir.** Bu nedenle kadına dönük baskılar görmezden gelinmekte; kadına dönük şiddet doğru düzgün cezalandırılmamakta; kadın, erkek şiddeti karşısında korunaksız bırakılmaktadır. Özgürleşmek isteyen kadın, devletten önce erkeğin şiddeti ile köretilmekte, beyni ve bilinci tahrip edilmektedir.

Ve bu durum, sadece AKP’nin dönemsel olarak hükümette olması ile ilgili değildir. **Mücadelenin geriye çekildiği son 10 yıldan fazla süredir, devlet toplumun direnişçi bütün kesimleri üzerinde özelsistemli bir baskı uygulamaktadır.** Öğrenci gençliğin en küçük eyleminin bile okuldan uzaklaştırılmaları cezalandırılması, işçi sınıfının taşeron ve esnek çalışma saldırısı ile başını kaldıramaz hale getirilmesi, işçi sendikalarının daha işbirlikçi, memur sendikalarının daha bürokrat hale getirilmesi, devrimci mahallelerin gençlerinin bedava uyuşturucu ile yok edilmesi... **Mücadelenin yükseliş dönemlerinde en fazla direnen, en öne geçen kesimler, mücadele geriye düştükçe yozlaştırılmakta, çürütülmektedir.** Kadınlara dönük şiddetin artması da, toplumsal yapıdaki bu bozulmanın, kadın özgürleşmesine karşı sömürücü devletin bu nefretinin ürünüdür. AKP ise, tıpkı burjuvazinin başka alanlardaki saldırılarında olduğu gibi, sadece dönemsel bir uygulayıcıdır, başka bir şey değil.

Şiddet gören kadınlara sahip çıkmak, devletin en başta yasal düzenlemelerle kadına saldırıları şiddetle cezalandırmasını sağlamak, kadını koruyan düzenlemeler yapılmasını zorlamak, her türden burjuva ideolojik argümanla mücadele etmek önemlidir.

Ancak kadına dönük şiddeti durdurmanın kesin yolu, toplumsal mücadeleyi yükseltmektir. Kadın ve erkek emekçiler, yaşam koşullarını iyileştirmek için sömürücü devlete karşı birlikte mücadele etmeleri gerektiğini öğrendikçe, kadına dönük şiddet de azalacaktır.

29 Eylül 1980'de faşist cuntaya sığıttığı “ilk kurşun”la ölümsüzleşen Osman Yaşar Yol-daşcan; 25 Ekim 1981’de işkencede katledi-len Ataman İnce; 23 Ekim 1992’de bir kamu-laştırma sonrası çıkan çatışmada şehit düşen Şaban Budak, aynı eylemde yakalanan ve teşhir masasını tekmesiyle yıkan, bu yüzden de faşist cellatların kudurmuşcasına saldırısı-na uğrayan Remzi Basalak; bu yoldaşların katledilişinden bir hafta sonra 30 Ekim 1992’de trafik kazasında yitirdiğimiz Sezai Ekinci; ve bir yıl sonra 14 Ekim 1993’te bir kamulaştırma eyleminde vurulan “yeni çağın çocuğu” Genç Komünar Nilgün Gök... Ekim ayında şehit düşen ve o yüzden de “Ekim şe-hitleri” olarak anılan ihtilalci komünistlerdir bunlar...

Şairin deyimiyle “her biri vazgeçilmez ci-han parçası”dır. Namluya sürülmüş kurşun, yayından fırlayan oktur... Komutan, eylem adamı, teorisyen, örgütçüdür... Kendi şahısla-rında devrimi ve sosyalizmi, geleceğin insanını temsil eden birer semboldür... Her biri ihtilalci komünist geleneğin tuğlası, harcı, çimentosu-dur... Her birinin yaşam öyküsü, ihtilalci ko-münist hareketin tarihini görkemli bir destana çeviren köşetaşlarıdır.

* * *

İhtilalci komünistlerin tarihi, Türkiye Dev-rimci Hareketi (TDH) içinde çok özel ve say-gın bir yere sahiptir.

Çünkü direnişçi bir tarihtir bu. ’79 yılında kuruluşunu ilan edişinden bu yana, sokakta, işkencede, cezaevinde, mahkemede, savaşı-mın her alanında güçlü bir direniş yaratılmış-tır. MK üyelerinin hiçbir, kadrolarının ezici ço-ğunluğu işkencede çözülmeden, dünyada belki de tek örnektir. Tüm gövdesiyle savaşın içine dalmış, işkencede direnmiş, cezaevlerinde yaptırımlara uymamıştır.

12 Eylül’e karşı örgüt olarak yıllarca varlı-ğını ve faaliyetini sürdüren tek yapıdır O. ’85 yılında dışarıdaki tüm kadrolarını kaybedene kadar, ne yayın ve ajitasyon-propaganda faali-yeti, ne askeri eylemleri kesintiye uğramıştır. 12 Eylül karanlığının en koyu olduğu ’83 yılın-da yaşanan Sefaköy çatışması, geceye çıkan bir şimşek gibidir. Yanında silah olan hiçbir ihtilalci, çatışmasız yakalanmamıştır; çoğu bu şekilde şehit düşmüştür.

Çünkü teorik-siyasal olarak TDH’nin ileri-sinde bir gelişime sahiptir. Üç Dünya Teori-si’ni, Mao Zedung Düşüncesi’ni ilk reddeden; Türkiye’deki sosyo-ekonomik yapının yarı-feo-dal nitelikten geri kapitalistliğe geçtiğini, dev-rimin niteliğinin silahlı halk ayaklanması biçi-minde olması gerektiğini ilk tespit eden hare-kettir. Pekçok devrimci yapı, ihtilalciler bu dü-şünceleri savunmaya başladığında, yeni bir-şeyle karşılaşmış olmanın ürküntüsü ve sta-tükoculuğun “güvenli” tutuculuğuyla saldır-mış, ancak sonrasında aynı düşünceleri sa-vunmak zorunda kalmıştır. Tarih, ihtilalcileri haklı çıkarmıştır.

“Yekpare mermer”di onlar!

Çünkü yeraltı devrimciliğini her dönem kar-rarlı biçimde savunan tek yapıdır. Savaşan bir devrim örgütü olarak ayakta kalabilmenin tek yolu, yeraltında örgütlenmektir. Devleti yık-maya çalışan bir güç, devletin rahatlıkla ula-şabileceği biçimde konumlanıyorsa, tehdit aşamasına geldiği anda darbe yemeye mah-kumdur. Yeraltı, özgürlük alanıdır. Yeraltı gü-venli ve sağlam biçimde mücadeleyi sürdür-menin tek yoludur. İhtilalciler, legalizmin en fazla parlatıldığı, legal alanın en cazip bir şe-kilde zehire bulanmış bir şeker gibi sunulduğu dönemlerde bile, önceliği yeraltına vermekten vazgeçmemiştir. Devletin her türlü darbesine açık, mızımız bir muhalefet örgütü olaktan-sa, devrim hedefini hep güçlü tutan savaşçı bir örgüt olmanın ilk koşulu olarak, bunu her zaman hayata geçirmiştir.

Savaşımın her aşamasında, dönemin ge-reklerini yerine getirmede tereddütsüz bir du-ruştan kaynaklanır bu. Cunta geldiğinde mü-cadele etmeyi sürdürmesi, tasfiyeciliğe karşı başkaldırısı, cezaevlerindeki direnişin ’84 Ölüm Orucu ile taçlandırılması, her eylemde en önde dövüşmesi, herbiri özel bir iplikten dokunmuş, sosyalizmin kültürüyle yoğrulmuş seçkin kadrolar yaratmasıyla göz doldurmuş-tur. Ve bu tarihte, başların eğilmesine neden olacak tek bir leke bile yoktur.

* * *

İhtilalciler, mücadelenin her aşamasında yeni değerler yaratmış, TDH’nin devrimci de-ğerlerine katkıda bulunmuştur. Çünkü ihtilal-ciler, geleceğin insanı, sosyalizmin insanı ol-mayı başarmışlardır. Direnişçilikleriyle, yarat-cılıklarıyla, insan ilişkileriyle, sosyal yaşamlarıyla, teorik hakimiyetleriyle, faşizme karşı sa-vaşma biçimleriyle, yarattıkları etkiyle gelece-ğin insanıdırılar.

Mesela direnme geleneği, İbrahim Kaypak-kaya’nın ardından, Fatih’le özdeşleşmiştir. Her yakalandığında direnişi bir adım öne taşı-yandır Fatih. Ve Fatih’in ruhu, Remzi’nin ma-saya inen tekmesinde yeniden vücut bulmuş-tur. Remzi’nin tekmesi, sadece TDH’nin değil, dünya genelinde komünist ve devrimcilerin yüreğini tutuşturan bir yangındır aynı zaman-da.

Osman bir komutandır. Yeraltı koşulların-da teknik bilgiyi öylesine kullanmıştır ki, dö-nemin çok ilerisinde bir teknik güce ulaşmış-tır. Yeraltı matbaası, sahte kimlik ve damga yapımı, özel mücadele araçları üretmiş, askeri cuntaya karşı generalleri kaçırmaktan askeri birimlere saldırıya varıncaya kadar çok önemli eylemler planlamıştır.

Sezai ve İsmail, hareketin ihtiyacına göre kendilerini yenilemenin, kendini aşmanın çar-pıcı sembolleridirler. İkisi de, örgütün ihtiyacı

hangi alandaysa, kendilerini o yönde yetkin-leştirmeyi başarmışlardır. Komutan olmak ge-rektiğinde komutan, teorisyen olmak gerektiğinde yazar, örgütlenmede boşluk doğduğunda örgütçü, hepsinden önemlisi, ih-tilalcilerin sağlam bir savaş örgütü olma-sında en önemli eşiktirler.

*

* İhtilalciler, en başta şehitlerin, ama bir bütün ola-rak 12 Eylül öncesi ve sonrası kadrola-rının kolektif çabası, kolektif katkısı, ko-lektif mücadelesiyle yaratmıştır bu gör-kemli tarihi. Bugün o kadrolardan bazı-ları mücadelenin dışı-na düşmüş, çok farklı noktalara savrulmuş, batakhğa debeleniyor olabilir. Ama bu ya-ratılan geleneğin büyüklüğünü ortadan kaldırmaz. Ve böyle büyük bir geleneğin devamcı-larının mutlaka olacağı ger-çeğini de...

İhtilalci gelenek, bu ge-leneğin izinden yürüyen herkes tarafından büyük bir onur ve gururla taşı-nan güçlü, sağlam, sar-sılmaz bir değerler siste-mi ile yoğurulmuştur. Harç karılmış, ihtilalcileri şekillendirecek olan ka-lıp oluşturulmuştur. Hiçbir şey bu gerçeği değıştirmez.

Bugün toplumsal müca-dele, genel olarak gerile-miş, güç kaybetmiştir. Kitle hareketi yeniden yükselişin eşiğinde-yken, devrimci-ko-münistler bu yük-

selişe önderlik edebilecek yeterlilikte değildir. Tas-fiyecilik ve yenilgi yılla-rında herkes belli dü-zeyde güç kaybetmiş, en azından temel ya-pısını korumaya çalı-şarak bir biçimde idare etmişlerdi.

Ancak bugün yeni-den yükseliş dina-miklerinin ortaya çıkışı, hareketin zayıflığını iyice gün yüzüne çı-karmıştır.

Tüm dev-rimci ve ko-münist yapı-lar, harekete önderlik ede-memenin sancısını ya-şamaktadırlar. Kimileri bu süreci aşamaya-caktır. Ro-

tasını şaşırmış, tasfiyeci propagandadan et-kilenmiş, geçmiş gelenekleri lekeli ve sıkıntılı olanlar için, bunlar ölüm ağrılarıdır. Kitle ha-reketinin yükselişine cevap olamadıkları için mücadelenin dışına savrulacaklardır. Rotası sağlam, gelenekleri oturmuş, örgütsel şekil-lenışı güçlü, tarihi lekesiz ve onurlu olanlar için ise bunlar doğum sancılarıdır. Sahip ol-dukları miras kendisini yeniden üretecek, mücadele ateşiyi dolu genç kuşaklar ihtilalci hareketin kalıbında yeniden yoğrulacaktır.

Tarihi herkes farklı anlatabilir; ama o tek bir biçimde yaşanmıştır. Ve bu tarih, tüm birikimlerini yeni ku-şaklara aktaracak güçtedir. Şehitlerin hayatı, bunun en önemli kanıtıdır.

* * *

Onlar, hücum kıtalarıydı devrim ordu-sunun... Bazen elde tek bir silahla, bazen çıplak bedenleriyle düşmanla dişe diş bir sa-vaşta şehit düştüler... Her biri, devrimimizin en zor anlarında, mücadelemize taşınan taze kan, önümüze tutulan fener oldular. Sakın-masız, tereddütsüz ve çıkarsızdılar... Onlar, toprağa gömülen köklerimiz, ileriye yürüyen umudumuz oldular hep...

İçlerinde önderlerimiz, yöneticilerimiz de vardı, sempatizanlarımız, taraftarlarımız, dev-rimci demokratlar da... Ama hepsi, bugün he-pimizin önünde duran, önderlik eden, örnek alınması gereken sembollerdir artık. Çünkü onlar ulaşılabilir olacak en yüksek noktaya ‘şehitlik mertebesi’ne ulaşmışlardır. Hangi düzeyde olursak olalım, hiçbirimiz daha o son rande-vuya gitmedik. İşte o yüzdendir ki, şehitleri-miz bir bayrak gibi hep en önde dövüşüyor, bize yol gösteriyorlar...

Şehitlere yaklaşım, her yapı ve kişi için, bir mihenk taşı, bir turnosol işlevi görmeye devam ediyor.

Mücadeleden kopmuş, insani değerlerini her geçen gün yitiren, düzenle eklemellenmiş olup da şehitlerimizi adeta nostalji şeklinde ananlar, hatta onlar üzerinden rant elde et-meye kalkanlar oluyor ne yazık ki... Anılarını pazara çıkarıp, şehitlerimizle ne kadar yakın olduğunu anlatarak prim yapmaya çalışanlar çıkıyor.

Diğer yandan mücadele içinde görünüp de yüreği ve bilinci nasır bağlamış, bürokratlaş-mış kişilerin de şehitlerimizi anmaları göster-meliktir. Çünkü şehitlerimizin erdemlerinden, onların anılarına bağlılıktan fersah fersah uzaklaşmışlardır. Onların dilinde ve kaleminde şehitlerimiz, en fazla tabanın bu yönde duy-duğu hoşnutsuzluğu gidermenin, dostlar alış-verişte görsün kabilinden değinip geçmenin ve aslolarak da meramları ne ise ona dayanak yapmanın araçlarından başka bir şey değildir.

*Gel bir bak yakından şu yiğitlere
Daha dün gibiydi acımasız devrildiler
Kan bir kara görüntüydü göğüslerinde
Ölüm çirkindi onlar güzelleştirdiler.*

*Düştüler toprağa özgürce, korkusuz
Kurşun sesi değildi bir sevdalı güllüştü
Düştüler dimdik, özgürce, yalın
Öldüler ama çoğaldılar ölümsüz*

*Ölmediler onlar, ölemezler ki
Bu yadsınmaz gerçeği bilmedi satılmışlar
Onlar bir atardamardı halkların yüreğinde
Gecelerde yıldız yıldız uçuşan*

*Gözyaşları yaraşmaz o ölülere
Onlar için en soylu örtüler gerek
Gerelim hıncımızı alev alev yeniden
Devrim şarkılarını haykıralım onlara*

Luis Nieto (Peru şairi)

Şairin dediği gibi “aşka çamurlar sürülü-yor her gün / zamana duvarlar örülüyor / saksılar yine sulanıyor oysa / sevgiler yine yeşeriyor / yer üstünde kaçanlar / yeraltın-da savaşanlar yürüyor”

* * *

Şehitleri anmak ve yaşatmak, her tür yoz-laşmaya, çürümeye, bürokratlaşmaya karşı mücadeledir aynı zamanda. Çelik gibi bir ira-de, sınıf düşmanlarına karşı büyük bir kin ve her tür sapmaya karşı uzlaşmaz olmaktır.

Biz şehitlerimizi, karşımıza çıkan güçlükle-ri yenmek, savaşma azmimizi ve gücümüzü daha da bilemek için anıyoruz. İnsanal özel-lilikleriyle donanmak, ‘yeni insan’ı önce kendi-mizde yaratabilmek, oradan çevremize yaya-bilmek için anıyoruz. İdeallerini yaşatmak, uğ-runda ölüme gittikleri davayı ve örgütlerini büyötmek için anıyoruz...

Onlara yapılacak en büyük saygısızlık, uğ-runda canlarını verdikleri örgütlerini ve devri-mi küçöltmeye kalkmak, tıpkı burjuva dema-goglar gibi “boş yere öldüklerini” söylemektir. Bunlar, bayat ve ucuz demagojilerdir ve sade-ce sahiplerini küçöltür. Şehitlerimiz ise, gön-dere çekilmiş bir bayrak, kavga meydanların-da dikilmiş “yekpare mermerdir”ler. Onlara ulaşamazlar!

Son sözlerimizi “kavganın şairi”nin dizele-rine bırakalım...

“Ey her şeye bitti diyenler / korkunun sofrasında yulınlık yiyeenler / ne kurlarda di-renen çiçekler / ne kentlerde devleşen öfke-ler / henüz elveda demediler / bitmedi daha sürüyor o kavg / ve sürecek / YERYÜZÜ AŞKIN YÜZÜ OLUNCAYA DEK...”

“Eylül edebiyatı” yeniden...

Cesurlar savaşı, korkaklar kaçır!

12 Eylül yenilgisinin ardından 80’li yılların ortalarında bir “Eylül edebiyatı” alıp başını gitmişti. Ahmet Altan’lar, Latife Tekin’ler, yazdıkları romanlarda devrim ideali ile dalga geçiyor, devrimci örgütleri karalıyor, kolektivizm ve paylaşım yerine bireyi ve bencilliği teşvik ediyorlardı. Bunlara, Sinan Çetin filmleriyle, Necdet Şen karikatürleriyle eşlik etti ve “12 Eylül’cü sanat”ın en tipik örneklerini sundular. Bu yapıtların tümü, hak ettikleri şekilde “Eylül edebiyatı” olarak adlandırıldı ve tiksintiyle karşılandı.

Şimdi bunun yeni bir versiyonu ile karşı karşıyayız. Bu kez 12 Eylül sürecinde şu ya da bu örgütün içinde yer almış, hatta önderliğini üstlenmiş bazı kişiler, “anı” adı altında yeni bir “Eylül edebiyatı” yapıyorlar. İçerik olarak (bilinçli ya da bilinçsiz) aynı amaca hizmet eden bu yapıtlar,

devrim cephesine ilk başta saydıklarımızdan daha büyük bir zarar veriyor. Çünkü **birinci dönemdeki “Eylül edebiyatçıları”, her ne kadar “solcu” görünseler de, komünist ya da devrimci bir örgütün militanları değildiler. Dolayısıyla etkileri daha sınırlıydı. Yeni fur-yadakilere ise, bir dönem bu hareketlerin “içinde”, hatta “tepe noktasında” bulunmuş olmanın verdiği pervasızlıkla atıp tutuyorlar. Geçmişte bulundukları mevkiler, (ki özellikle belirtiliyor) okuyucuya yazılanları daha baştan inandırıcı kılmanın zemini yapıyor.**

Bugün hepsi örgütlü mücadelenin dışına düşmüş veya reformistleşmiş bu kişilerin, komünist ve devrimci hareketin tarihini veya 12 Eylül gibi önemli bir kesitini, devrimci bir tarzda ele alması ve yerli yerine oturtabilmesi, zaten beklenemez. Onlar da güya bu iddiada değiller. Fakat “anı”larında, bir zamanlar içinde yer aldıkları hareketi ve o harekete emek vermiş, şehit düşmüş kişileri, istedikleri gibi tanımlayıp kara çalabiliyorlar. **Aslında kişisel kinlerini kusuyor, içlerinde bulundukları durumu aklamaya, kendilerini haklı çıkarmaya çalışıyorlar.** Tıpkı kapitalist sistemin bireyleri gibi, başta şehitler olmak üzere, eski yoldaşlarının sırtlarına basarak yükselmeye kalkıyorlar. “BEN, BEN” diye bağırarak ve kendileri dışında herkesi hatalı, eksikli, zaafli göstererek, büyüyeceklerini sanıyor-

lar. Böyle yaparak ne kadar küçüldüklerini göremeyecek kadar da kendilerinden geçmiş durumdalar.

“Eylül edebiyatı”nın bir diğer adı da “kusmuk edebiyatı” idi. Devrime, sosyalizme, örgütlü mücadeleye karşı kinlerini kusuyorlardı çünkü. Yeni “Eylül edebiyatçı”ları ise, bu değerleri sözde hala savunuyorlar! Oysa tüm satırlarına sinen, içlerinde büyüttükleri kin ve öfkedir. Fakat bunu açıktan yapamadıkları için, (yapsalar, ilkinden farkları kalmazdı zaten) bağırarak basarak boğuyorlar. Lenin’in oportünizm için söylediği gibi, onun etki gücü, yer yer doğruları da söylemesi, fakat doğrularla yanlışları içiçe geçirip çarpıtmasıdır. Yeni “Eylül edebiyatçı”larının da bugün oynadıkları rol budur.

Tarih yazma sorum(suz)luğu

Son dönemde arka arkaya “anı” kitapları çıktı. 12 Eylül’ün yıldönümü geldiğinde de bu kitaplar, gazetelerin “kitap ekleri”nde, kimi burjuva liberal ve reformist yazarların köşelerinde konu edildi, parlatıldı.

Şunu bir kez daha belirtelim ki, **bir hareketin tarihini veya bu tarihteki önemli bir kesiti, en iyi ve en gerçekçi, dövüşenler yazar. Ununu elemiş, eleğini asmış kişiler değil! Hele ki, örgütten-mücadeleden kopuşunu kişilerle açıklayan, onlarla hesaplaşmak için kaleme sarılanlar hiç değil! Bunların yaptığı, kişisel hesaplarını görmek ve kendilerini aklamak için uydurulan, farklı bir “resmi tarih” yazımıdır. Söz konusu tarih, arkada bir fondur sadece. Asıl amaç, mücadele etmeye güç yetiremediklerini, bir kitapla yenmeye kalkmak, ezilmiş egolarını bu şekilde tatmin etmektir. O yüzden de bulundukları mevkiler, aldıkları övgüler şişirilerek anlatılırken, kendilerine yönelik eleştirilere ve verilen cezalara dair tek satır yoktur.**

Komünist ve devrimcilerin direnişini, mücadelelerini, tutarlı aydınlar, devrimci demokratlar da yazar elbette. Fakat yeni “Eylül edebiyatçıları” bu sığlığa da layık değiller. Burjuva yazarlar bile, kitaplarında açık kimlikleriyle yer verdikleri kişileri, önce-

den bilgilendirir, onaylarını alırlar. Ya da isimlerini kodlayarak, olayları kurgulayarak anlatırlar. Bir zamanlar devrimci olan bu yazarlar ise, sıradan yazarların ahlakından bile yoksundur. İsimler, resimler, haber verilmenden açık açık yazılıp yayınlanmakta, olaylar ve kişiler, yazarın subjektif yargılarıyla eğilip bükülmektedir. Hatta birçok yerde “yaşamışlıklar” değil, “tahminler” üzerinden kişiler yargılanmakta, kimi zaman ise bilinçli biçimde muğlak bırakarak şaibeler yaratılmaktadır. Üstüne üstlük bugün halen kullanılmakta olan illegal yöntemleri bile deşifre etmekte hiçbir mahsur görmemişlerdir. Sıkça söyledğimiz gibi, **çözümle sadece işkencehanede olmaz. Daha içeri düşmeden, ya da dışarı çıktıktan sonra çözümler de vardır. Ve bunlar, en az işkencede çözümle kadar mücadeleye zarar vermişlerdir.**

Burjuva liberaller ve reformistler, boş yere bu kitapları basmıyor, bu kadar övgüyle tanıtıp parlatmıyor! Bir kişi veya bir eser hakkında dostların yargısı kadar, düşmanların bakışı da önemlidir ve bir ölçüttür. **Basılmamış kitapların bile toplatıldığı, tutuklu gazeteci ve yazar sayısında rekorların kırıldığı bir dönemde, bu kitaplar parlatılıyorsa, bir durup düşünülmalıdır. Keza komünist ve devrimcilerin çıkardıkları kitap ve dergiler hakkında**

*Yürümek;
yürümeyenleri
arkanda boş sokaklar gibi bırakarak,
havaları boydan boya yarıp ikiye
bir mavzer gözü gibi
karanlığın gözüne bakarak
yürümek!..
Yürümek;
yolunda pusuya yattıklarını,
arkadan çelme attıklarını
bilerek
yürümek!..
Yürümek;
dost omuzbaşlarını
omuzlarının yanında duyup,
kelleni orta yere
yüreğini yumruklarının içine koyup
yürümek!..
Yürümek;
yüreğinden, gülereğinden
yürümek...*

Nazım Hikmet

davalar açılır, toplatılır ve yazarları tutuklanırken, bunlara hiç dokunulmaması manidardır.

Sadece bu bile, sözkonusu kitapların neye-kime hizmet ettiği hakkında fikir veriyor. Çünkü sinsice devrime, sosyalizme, örgütlü mücadeleye, bu uğurda can ve kan bedeli savaşımlara saldırılıyor. Hem de geçmişte devrimci-komünist örgütlerin yöneticiliğini yapmış ve sözde yaratılan değerlere, geleneğe sahip çıktığını söyleyenler tarafından... Karşı-devrim açısından bundan daha büyük bir nimet olabilir mi? Paralı yazarlarına, itirafçılara yazdırsa, bu etkiyi yaratabilir mi?

Neden şimdi?

Meselenin can alıcı noktası, bu soruda düğümlenmektedir: Neden şimdi? Bu kişiler, neden daha önce değil de, bugünlerde adeta bir furya halinde kitap çıkarmaktadır? 12 Eylül dönemine dair “anı”larını neden daha önce değil de, 30 yıl sonra yazmaya (yazdırmaya) başlamışlardır?

Bu soruya, muhataplarından verilen bir yanıt, “zaman aşımı” oldu. Yani burjuva hukukuna göre 30 yıllık zaman aşıldığı için, onları anlatmak “suç” olmaktan çıkacaktı! Böylece kitaptan dolayı ceza alma ihtimalleri de kalmayacaktı!

Anlaşıyor ki, bu “yazar”ların, “anıları”nın bedelini ödemeye de hiç niyetleri yok! Kendilerini sağlama almışlar! Sadece devletin “zaman aşımı” ile de yetinmeyip, son derece titiz çalışmışlar! Öyle ki, o yıllar boyunca birçok kamulaştırma, cezalandırma eylemleri yapıldığı halde, bunların hiçbirinde kendileri yoktur! Halen yurtdışında olanlar ise, doğumundan itibaren başlayan “kişisel tarih”lerini, yurtdışına çıkıldığı yerde kesmişlerdir. Sanki orada örgütlü bir faaliyet yürütülmemiş, hiç bir eylem yapılmamış gibi... **Başkalarını zan altında bırakma, suçlama konusunda ne kadar rahat ve pervasız iseler, kendilerini (ve tabi yakınlarını) korumada o kadar özenli ve dikkatlidirler.**

Çok iyi bilinir ki, burjuvazi, kendince sakin bulduğu şeyler için, “zaman aşımı”nı dikkate almaz. Birçok faşist “zaman aşımı” denilerek hiç bir ceza almadan serbestçe dolaşırken, komünist ve devrimciler yıllar sonra bile ağır cezalara çarptırılmaktadır. Yani gerçekte “zaman aşımı”na sığmayan, onu aşan bir durum sözkonusudur. Aslında bu yazarların da “zaman aşımı”na ihtiyaçları yoktur. Yukarıda belirttiğimiz gibi, herhangi bir ceza almamak için yeterince titiz davranmışlardır. Diğer yandan burjuvazi de bu içerikteki kitapları bırakalım toplatıp yasaklamayı, aksine teşvik etmektedir.

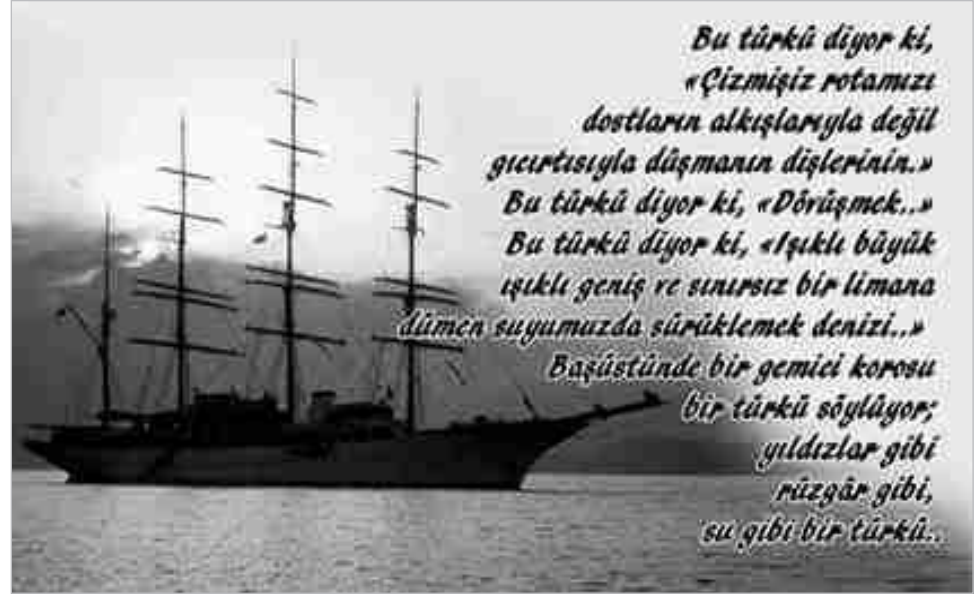
“Eylül edebiyatı” yenilgi yıllarının ürünüydü. 12 Eylül yenilgisinin ardından “solcu” görünen bazı sanatçılar, devrim ve sosyalizm idealini, kitlelerin bilinçlerden iyice kazıyabilmek, kapitalist düzenin “nimetleriyle” başlarını döndürebilmek için, bu atmosferden yararlanmak istemişlerdi. 90’lı yılların başında revizyonist blokun çökmesiyle, dünya çapında da buna uygun bir zemin doğmuş ve “elveda proletarya” furyası estirilmişti. Fakat bütün bunlar, devrimci mücadelenin yeniden yükselmesiyle birlikte paçavra döndü, bir kenara fırlatıldı.

Şimdi ikinci “Eylül edebiyatı” da benzer bir toprakta boy atıyor. **Devrimci hareketin güç ve prestij kaybettiği, tasfiyeciliğin yaygınlaştığı, reformist-liberal görüşlerin revaçta olduğu bir dönemde çıkıyorlar.** Daha da önemlisi, dünya ölçeğinde emperyalist kapışma ve krizin arttığı, kitlelerin eylemlerinin yükseldiği, fakat devrimci bir önderlikten yoksun olduğundan, düzen sınırları içinde kaldığı; bilinmezliklerin ve karışıklıkların hakim olduğu bir kesitten geçiliyor. Böylesi anlar, her tür anti-ML görüşün cirit attığı ve belli bir taban bulduğu dönemlerdir.

Lenin’in böyle bir dönemde “felsefe kaçkınları” için söylediği sözler, bugünün “Eylül edebiyatçıları” için de geçerlidir. *“Eski düzenin ‘alt-üst olduğu’ ve bu eski düzen altında yetişmiş, analarının sütünden bu eski düzenin ilkelerini, alışkanlıklarını, huylarını, geleneklerini, inançlarını almış kitlelerin nasıl bir yeni düzenin ‘şekillendiğini’ hangi sosyal güçlerin bunu şekillendirdiğini ve nasıl şekillendirdiğini, ‘karışıklık’ dönemlerinin özelliği olan ölçülemez ve olağandışı acı ve ıstıraba, hangi sosyal gücün deva bulabileceğini görmediği ve görmediği bir ortamın kaçınılmaz ideolojisinin ruh hali olan teslimiyet ve karamsarlıkla uygunluk halindedir.”*

Dünya ve ülkedeki konjonktürel durumlar, her zaman bu tür furyalara yol açmıştır. Bu nesnelliğin yanı sıra, kendi adımıza **tasfiyecilerin geldiği nokta ve düzey(sizlik), herşeyin internette yazılıp-çizilmesi, onları cesaretlendiren bir diğer faktördür.** Hareketin içine düştüğü durumu, kendilerini haklı çıkarmak için kullanmışlar ve “vakit tamam, zamanı geldi” diyerek kaleme sarılmışlardır.

“Ne zaman ki -der Lenin- bu yorgunlar ve ruhsuzlar, gazeteciliği (kitap yazmayı- PDD) platform olarak kullanırlar ve kaçışlarının bir

*Bu türkû diyor ki,
«Çizmişiz rotamızı
dostların alkışlarıyla değil
gıcirtısıyla düşmanın dişlerinin.»
Bu türkû diyor ki, «Dörmek..»
Bu türkû diyor ki, «Işıklı büyük
ışıklı geniş ve sınırsız bir limana
dümen suyumuzda sürüklemek denizi..»
Başüstünde bir gemici korusu
bir türkû söylüyor;
güldürler gibi
rüzgâr gibi,
su gibi bir türkû..»*

yorgunluk, zayıflık ya da entellektüel dağınıklık ifadesi değil de, aksine olumlulukları olduğunu ilan ederler ve hatayı ‘etkisiz’, ‘işe yaramaz’, ‘can çekişen’ yeraltı faaliyetlerine atfederler, işte o zaman bu kaçkınlar, iğrenç dönemler olduğunu gösterirler.”

Gemiye terk eden fareler...

Bunlar, batmakta olan gemiyi herkesten önce terkeden ve bunu bir marifetmiş gibi sunan farelerdir. Terkettikten sonra da gözleri hep gemide olur. Bir an evvel batması için dua ederler. Çünkü **battığı zaman, kendilerinin ne kadar öngörülü olduklarını, ne kadar doğru zamanda doğru bir iş yaptıklarını söyleyebileceklerdir. Batmaması durumunda ise, ne kadar korkak, güçsüz ve inançsız oldukları, kendiliğinden açığa çıkacaktır.** O yüzden geminin varlığında, kendi sonlarını görürler. Ve adımlarını geminin durumuna göre atarlar.

Oysa bu gemi yara alsa da, bir kısmı denize gömülse de batmayacaktır! Onu limana götürecek birileri illa ki çıkar. Ayrıca **ne 12 Eylül, ne de devrimci-komünist hareket “tarih” olmuştur. Onlar, düne ait, dün de kalmış şeyler değildir. Bugünümüzdür, yarınımızdır...** Yeni “Eylül edebiyatçıları” 12 Eylül dönemini ve o dönemde savaşılan komünist ve devrimcileri, geçmişte kalan “anı”lar olarak sunarak da, egemen ideolojiye hizmet etmektedir. Kendilerince onları mezara gömüp, “el fatiha” okuyanlar, gerçekte kendi ruhlarını mezara gömmüş olanlardır.

İhtilalci komünistlerin yarattıkları gelenekler, özellikle 12 Eylül döneminde oynadıkları misyon, hiç kimsenin hezeyanı, karışması ile gölgelenemeyecek kadar görkemlidir. Dost-düşman herkesin teslim etmek zorunda kaldığı bu görkemli tarihi, her zaman gururla sahiplenecek komünistler ve devrimciler olacaktır. Gelecek devrimci kuşaklara da bu miras kalacaktır.

Tarihte her zaman cesurlar savaşır, korkaklar kaçır. Bugünden yarına kalanlarsa savaşımlar olur, kaçanlar değil..

İdama gidenlerin son mektupları

Necdet Adalı- 8 Ekim 1980

"Sevgili anneciğim ve babacığım, Sizleri ve ezilen halklar adına mücadeleyi, erken bırakmak zorunda kaldığım için üzgünüm, ama bundan ve içinde bulunduğum durumdan dolayı hiçbir zaman pişmanlık duymadan ve şu kısa yaşamım içerisinde hiçbir

şahsi çıkar gözetmeden ezilen halklar adına verilen mücadelede yerimi almaya çalıştım ve bundan dolayı gurur duyuyorum. Hakim sınıfların göstermek istediği gibi bizler hiçbir zaman savunmasız insanlara karşı katliam girişiminde bulunmadık. Fakat onların bizi böyle göstermeleri ve faşistlerle bizi aynı kefeye koyarak cezalandırmaları, bizim nezdimizde ezilen halkların mücadelesine yapılan bir saldırıdır.

Anneciğim ve babacığım; sizlere kısaca bahsettiğim gibi hiçbir pişmanlık duymuyorum. Sizlerin de ezilen halklar uğruna verilen mücadelede katledilişimden dolayı üzülmemenizi ve bundan gurur duymanızı bekliyorum. Ağabeylerime ve ablalarımın yazmak isterdim; fakat buna olanak yok. Kendile-

rine çok selamlar. Burada satırlarıma son verirken, hürmetle ellerinizden öperim. Arkadaşlara selam. Hoşçakalın."

Serdar Soyergin 27 Ekim 1980

"Şunu insanlara anlat. Ben güle oynaya gidiyorum. Geriye dönüp bakma gereği duymuyorum. Çünkü geçmişimde pişmanlık duyacağım hiçbir şey yok. Tekrar yaşama gelsem yine bu görevi, bu kişiliği seçerdim, bu ihtişamı tekrar yaşamak isterdim. Bunu arkadaşlarıma anlat! Böyle bilsinler!" Sana şunu bırakıyorum:

-Bugün olmaz biliyorum- yann veya herhangi bir gün, kemiklerim dahi kalmış olsa; inançlarını taşıdığım, düşüncelerini paylaştığım, uğruna severek idama gittiğim insanların yanına gitmek istiyorum. Ben bunları devletten istemiyorum!

Ben bunları sizlerden istiyorum!

Yeri geldiğinde benim kemiklerimi Mahir Çayan'ın yanına gömün!"

"O büyük gün geldiğinde, Ben kim bilir kaç yıldan beri Ebedi yatağımda, toprağın derinliklerinde Sonsuz bir uykuda uyuyor olacağım. Fakat alınca ne zamandır beklediğim haberi, Uyanıp, sesimi kimse duymadan O büyük zaferin tarifsiz coşkusuyla Kara toprağın altından Ben de haykıracağım... Unutup geçmişte kalan acı günü kim bilir belki bir kış günü Üzerimi yorgan gibi kaplayan Bembeyaz karın soğuşundan, Ya da sonbahar mevsiminde Kemiklerime işleyen yağmurdan duyacağım Ve milyonları saran o doyumsuz sevince Ben de sessizce ortak olacağım... Mevsim ilkbahar, sıcak bir yaz da olsa Gece gündüz fark etmez Ben her zaman hazırım. Adımın yazıldığı taş bile yıkılsa, kalmamış da olsa şu dünyada mezarım Hatırlayıp tek canlı gelmese başucuma, O müjdeyi ben doğadan alacağım. Nasırlı ellerde yaratılan o görkemli bayrama Hiç kimse fark etmeden ben de katılacağım..."

Mustafa Özenç

Mahkumların canının hiç değeri yok!

Van'dan İstanbul'a sevk aracı içinde götürülen beş mahkum, Kayseri yakınlarında aracın içinde yanarak can verdiler. Mahkumların Van'dan üç gün önce alınarak ve diğer cezaevlerine uğranarak, günler süren bir yolculuğa çıkarıldıkları anlaşıldı.

Ring denilen, bu konserve kutusu içinde, değil üç gün, üç saat durmak bile dayanılmazken, mahkumlar günlerce bu cehennemde yaşadılar ve sonu vahşi bir ölümle biten bir yolculuğu tamamladılar.

Yanarak can veren mahkumların kimlikleri ancak DNA tespiti ile belirlenip ailelerine verildi. Böyle bir ölümle karşı karşıya kalan mahkum yakınları, haklı olarak isyan ettiler. Bir mahkum yakını, "yeğenimi uçakla götürmek için başvurduk, 'onunla giden arkadaşlarının da uçak biletlerini biz alalım, aynı gün gitsin geri dönsün' dedik, kabul etmediler" diyerek, idarenin "sevk" adı altında mahkumlara ayrı bir işkence çektiğini de ortaya koydu. Bir başka mahkum yakını ise, "kasıt olduğunu düşünüyoruz, kurtulan askerlerle görüşmek istiyoruz" dedi. Aileler, olayın kaza olduğuna inanmıyorlar. "Mazotlu arabanın motoru nasıl yanar" diye soruyorlar.

Adalet Bakanlığı ise yaptığı açıklamada, sevk yapıldığı ring aracının "en üst teknik özelliklere sahip son model" olduğunu belirtti. Biz bunu, mahkumların işkence çekmesi ve olağanüstü bir durumda oradan

çıkamayıp ölmeleri için, en ince ayrıntılarıyla düşünüp yapıldığı şeklinde anlayalım. Alev alan araçtan, şoför, subay ve askerler, en küçük bir yara almadan kurtulurken, neden sadece 5 mahkum kurtulamıyor? Bu, hem ring aracının durumunu ortaya koyuyor, hem de mahkumları kurtarmak için en küçük bir çabanın harcanmadığını... Zaten daha sonra konuşan bazı askerler, yangın çıkar çıkmaz kendilerini dışarı attıklarını, mahkumların bölümünü açan anahtarları karıştırdıklarını, sonrasında ise giremediklerini söylüyorlar. Mahkumların dakikalarca ring arabasını tekmeleyip "çıkartın bizi" diye bağırarak çıktıklarını da...

Sözde o mahkumlar "devletin himayesi altında"! Oysa hapishanelerde kaç mahkum yanarak, işkenceyle, kurşunla veya tedavi edilmediği için can veriyor... Bu düzenin insana verdiği değer, en somut göstergesidir mahkumların durumu.

Son olay, ring aracı denen şeyin de nasıl bir canavar olduğunu gösterdi. Fakat kimse bunun üzerinde durdurmuyor. Bırakalım insanı, hayvanların bile taşınamayacağı bu tabutluklarda mahkumlar, mahkemeye, hastaneye, sevk götürülüyor. Zincir üzerine zincir vurulan, hatta kendi içinde bile hücreler şeklinde bölünen bu ölüm araçları, mutlaka değiştirilmeli, insana yaraşır hale getirilmelidir. Uzun süreli yolculuklar için de uçak devreye sokulmalı ve bunun parasını da devlet karşılamalıdır. Başta tutsak yakınları olmak üzere, duyarlı tüm kesimler, bu talepleri daha yüksek sesle dile getirmek zorundadır artık. Mahkumların göz göre göre ölüme terk edilmelerine karşı birleşik ve güçlü eylemler gerekmektedir. Aksi halde hapishanelerden daha çok ölüm çıkacaktır...

"CAN ABİM;

(...)Yaşamak bir türküyse bunu bu türküyü en güzel biçimiyle söylemeye çalıştım. Zafer şarkısının söylendiği günler de gelecek. Kısa da olsa onurlu yaşamının yolunu seçtiğim için mutlu gidiyorum. İyi güzel şeyler uğruna yaşıyorsa her şey katlanılamayacak şey yoktur. Ölüm bile basitleşiyor. Anlamlıysa ölüm yaşamak kadar güzeldir.(...) İyiden güzelden yana olun. Budur istediğim. Tüm dostlara dost yüreklilere sevgimin sıcaklığını iletin. Utançsız onurlu gidişimi. Üzülmek acımak hiç kimseden beklemediğim şeydir.

Bana yapılacak en büyük kötülük bu olur. İnsan onurla yaşamasını bilir, bilmeli. Güç de olsa... Benim üzerimde büyük emekleriniz var. Ödene-meyecek kadar büyük. Senin ve ötekilerin. Siz, emeğin tüm temsilcilerine, dünyadaki tüm emekçi, onurlu, güçlü insanlara layık olabilmenin yolunu seçtim. Yapabileceğim her şeyi yapmamış olsam da bu görevi yapacak yeni insanlar topraktan fıskırıyor. Yüreğimin tüm sevgisiyle, tüm onurlu güçlerimle seni, sizi hepinizi kucaklar doyasıya öperim.

Güçlü olun. Başı dik olun.

O güzel günlerde tekrar yanınızda olacağım.

Amcanız, kardeşiniz,dostunuz

Kardeşin Hıdır"

İlyas Has- 6 Ekim 1984

☆ 1 Ekim 1949- Çin Halk Cumhuriyeti kuruldu.

☆ 5 Ekim 1934 - Asturias Ayaklanması

İspanya'nın Asturias bölgesindeki maden işçileri, faşist teröre karşı ayaklanma başlattılar. Asturias'ta maden ocaklarının bulunduğu bölgede gelişen eylemleri, devrimci ve komünist partilerden ve sendikalardan oluşan bir devrim komitesi yönetmekteydi. 6 Ekim'de devrimciler yönetimi ele geçirip İşçi ve Köylü Cumhuriyeti'ni kurdular. Hükümet, Fas'ta bulunan yabancı lejyon askerlerini, Asturias'taki kurulan komüne müdahale etmek üzere çağırды. İşçiler iki hafta boyunca, tüm güçleriyle direndiler. İki hafta içinde 3 bin kişi öldürüldü ve direniş bastırıldı. 1934'teki halk ayaklanması ve onun kanlı biçimde bastırılması, iki yıl sonra başlayacak olan iç savaşın habercisiydi.

☆ 5 Ekim 1972 - Demirdöküm Fabrikası'nda 2500 işçi greve çıktı.

☆ 7 Ekim 1988- Tuzla'da dört TİKKO gerillası katledildi.

☆ 7 Ekim 2008- Engin Çeber Metris Cezaevinde katledildi.
Engin Çeber, "84 ÖO'da yoldaşlarının

şehit düştüğü Metris cezaevinde, geleneği sürdürerek yaptırımlara uymama kararlılığı gösterdi. İşkencede katledilmesinin ardından dava sürecinde büyük bir kamuoyu yaratıldı. Bunun etkisiyle ilk defa işkencecilere ömür boyu hapis cezası verildi. Ancak Yargıtay bu kararı bozdu.

☆ 8 Ekim 1978- Bahçelievler katliamı

Devlet destekli sivil faşistlerin gerçekleştirdiği katliamlardan biridir Ankara Bahçelievler katliamı. Abdullah Çatlı'nın da aralarında bulunduğu faşistler tarafından gerçekleştirilen katliamda Serdar Altun, Salih Güvenci, Hürkan Gürses, Latif Can, D. Nuri Uzunlar, Efraim Ezgin ve Faruk Ersan isimli

TİP'li öğrenciler öldürüldü.

☆ 10 Ekim 1975 - Bandırma Sülfirik asit fabrikasında direniş başladı.

☆ 10 Ekim 1976 - İşçilerin ve emekçilerin yoğun eylem ve direnişleri sonucunda Devlet Güvenlik Mahkemeleri kapatıldı.

☆ 11 Ekim 2005 - Şair Atilla İlhan öldü

☆ 11 Ekim 1971-Hikmet Kıvılcımlı öldü

Türkiye Komünist Partisi'nin 1923'teki ikinci kongresinde Merkez Komite'ye seçilen Hikmet Kıvılcımlı yaşamının 22 yılını zindanlarda geçirdi. 12 Mart darbesinin yurtdışına çıkan Kıvılcımlı, Zagreb'de öldü. Zindanlarda geçen uzun yıllara ve baskılara boyun eğmeyen Kıvılcımlı, düşüncelerini sonuna dek savundu. TKP revizyonizminden Kürt sorununa bakış konusunda ayrılan Kıvılcımlı, özellikle Kemalizm ve ordu, devletin sınıf karakteri üzerine çarpık düşüncelere de sahipti. Bu düşünceleri uzun süre Türkiye Devrimci Hareketi'ni de etkilemiştir.

☆ 16 Ekim 1934 - Çin'de uzun yürüyüş başladı. Bir yıl süren uzun yürüyüş sonucunda devrimciler Yenan'a girdiler.

9 Ekim 1967 Che Guevera kurşuna dizildi

Che... Devrimciler için, Küba devriminin önderlerinden biri ve enternasyonal devrimciliğin simgesi... Emperyalizm için, karizmasından, yakışıklılığından dem vurularak sömürülmeye çalışılan, içi boşaltılan, tüketim aracı haline getirilen bir nesne...

Ernesto Guevera de la Serna, İspanyol ve İrlanda kökenli bir ailenin en büyük çocuğu olarak 14 Haziran 1928'de doğdu. Ailesinin kökeni İspanya'da Bask'lılara dayanıyor. 1948'de tıp öğrenimi için Buoenes Aires Üniversitesi'ne girdi. 1951 yılında arkadaşı Alberto Granado ile birlikte Latin Amerika ülkelerini motosikletle bir baştan bir başa dolaştı. Peru ve Amazon kıyılarına kadar gittiler. Amaçları cüzzam kolonilerinde gönüllü olarak çalışmaktı. Bu yolculuklarında gördüğü yoksulluk ve baskılardan sonra, devrimci düşünceleri güçlendi. Birleşik bir Latin Amerika devrimi gerçekleştirilebileceğine inanıyordu. Tıp öğrenimi bittikten sonra, solcu bir yönetimi olan Guatemala'ya gitti. Guatemala'da gerçekleşen darbenin arkasından Meksika'ya. Burada 1955 yılında Raul Castro ile tanıştı. Castro'nun başını çektiği "26 Temmuz Hareketi"ne katıldı. 25 Kasım 1956'da Meksika'dan yola çıkan eylemci grubun içinde bir tek Che Kübalı değildi. Fidel ve arkadaşları karaya ayak bastıkları anda Batista'nın askerleri tarafından saldırıya uğradılar. Ancak 15-20 kadar devrimci, Sierra Maestra dağlarına ulaştı ve burada Batista diktatörlüğüne karşı gerilla savaşına başladı. Gittikçe büyüyen gerilla hareketi, tüm Küba'yı içine alacak şekilde genişledi ve 1 Ocak 1959'da Batista'nın Küba'dan kaçmasıyla devrimi gerçekleştirdi.

Devrimden sonra Che, Küba vatandaşı oldu ve hükümette çeşitli görevler üstlendi. Amerika'nın Domuzlar Körfezi çıkarmasının püskürtülmesinde aktif rol aldı. Amerika ile SSCB arasında patlak veren krizde, füzelerin Küba'ya sokulmasının savunucusu oldu. Küba adına son görevini Birleşmiş Milletler Heyeti Başkanı olarak yaptı. Arkasından tüm görevlerini bıraktı ve Küba'dan ayrıldı. Che'nin ölümünden sonra Castro tarafından açıklanan mektubunda Che, başka ülkelerinin devrimlerine yardımcı olmak istediğini belirtiyor ve buralara gitmeyi tercih ettiğini söylüyordu.Kongo'da gerillaları eğitti, sonra Demokratik Almanya Cumhuriyeti'ne geçti, ardından Latin Amerika'ya geri döndü. Bolivya'da, Bolivya Ulusal Hareketi'nin eğitilmesinde yerini aldı. Che'nin birliği bir muhbirin ihbar etmesi sonucu 8 Ekim'de kuşatıldı. Che ve bazı gerillalar sağ yakalandı. Bolivya Devlet Başkanı "Che'nin kellesini La Paz'da sergilemek istiyorum" demişti ve Che 9 Ekim 1967'de yargısız bir şekilde infaz edildi.

İhtilalci Komünistlerin Ekim Şehitleri

Osman Yaşar Yoldaşcan- MK üyesi-29 Eylül 1980

12 Eylül karanlığına sıkılan "ilk kurşun", Osman Yaşar Yoldaşcan, silahlı bir eylem hazırlığındaiken, Mehmet Fatih Öktülmüş ile beraber, askerler tarafından durdurulmak istenmiş ve çatışmaya girmişlerdi. Bağcılar'a kadar süren kovalamacada Fatih yaralı olarak kurtulmayı başarır. Osman, Bağcılar'daki inşaatı kale haline getirir ve düşmana kayıp verdirerek şehit düşer. "Hücum" komutunu pratiğe dönüştürür.

Sezai Ekinci-MK üyesi-30 Ekim 1992

Devrimci bir faaliyeti yürüttüğü bir sırada trafik kazasında şehit düştü. Mütevazı yaşamı, bilinç ve bilgi birikimiyle örnek olan, TİKB'nin kurucusu ve önder kadrolarından biriydi.

Ataman İnce-İstanbul İl Komitesi Üyesi- 25 Ekim 1981

12 Eylül faşizminin azgınca estiği günlerde yakalandı ve günlerce süren işkencelerden sonra katledildi. Ataman, işkencecilere kendi mekanlarını dar ederek direnmişti.

Remzi Basalak-Osman Yaşar Yoldaşcan Müfrezesi Üyesi- 23 Ekim 1992

Bir kamulaştırma eylemi sonrasında tutsak düştüğünde, onları yakalamış olmanın sevinciyle teşhir masasının önünde gövde gösterisi yapmaya niyetlenen devletin başına yıkar o masayı. Teşhir masasına attığı tekme, devrim tarihimize yeni bir çığır açar ve masanın arkasında durmama geleneğini başlatır.

Şaban Budak- Adana İl Komitesi Üyesi- 23 Ekim 1992

Remzi Basalak ile birlikte gerçekleştirdikleri kamulaştırma eyleminin arkasından çekilirken polisle girdiği çatışmada şehit düştü.

Nilgün Gök- Osman Yaşar Yoldaşcan Müfrezesi Üyesi- 31 Ekim 1993

Nilgün, Genç Komünarların ilk şehidi, müfrezenin ilk kadın şehididir. Bir kamulaştırma eylemi sırasında yaralanır ve şehit düşer. '90 sonrası, geleneğin izinde yürüyen "yeni çağın çocukları"ndan biri olarak ölümsüzleşir.

☆ 17 Ekim 1889 Çernişevski Öldü

Rus edebiyatının en önemli isimlerinden biridir. 1863'te yazdığı "Nasıl Yapmalı" adlı eseri, döneminin devrimci kuşağını olduğu kadar, Lenin'i ve Rus Marksistleri'ni etkiledi. Lenin bu kitap için 'demokratizm ve sosyalizmi kopmaz bir bütün halinde birleştiriyordu' deyimini kullanmıştı. Çernişevski'nin bu romanı yazdığı dönem, köylülerin toprak reformu talebiyle ayaklandığı, eylemleriyle Rusya'yı salladığı 1860'lı yıllardı. Köylüler, Çar'ın askerlerine karşı amansızca savaşıyorlar, haklarını savunuyorlar, ölüyorlardı.

Başdöndürücü bir hızla yayılıyordu isyan. Birçok ilde sıkıyönetimler ilan ediliyor, hava devrimci yönde gidiyordu. Marks da o dönemki Rus köylüsünün ayaklanmasını Amerika'daki kölelerin ayaklanmasıyla birlikte en büyük eylemler olarak görüyordu. Çernişevski, romanına da bunları yansıtıyordu.

Lenin, Çernişevski'yi 1850'den 1880 yılına kadar bölünmemiş bir felsefe materyalizmini savunabilen tek büyük Rus yazarı olarak nitelemiştir. Lenin "Ne Yapmalı" kitabının adını bile Çernişevski'den etkilenecek koymuştur. Çarlık'a karşı devrime yaklaşan Rus köylülerinin, sonrasında Narodniklerin en büyük ilham kaynağı olan Çernişevski, devrimci bir sanatçı olarak 17 Ekim 1889'da beyin kanamasından ölmüştür.

☆ 18 Ekim 1977 -RAF militanları katledildi.

☆ 22 Ekim 1983- Ciğerxwin Öldü

☆ 22 Ekim 1937 -Dersim katliamı.

12 Eylül askeri hapishaneleri...

METRİS: Onurun, devrimci değerlerin savunulması

Metris Özel Tip Askeri Cezaevi, 12 Eylül sonrası, 44. Mekanize Tugayı'nın içinde özel olarak yapılmıştı. Tüm siyasi tutsakların burada toplanması tasarlanıyordu. Siyasi tutsakları, yerleşim bölgelerinden uzak bir yerde tecrit ederek ve dilediklerince baskı ve işkence yapıp, onlardan bir yığınlar güruhu yaratmak amaçlanıyordu. Hedef ise yeni bir Mamak yaratmaktı. Böylece Sultanahmet ve Selimiye gibi çok stratejik yer ve önemdeki direniş mevzilerini de yok etmiş olacaktı.

* * *

1981 Nisan ayında İstanbul'un çeşitli cezaevlerinden Metris'e sevkler başladı. Sıra, 3. Selim'in at ahırlarından bozma Selimiye'ye gelmişti. Konvoy halinde ringlerle yola çıkarıldılar. Tutsakların direneceğini hesap ederek normalin üzerinde önlem almışlardı. Arabalara girdikleri anda sloganlarının başlaması bir oldu. Sloganlar bitiyor, marşlar başlıyordu. Marşlar bitiyor, sloganlar patlıyordu! 1 Mayıs sabahıydı, İstanbul'un özlenen caddelerinden geçiyorlardı. Demir bir arabada, elleri kelepçeli demir parmaklıkların ardından İstanbul'u izliyorlardı. Onlar, "bekle bizi İstanbul" derken, taptaze bir İstanbul sabahına sesleniyorlardı. Peş peşe geçen arabalardan taşan "asker değil siyasi tutukluyuz" sloganı ve devrimci marşlarla inliyordu sokaklar. İstanbullular kimisi şaşkın, kimisi coşkulu bakışlarla uğurluyordu onları.

Metris'in A Blok havalandırması kadın tutsaklarla doldu. Davutpaşa cezaevinde yaptığı işkencelerle kötü nam salmış Binbaşı Adnan Özbey, ellerinde coplarıyla duran askerleriyle birlikte karşılarında. Nutuk yine aynıydı: "Burası Metris! Sizi ben adam edeceğim! Geçmiş yok artık, bundan sonra askersiniz! Subay ve erlere komutanım diyeceksiniz!" Nutkuna başlarken hırlayan sesi, "asarım, keserim, hücre, dayak, tutanak" tehditleriyle böğürtüye dönuştü. Bırakacağı ilk izlenim olarak, karşısındakilerde sözlerinin korku ve panik yaratması önemliydi. Cezaevine kayıt işlemleri tam bir terör havasında geçti: Arkana dönme, yana bakma, konuşma, iç çamaşırlarını indir! Ama umduğunun aksine dayatmalarının hiç biri kabul edilmedi!

Gelişlerinden birkaç gün sonra içlerinden biri mahkemeye gitti. Döndüğünde Metris'e getirilmiş olan erkek arkadaşlarının açlık grevinde(ag) olduklarını öğrendiler. **Metris'e sevkler başlayacağı duyulduğunda; açıldığı ilk andan itibaren her yeni gelen sevk grubunun ag'ye başlaması karar altına alınmış.** İdare ve şube işbirliği ile yapılan işkencenin son bulması ve insanca yaşamın gerektirdiği her tür hakkın sağlanması talepleriyle, her yeni gelen grup ag'ye başladığı için grev günlerdir sürmekteymiş. Onlar da hemen ag'ye başladılar. Bu ilk açlık grevinin ve fiili direnişlerinin, Metris'te direniş geleneğinin yerleşmesinde büyük payı oldu. Metris

idaresi bundan böyle her yeni saldırısında, daima devrimci bir direniş ihtimalini göz önünde bulundurmak zorunda kalacaktı.

Metris'te işkence, cezaevinin giriş kapısında başlar, tahliye olana dek, çeşitli doz ve yöntemle sürüp giderdi. Cezaevine ilk gelen erkek tutuklulara "hoş geldin dayagı" olarak önce bir subay denetiminde askerler tarafından coplar ve sopalarla meydan dayagı atılırdı. Kadın tutsakların bölümleri idare bölümüne çok yakın olduğu için ya bu dayaklara tanık olurlar, ya da seslerini duyarlardı.

Gelişlerinden kısa bir süre sonra üstlerindeki B-6 koğuşuyla konuşurken kadın gardiyan duydu. Konuşanı sesinden tanıdı. Ansızın koğuşun kapısı açıldı. Binbaşı Adnan ve üst teğmen Yalçın Demirel, bir grup askerle koğuşa daldılar. Binbaşı Adnan, "üstteki koğuşla konuşuyormuşsunuz" diye bağırdı. Konuştuklarını ve bunu engelleyemeyeceklerini belirttiler. Kadın gardiyandan öğrenmesine rağmen ısrarla kimin konuştuğunu soruyordu Binbaşı. Hiçbirinden ses çıkmadı. Üstteğmen, "hücreye alın" dedi ve çıktı. **Askerler üzerlerine yürüdüklerinde, onlar çoktan birbirlerine kenetlenmiş, slogan atmaya başlamışlardı.** Alamadan geri gittiler. Daha sonra Adnan binbaşı yeniden geldi. Sözde ilkin ikna etmeye çalışıyordu. Finalinde ise tehdit savuruyordu: "Aşağıda yirmi tane eşofman var, hepinizi falakaya aldırıyorum, o zaman görürsünüz." Bu şimdilik sadece tehditti.

* * *

'81 yazında idarenin tek sıra dayatmasıyla karşı karşıya kaldılar. Bundan böyle, görüşe, avukata, revire vs. tek sıra halinde gidip geleceklerdi. Sonra da erkek tutsaklara saç kesme operasyonu başladı. **"Er Politikası" kapsamında cezaevlerindeki işkence seansları, cazeviden şubelere götürülüp yapılan sorgulu işkencelerle iç içe sürüyordu.**

Koğuşlar ansızın basılıyor, basılan koğuş anında kenetlenerek direniyordu. İçlerinden kopartabildiklerini asker tekmeleyerek, copleyarak zorla hareketsiz hale getirmeye çalışıyor, bu arada traş makinesiyle kafalarını kazımaya başlıyorlardı. Başladığı andan itibaren de tüm cezaevi sloganlarla inliyordu. 1200-1500 kişinin var güçleriyle attıkları bu sloganlar, müthiş bir gök gürültüsü gibi işkencecilerin beyninde, kulaklarında yankılanıyordu. Koğuş mazgallarına defalarca gelip, slogan atmamalarını istiyorlardı.

Şubeye alınanlar olduğu zaman üç günlük açlık grevi ya da karavana çevirme ile sürekli slogan atma ve marş söyleme gibi protesto eylemi gerçekleştiriyorlardı.

Koğuşun kapısı açıldı. Bir arkadaşlarını şubeye alacaklarını söylediler. Almaya geldiklerinde salonda kol kola girmiş, yatakhane kapısında etten bir duvar örmüşlerdi. Alacakları arkadaşları, arkada yatakhane deydi ama kapının önünden etten duvarı söküp atamıyorlardı. Bir yandan birbirinden kopmamak için ölesiye direniyor, bir yandan da güçleri yettiğince "Kahrolsun faşizm" sloganını atıyorlardı. Onları birbirinden koparıp kapıdan çıkarabilmek için işkencenin dozunu iyice arttırdılar. Askerler gittiğinde hepsi şubeden yeni çıkmış gibiydi. Çoğunun bacakları çürük içinde kalmıştı. Götdükleri arkadaşları da yatakhane

nede direnmiş, tuttuğu ranzadan eteğini parçalayarak alabilmişlerdi. Slogan atmaya devam ettiler. Binbaşı Adnan, üst kat koridora gelip susturmaya çalıştı. "Siz görürsünüz gününüzü" tehdidi savurup gitti. Ardından askerler ellerinde hortum koşa koşa geldiler, ama hortumu dolaştırmışlar açamıyorlardı. Binbaşı "hadi" dedikçe iyice elleri ayaklarına dolaşmaya başladı. Hortum da kördüğüm oldu. Sonuçta güç bela açabildikleri

hoptumu, binbaşı Adnan keyifle alıp tutsakları ıslatmaya girişti, fakat bu kez su gelmiyordu. Binbaşı rezil olmuş yüzü de oldukça komik bir hal almıştı. Sonunda muradına erip su geldiğinde, hepsi sıırıksıklam olmuştu. Ama Binbaşı Adnan, hala "işkencecilerden hesap soracağız" sloganını duymaya devam ediyordu.

Temmuz '81' de erkekler bölümünden bir arkadaşlarını şubeye almak istemişlerdi. "Vermeyeceğiz" dediler. Tüm cezaevi "Baskılar bizi yıldıramaz", "İşkencecilerden hesap soracağız", "Kahrolsun faşizm" sloganlarıyla inlerken, işkenceci polisler, cezaevi idaresinin işbirliğiyle gaz bombalı saldırı yapılabacağını duyurdular. Peş peşe atılan gaz bombalarının sesi kadınlar bölümüne dek ulaşıyordu. Onların bölümüne uzak bir koğuşta atılmasına rağmen, gazın etkisini yoğun bir şekilde duyuyorlardı. Burunlarını ve ağızlarını ıslak bezlerle sardılar. Hasta arkadaşlarından fenalaşanlar olmuştu. Gazın erkek arkadaşlarının kaldığı bölümlerde yaptığı tahribat ise çok boyutluydu. İşkence sloganları akşama doğru "Doktor isteriz" sloganına bırakmıştı yerini. Koridordan yaralanan pek çok arkadaşlarının revire götürüldüklerini görüyorlardı.

* * *

Kan ve ölüm pahasına da olsa cezaevlerinde sürmekte olan mücadeleyi yok etmek için her yol mubah diyorlardı. **Havalandırma, kantin, kitap, dergi, gazete, mektup, avukat, revir, çamaşırhane, içme suyu, her şey yasaktı ve koğuşlara düzenledikleri operasyonlarla baskı, dayak ve işkence yöntemleriyle yaşamı bin bir kez zindana çeviriyorlardı.** Ve kaba işkenceden ve yasaklamalardan ibaret değildi bu zindan! Kirli bir savaş yürütüldü onlara karşı!

Mücadeleyi ve halkın devrimcilere duyduğu sempatiyi yok etmek, devrimcilere kara çalmaktan geçiyordu. **Aile sorunları olan, cahil ve sorunlu, tahsilli olmayan insanların bir can simidi olarak devrimciliği seçtiklerini iddia ediyorlardı. Bunu kanıtlamak için de ırkçı-faşist içerikli soru kitapçıkları hazırlamışlardı.**

Koğuşlardan ikişer ikişer çağrıldılar. Gidene dek nereye gittiklerini, niçin götürüldüklerini bilmiyorlardı. Onları subay gazinosuna aldılar. Doktorlar, müdürler ve yüksek rütbeli subaylar da vardı. Önlerinde de yönlendirilmiş sorular duruyordu. Bu testleri doldurmayı reddederek ve kobay olmadıklarını söyleyerek koğuşlara döndüler. Bu arada test kitapçıklarından

birini de yürüttüler. Onlar koğuşa dönerken, arkalarından *"ama bu test bilimsel bir test"* diye sesleniyorlardı. Koğuştaki kitapçıyı incelediklerinde bilimsellik dışında her şeyin olduğunu gördüler.

* * *

Fiili direniş sürerken açlık grevine de başladılar!

Açlık grevinin 19. gününde taleplerin bir bölümü kabul edildi. Cezaevinde dayak ve işkence kalkacak, saç operasyonları duracak, erkekler bundan böyle saçlarını istedikleri şekilde kesebilecek, işkence yapan subaylar görevden alınacak, aile görüşleri açılacak, bir kereye mahsus dışarıdan kahvaltılık türünden yiyecekler alınabilecek.

Grevi bitirdiklerinin ertesi günü kurban bayramıydı. Uzun bir aradan sonra hem de bayramda aileleriyle görüş yapabilmek ve ilk kez Metris'e yiyecek alınması önemli bir gelişmeydi.

Direnin ivmesinin yükselmesi, işkencecilerin bir adım geri çekilmesini sağlamıştı. Ama kısa bir süre sonra, adım adım yükselen yeni saldırılar geldi. Bundan aileler de payını aldılar.

Koridordan görüş kabinleri görüyordu. Tutsakların sayısı çok kalabalık olduğundan hafta sonu dışında, haftanın bütün günlerinde görüş vardı ve görüş demek işkence demekti. Grev sonrasında Adnan Özbek, Şevket Öztürk gibileri değişmişti. Ama bu değişiklik isimden başka bir şey ifade etmiyordu. Yeni dönemde görev yapan Ömer Kavlak adlı yüzbaşının, daha önce Mamak'ta görev yaptığı söyleniyordu. Her konuşmasında *"Metris'i Mamak yapacağım"* demesinden, tutsaklar bunun doğru olabileceğini düşünüyorlardı. Seçilmiş ve dayak atmakta usta bir ekibi de vardı. İşkence için her bahane yaratılırdı. **Görüş günleri bu tür sudan bahanelerle dayak atılır, sonu da revirde biterdi. Tutsaklara, ailelerin gözü önünde saldırıyor, ailelere de dayak atıyorlardı.** Kadın tutsaklar gördükleri bu manzarayı anında sloganlarla diğer koğuşlara duyuruyorlardı. Zincirleme sloganlarla tüm cezaevinin işkenceden haberi oluyordu. İşkencecileri bu durum panikletiyor, çoğu kez de mazgali açıp *"cezaevini ayağa kaldırmayın, hiçbir şey olmadı"* diyerek, slogan atmayı kesmelerini istiyorlardı. Oysa onların gördüğü tablo farklıydı. Bir tutsağı yaşlı anasının gözü önünde copluyorlardı. Kadın *"Vurmayın, insafınız yok mu"* diye bağıyordu. Onu da coplayarak ve sürükleyerek kabinde sürüklediler. *"Oğlum"* diyen ferryatlarını duymuşlardı. Sonraki günlerde koridor pencerelerini boyayarak işkenceyi görmeleri engellendi.

* * *

Metris'te ses çok önemlidir. Orada her sesin bir dili vardır, çok şey anlatır. Bu sesleri dinlemek, duymak, anında harekete geçmek için de önemlidir. **Tutsaklar, en derin uykularında bile, gecenin içinden gelen sesleri duyar ve sloganlarla karşılık verirlerdi. Postal seslerinden, hangi amaçla geldiklerini anlardı mesela. Açılıp kapanan her kapının, gecenin ya da rüzgarın yaydığı her sesin ayırımına varmaya çalışırlardı.** Bu sesler kapılarda bekleyen ailelerin de çocuklarıyla kurdukları bağ olurdu. Metris'te sessizliğin de sesi olurdu. Sessizliğin sesini en çok Ömer Kavlak uygular. Eğer tüm sesler kesilmişse, kapının aniden açıldığına tanık olurlardı. Bu da

"bir işkence faslı daha" demekti.

Ve duvarların sesi!.. "Duvarların dili olsaydı eğer" diye başlayan eski söz, Metris'te tepe taklak olmuştu. Hiç susmazdı duvarlar! "Tıktıklar" bin bir haber ulaştırdı. **Duvar haberleşmesi ince bir ağ gibi Metris'in en ücra köşesine kadar ulaşırdı.** Her olay, her haber, anında bir uçtan diğer uca giderdi. Tutsaklar, hapsedildikleri duvarları bir işlevi olan araçlar haline getirmişlerdi. Havalandırmada voltalarken, koridorda dövülen birini gördüklerinde, anında ulaşırdı erkeklerin koğuşuna. Sonunda alt koridor camları da boyandı.

Mahkemeye gidiş-gelişlerde normal aramanın dışında soyarak arama dayatıldığı için koğuştan kendi istekleriyle çıkmamaya da başladılar. Üstelik bundan böyle gece saat 9'da yatacaklardı! Revire çıkmak isteyenlere *"doktor ancak yaptırımlara uyanlara bakar"* diye cevap veriliyordu. Çamaşırhaneye gitmelerine de yasak konulmuştu. Banyo suyu akımıydı. Her sabah sayımında duvarları süsleyen resimleri parçalanıyordu. Ama akşam sayımında resimler tekrar duvara yapıştırılmış olarak görüldü. Öyle bir hale gelmişti ki, duvarlara yapıştıracak resim bulamamışlar, gazetelerden kestikleri resimleri bile asmaya başlamışlardı. Bunun üzerine vazgeçmek zorunda kaldılar.

Bir koğuştan *"Doktor istiyoruz"* sloganı atılıyordu. Tüm koğuşlar bu slogana eşlik etti. Akşam ölüm haberi geldi. Cezaevi tepeden tırnağa *"Katil idare"*, *"Müdür gelsin hesap versin"* sloganlarıyla inledi. En sonunda Müdür, anonstan, bütün çabalarına rağmen kurtarılamadığını, bu olayda bir kusurlarının olmadığını açıklamak zorunda kaldı. "Katil idare" sloganı o gün hiç kesilmedi. Sabah da bu olayı anlatan dilekçeler vererek suç duyurusunda bulundular.

* * *

1 Ocak 1982! Her yeni yılda olduğu gibi '82 yılının gelişi de marşlar ve türkülerle kutlanıyordu. Ama **'82 yılı saldırıların giderek koyulaştığı bir yıl olacaktı ve tutsaklar için yeni bir mücadele yılı daha başlıyordu. Her şey hızla yasaklanmaya başladı.** Duvarlardan gelen habere göre, erkekler koğuşuna operasyon yapıp radyoları toplamışlardı. Sıra kadın koğuşlarına geldiğinde radyonun birisini saklayabildiler.

Saldırıları protesto için sayımı her zaman olduğu gibi ayakta değil, ranzada oturarak vermeye başladılar. 12 Ocak günü, şanlı bir direniş daha yaşanıyor. Sabah sayımına geldiklerinde karşılarında kenetlenmiş kol-bulduklar. Sayım saatiyle birlikte erkekler bölümünden *"Kahrolsun faşizm"*, *"İşkencecilerden hesap soracağız"*, *"Devrimcilere uzanan elleri kıracağız"* sloganları yükselmeye başlamıştı. Sloganlardaki atılış ve ses tonları, saldırıların çok boyutlu olduğunu anlatıyordu. Her kısa sessizlikten sonra yeni bir koğuşa girdiklerini anlıyorlardı. Ardından *"Kahrolsun faşizm"* sesi yükseliyordu. Bir süre sonra *"koğuşa doktor gönderilsin"* sloganı başlıyordu. O gün sabahtan akşama kadar iki slogan peş peşe atılmaya başladı.

Sıra kadın tutsaklara geldiğinde vakti akşamı bulmuştu. Bir yığın iri kıyım asker, kan ter içinde koğuşa daldılar. Kadın tutsakları yapıştıkları ranza demirlerinden tüm güçleriyle çekiştirdiler. Kadınların kolları, demir olmuştu sanki. Büyük

zorluklarla koparabildiler. Vücutlarına inen tekme ve yumruklarla yataktan salona götürülürken, bulundukları her yere yeniden yapıyorlardı. Adeta bir insan yumağı olmuşlardı. Baş, kol ve ayaktan oluştuklarında, saldırıyı yöneten subay, askerlerine "sayın" emrini verdi. Bu sefer de yumağı açamıyorlardı. Tekrar yatakhaneye atıldıklarında sayamamışlardı aslında. Niyetleri de saymak değildi zaten. Askerlerin, koridora çıkarıp kıyasıya dövdükleri arkadaşları oldu. Yaralıları için doktor istekleri de cevapsız kaldı. Daha sonra aralarında bu olayı değerlendirdiklerinde, hepsinin askerlerin sarkıntısına uğradıkları anlaşılabilecekti. Ertesi gün, bu durumu protesto eden dilekçeler gitti Adli Müşavirliğe. Cezaevi müdürü Nihat Yıldırım ile görüştüler. Müdür, *"birkaç sapık askerin işidir"* diyordu. Aksine bu emrin kendisi tarafından verildiğini ve bunun sistemli yapıldığını söylediler müdürün yüzüne.

* * *

Bağımsızlaştırma ve hainliğe özendirmek için teşvik edici rahatlıklar sunuldu hainlere. Kütüphane, resim atölyesi, tiyatro salonu kurulmuştu onlar için. Hainler, itiraflarıyla cezaevi idaresinin kapısını aşındırıyordu. İdare onların verdiği bilgiler doğrultusunda yeni operasyonlar düzenliyor, katledilen devrimcilerin sayısında artış yaşanıyor. Mektuplar bile hainlerin denetiminden geçiyor, el konulan mektup ve fotoğrafların haddi hesabı olmuyordu.

Güneş almayan-nemli bir koğuşa tecrit haline getirerek, içlerinde Mehmet Fatih Öktülmüş'ün de bulunduğu devrimci önderleri yerleştirdiler. Böylece cezaevinin genelini öndersiz bırakarak direnişi kırmak ve bağımsızların oranını arttırmayı düşünüyorlardı. **Tecrit, hiçbir koğuşa bağlantısı olmayan ve ranza dahil her şeyin yasak olduğu, tam bir hücre hayatı demekti.** En çok istedikleri sigara ve çay da yoktu. Yataklar yerdeydi ve koğuştaki kalkanların ancak üçte biri yatabiliyordu. Nöbetleşe uyuyorlardı.

28 günlük açlık grevi, bir gece yarısı gürül gürül akan sloganla idareye duyuruldu. İşkence kesilene dek ve tüm hakları verilene dek açlık grevini sürdüreceklerini ilan ettiler. Bütün koğuşlarda eyleme başlamanın kutlaması sürdü. Talepleri arasında Ömer Kavlak, Fehmi Koçhisarlı ve diğer işkencecilerin görevden alınması da vardı.

Grevin sonuna doğru tecritteki önderler sürgün edildiler. İdare büyük bir sevicele *"cezaevindeki direnişi yönlendirenlerin başka yerlere sevk edildiklerini"* duyurdu. *"Sevk arabasına biner binmez de grevi bitirdiklerini"* söylediler. Peşinden bir hain konuşmaya başladı. Bu konuşmaları koğuşların iyi duyması için her zaman kapattıkları mazgalları sonuna dek açtılar. Hemen kapıda askerler ve kadın polisler tepkileri ölçmek için bekliyordu. Panik içindeydiler.

Anında *"Yaşasın süresiz açlık grevimiz"* sloganı patladı. Ardından *"Direniş sürüyor, sürdüreceğiz"* sloganları atıldı. Mazgallar hızla kapandı. Ağızlarının payını almışlardı.

Grev 28 gün sonra büyük bir başarıyla bitti. Taleplerinin çoğu kabul edilmişti. İşkence duracak, keyfi uygulamalara son verilecek, koğuşlara kitap, gazete ve televizyon verilecekti. Dış kantin daha zenginleştirilmiş olarak hizmete girecekti. Görüş süresi uzayacaktı. Revire, avukata, çamaşırhaneye çıkabileceklerdi. Banyo suları belirli günlerde akacaktı. Eylem sonrasında Ömer Kavlak da cezaevinde görülmez oldu.

Sürecek

Emperyalistler arası kapişmada TÜRKİYE'DE EGEMEN SINIFLARIN KLİK ÇATIŞMALARI - 4

Elimize posta kanalıyla ulaşan
TİKB(B) 5. Konferans Belgeleri'ni
yayınlamayı sürdürüyoruz.

C-"SOĞUK SAVAŞ" YILLARINDA EMPERYALİSTLERİN ve KLİKLERİN KAVGASI

İkinci Emperyalist savaşın gerçek galibi, faşist Hitler Almanyası'nı di-ze getiren sosyalist Sovyetler Birliği'ydi.

SB'nin faşist Alman işgaline karşı yürüttüğü destansı direniş, her ülkede işçi ve emekçilerin mücadelesine ivme kazandırmış, kimi ülkelerde bu mücadele, demokratik halk devrimleriyle taçlanmıştı. Faşist Alman ordusuna karşı en etkili mücadele verenler, komünist ve devrimcilerdi çünkü. Zaten birçok ülkede emperyalist savaş, iç savaşa da dönüşmüş durumdaydı. İşçi ve emekçiler, hem işgalci emperyalistlere, hem de onların işbirlikçilerine karşı mücadele ediyorlardı. Kızıl ordu, Doğu Avrupa ülkelerine doğru ilerlediğinde, bu ülkelerin Komünist Partileri, önemli bir kitle desteğine ve güçlü bir örgütlenmeye sahipti. İç ve dış koşulların birleşmesiyle, bu ülkelerde birbiri ardına devrimler patlak verdi.

O zamana kadar dünyanın altında birini oluşturan sosyalist rejim, II. emperyalist savaş sonrasında dünyanın üçte birini oluşturan bir sistem haline geldi. Bu durum, başta ABD olmak üzere bir bütün olarak emperyalist kampı tedirgin eden önemli gelişmeydi. Sosyalizmin dünya çapında artan etki gücünü durdurmak için, bir yandan provakatif girişimleri ve çatışmaları körüklediler, bir yandan da çeşitli tavizler vermek zorunda kaldılar. "Sosyal devlet" kavramının yaygınlaşması, demagogik olsa "demokrasi ve özgürlük" şampiyonu kesilmeleri, işçi ve emekçilerin ekonomik, demokratik haklarındaki görece gelişmeler, bu dönemin ürünü olarak ortaya çıktı.

O zamana kadar dünyanın altında birini oluşturan sosyalist rejim, II. emperyalist savaş sonrasında dünyanın üçte birini oluşturan bir sistem haline geldi. Bu durum, başta ABD olmak üzere bir bütün olarak emperyalist kampı tedirgin eden en önemli gelişmeydi. Sosyalizmin dünya çapında artan etki gücünü durdurmak için, bir yandan provakatif girişimleri ve çatışmaları körüklediler, bir yandan da çeşitli tavizler vermek zorunda kaldılar. "Sosyal devlet" kavramının yaygınlaşması, demagogik de olsa "de-

mokrazi ve özgürlük" şampiyonu kesilmeleri, işçi ve emekçilerin ekonomik, demokratik haklarındaki görece gelişmeler, bu dönemin ürünü olarak ortaya çıktı.

İkinci emperyalist savaş sonrasında, uluslararası düzeydeki en önemli gelişmelerinde biri de, o zamana kadar sömürgeci sistemin merkezi olan Avrupa'nın ikinci plana düşmesidir. İngiltere, Fransa, Almanya gibi ülkelerin yüzyıllardır sürdürdükleri dünya çapındaki ağırlıklarını, ikinci emperyalist savaştan sonra tümenden yitirmesidir. Çünkü **ikinci emperyalist savaşta Hitler Almanyası ve Mussolini İtalyası'nı yenen ve savaştan güçlenerek çıkan, İngiltere ve Fransa değil; Sovyetler Birliği (SB) ve ABD olmuştur. Ve Avrupa ülkeleri, ABD'nin üstünlüğünü kabul etmek zorunda kalmışlardır.**

Dolayısıyla ABD, ikinci emperyalist savaş sonrası, emperyalist-kapitalist sistemin lideri, "dünyanın jandarması"ydı artık. Savaş bitmiş olmasına rağmen Japonya'nın üzerine atom bombaları yağdırması, bu 'liderliğin' mührünü vurması anlamına geliyordu.

"İki kutuplu dünya" ve "soğuk savaş"

İkinci emperyalist savaşın bitmesiyle barışın geleceğini sananlar, yanıldılar. Daha savaş bitmeden yeni bir savaşın taşları döşenmeye başlamıştı. Tarihte özellikle büyük savaş sonrası barış dü-

zenlemelerinin yeni bir savaşın temelini hazırlaması, hemen hemen bir kuraldı. Örneğin birinci emperyalist savaşın sonrasında Versailles barış anlaşması, ikinci emperyalist savaşının en önemli nedenlerinden biri olmuştu. İkinci emperyalist dünya savaşını bitiren Paris anlaşmasının da ondan pek farkı olmayacaktı.

Her ne kadar ikinci emperyalist savaştan sonra dünya ölçeğinde yeni bir savaş çıkmamışsa da, bölgesel savaşlar hiç eksik olmadı ve adına "soğuk savaş" denilen, her an yeni bir dünya savaşını başlatacak çok önemli olaylar yaşandı. 11 Eylül 2001 tarihinden sonra ise, yeni emperyalist paylaşım savaşının işaretleri, çok daha belirgin biçimde ortaya çıkmaya başladı. Lenin söylediği gibi, "emperyalizm varolduğu sürece, savaşlar kaçınılmaz" dı çünkü.

İkinci emperyalist savaş sonrası, sadece emperyalistlerin kendi aralarında değil, asıl olarak emperyalizm ile sosyalizm arasında bir savaş söz konusuydu. Hatta **sosyalist sistemin güçlenmesi, emperyalistlerin kendi aralarındaki çelişkiyi ikinci plana düşürmüştü.** Bir bütün olarak emperyalist kamp için baş düşman, sosyalizmdi çünkü. Sosyalist sistemin dünyanın üçte birini oluşturması, pazar alanlarını daralttığı gibi, elerinde tutmayı başardıkları bağımlı ülkelerde, hatta bizzat kendi ülkelerinde de rahat değildiler. Buralarda da işçi ve emekçilerin mücadelesi yükselmiş ve sosyalizmin somut kazanımları, tüm emekçilerin taleplerini arttırmıştı. Eğitim, sağlık gibi temel ihtiyaçların parasız yapılması, işçilerin çalışma koşullarının düzeltilmesi, ücretlerin yükseltilmesi, sendikal ve demokratik haklar, bunların başında geliyordu. Bu durum, emperyalist kampı fazlasıyla tedirgin ediyor, sosyalizme duydukları kini daha da arttırıyordu. O yüzden de savaş daha bitmeden, ABD'nin önderliğinde sosyalizme karşı topyekün bir savaş başlatıldılar. Bu savaş, ideolojik, siyasi, ekonomik, kültürel, her alanda sürdü.

Bu dönem boyunca emperyalistler arasındaki çıkar çatışması tali plana düştü, baskın olan "iki süper güç" olarak adlandırılan SSCB ile ABD arasındaki mücadeleydi. SSCB ile ABD şahsında, iki ayrı dünyanın, iki ayrı sistemin savaşıydı bu... O yüzden de "iki kutuplu dünya" tanımını kullandılar. Stalin'in ölümüne dek, kutbun birinde sosyalizm, diğerinde emperyalist kapitalizm vardı. '60 sonrası ise, başını sosyal-emperyalist SB'nin çektiği revizyonist kampa karşı devam eden, emperyalistler arası kavganın bir başka versiyonu ortaya çıktı.

"İki kutuplu dünya", SSCB'deki geri

dönüşle birlikte, bir süre sonra “iki kutuplu denge”ye döndü. Bu, iki güçlü devlet ve bu devletler çerçevesinde kümelenen küçük devletler anlamına geliyordu. Daha önce de böylesi dönemlerin yaşanmıştı. Onsekizinci yüzyılda İngiltere ve Fransa, 1890 ile 1914 yılları arasında “Üçlü İttifak” ile “Üçlü İtilaf” arasında “iki kutuplu denge” kurulmuştu. Fakat bu “denge” fazla uzun sürmüyor, yeni savaflara ve “denge”lere yol açıyordu. ‘60’lı yıllardan sonraki “iki kutuplu denge” de SSCB’nin dağılmasıyla birlikte ‘90’lı yıllarda yıkıldı, ABD’nin “imparator” ilan edildiği “tek kutuplu” bir dünya kuruldu. Fakat bu da uzun sürmedi, 2000’li yıllardan itibaren “çok kutupluluğa” doğru evrildi. Kapitalizmin eşitsiz gelişme yasası, bir emperyalist güçlenirken, diğerinin güç kaybetmesi şeklinde kendini ortaya koyuyordu. Elbette bu, kimi zaman dünya savaşı halini alan bir dizi savaşların üzerinden gerçekleşiyordu.

11 Eylül’den bu yana (2001) ABD irtifa kaybederken, Çin’in yükselmesi, Rusya’nın yeniden toparlanması, Almanya’nın birleşmeden sonraki gelişimi vb. başta Ortadoğu, Balkanlar ve Kafkaslar olmak üzere bir çok savaşın yaşanmasına neden oldu, oluyor... Roma İmparatorluğu’ndan başlamak üzere bugüne dek hiç bir “imparator”un, tüm dünyayı kapsayan büyük savaşlar olmadan yıkılmadığı göz önüne alınırsa, ABD’nin de sarsılan “impartorluğu”nun ancak yeni bir emperyalist paylaşım savaşıyla yıkılabileceği görülür. Şu anda yaşanan karışıklık ve belirsizlik, “geçiş dönemleri”nin bir tezahürüdür.

İkinci emperyalist savaş sonrasının “iki kutuplu” dünyası, nasıl “tek kutupluluğa” döndüyse, bugünün dünyası da değişecektir. Elbette yeniden “iki kutuplu” olması da mümkündür. Bu, kitlelerde artan hoşnutsuzluğun ve ayaklanmaların, devrime, sosyalizme dönüşmesiyle gerçekleşecektir. Savaş dönemleri ise, devrimlerin en çok patlak verdiği dönemlerdir.

“İki kutuplu” dünya, aynı zamanda “soğuk savaş” dönemi olarak anılır. Amerikalı bir devlet adamı (Bernard Baruch) 1947’de verdiği bir demeçte, yaşadıkları dönemi “soğuk savaş” olarak adlandırmış ve bu, ikinci emperyalist savaş sonrası döneme adını veren bir kavram halini almıştır. “Soğuk savaş”, savaşın karşılıklı ve açık biçimde değil de, dolaylı yollarla, farklı ülkeler üzerinden yürütülüş halidir. ABD ve SSCB arasında da uzun yılları bulan böyle bir savaş hali yaşanmıştır. Fakat özellikle savaş sonrasının ilk onbeş yılı, son derece gergin ve her an yeni çatışmalarla, hatta bir nükleer savaş tehlikesiyle geçen bir dönem olmuştur. Bunlardan en öne çıkanları, Kore savaşı, U-2

11 Eylül’den bu yana (2001) ABD irtifa kaybederken, Çin’in yükselmesi, Rusya’nın yeniden toparlanması, Almanya’nın birleşmeden sonraki gelişimi vb. başta Ortadoğu, Balkanlar ve Kafkaslar olmak üzere bir çok savaşın yaşanmasına neden oldu, oluyor... Roma İmparatorluğu’ndan başlamak üzere bugüne dek hiç bir “imparator”un tüm dünyayı kapsayan büyük savaşlar olmadan yıkılmadığı göz önüne alınırsa, ABD’nin de sarsılan “impartorluğu”nun ancak yeni bir emperyalist paylaşım savaşıyla yıkılabileceği görülür. Şu anda yaşanan karışıklık ve belirsizlik, “geçiş dönemleri”nin bir tezahürüdür. İkinci emperyalist savaş sonrasının “iki kutuplu” dünyası, nasıl “tek kutupluluğa” döndüyse, bugünün dünyası da değişecektir.

casus uçakları ve Küba krizidir ki, bu üç olayın içinde de Türkiye bulunmaktadı.

Türkiye, savaş sonrası İnönü’nün söylediği gibi, “yeni bir dünya kurulmuş ve bu yeni dünyada yerini almıştır.” Savaş döneminde köşe başlarını tutan Alman işbirlikçileri görevlerinden alınmış, kışkırtılan Turancılık suç sayılarak, çok kişi tutuklanmıştır. Elbette yine devrimci ve demokratlar üzerindeki baskı devam etmiştir. Hatta “komünizm tehlikesi” bir paranoyaya dönüşecek, ünlü “bu kış komünizm gelecek” sözleriyle burjuva politikacılar, komünizm heyulası ile herkesi korkutacaktır. Ve “Turancı” olarak tutuklanan faşistler, kısa sürede serbest bırakılırken, komünist diye suçlananlar üzerlerindeki baskı ve şiddet daha da artacaktır. Çünkü savaştan sonra Türkiye, safını emperyalist kamptan yana yapmış ve bu kampın en güçlü devleti ABD’nin yeni sömürgesi halini almıştır. Savaş yıllarının Alman mallarının yerini Amerikan malları almış, Alman subaylarının eğittiği orduyu ABD’li generaller eğitmiştir. Öyle ki, savaş sonrası dönemin hükümet partisi olan Demokrat Parti’nin (DP) temel sloganı ve vaadi, “Türkiye, küçük Amerika olacak” şeklindedir. Kısacası dünyada esen Amerikan rüzgarı, Türkiye’yi fazlasıyla etkisi altına alacak ve Türkiye, ABD’nin bölgedeki ileri karakolu durumuna gelecektir.

ABD, daha savaş sürerken 1941’de, ABD Başkanı Roosevelt’in Kongre’ye sunduğu “Ödünç Verme ve Kiralama Yasası”nı çıkararak, birçok ülkeyi kendine bağımlı hale getirmeye başladı. Buna göre ABD, “güvenliğini güvence altına almak isteyen her ülkeye yiyecek ve savaş malzemesi dahil her türlü yardımı yapacak” ve bunun geriye nasıl ödeneceği konusunu “savaştan sonraya” bırakacaktı. Savaş koşullarında birçok temel ihtiyaç maddesinden yoksun ülkeler açısından, bu son derece cazip bir teklifti. Başından itibaren savaşın içinde yeralan Almanya, Fransa, İngiltere gibi emperyalistlerin, diğer ülkelerden bu yönde gelen istekleri karşılama durumları yoktu. Örneğin İngiltere, savaş öncesi Türkiye’den almaya söz verdiği ürünleri alamadığı gibi, isteklerini de karşılayamamıştı. Türkiye, Almanya ile süren ilişkisini, İngiltere’nin bu durumuna bağlayarak sıyrılıyordu. Bu boşluğu ABD doldurmaya girişti ve daha savaş sürerken Türkiye dahil birçok ülkeyi kendine bağımlı hale getirmeye başladı.

Diğer emperyalist devletler, savaş sırasında büyük güçlükler çekerken, ABD üretimini dört kat arttırmış, ekonomik gücünü iyice büyütülmüştü. Savaş

sonrası ise, bu durumdan yararlanarak dünya üzerindeki hegemonyasını genişletti ve ona istediği biçimi vermeye girişti. Dönemin ABD Dışişleri Bakanı James F. Byrnes, Japonya’nın tesliminden bir hafta sonra, 1945 Eylül’ünde şunları söylüyor:

“Uluslararası politikamız ile iç politikamız birbirinden ayrılamaz. Dış ilişkilerimiz, ister istemez ABD’deki istihdamı etkileyecektir. Yine ister istemez ABD’deki ekonomik canlılık ve depresyon, yeryüzünün öteki ülkeleriyle ilişkilerimizi etkileyecektir... Sürekli bir barış, dışa kapalı bloklar ve ekonomik savaş temelinde kurulamaz... Dünya ticaretinde üstün durumda bulunanlar, özel sorumlular yüklenmektedir. ABD de bu durumdadır. Yeryüzünün birçok ülkesinde siyasal ve ekonomik ilkelerimiz, bu ilkeleri kabul etmeyen ideolojilerle çatışma durumundadır. Kendi ekonomik sorunlarımızı başarılı bir biçimde yönetebildiğimiz ölçüde, yeryüzünün her bölgesinde kendi ilkelerimize taraftar sağlayabiliriz.” (aktaran Oral Sander, Siyasi Tarih 1918-1994, İmge kitapevi)

Truman Doktrini, Marshall Planı

Roosevelt’in savaş döneminde başlattığı “yardımlar”, savaş sonrası “Truman Doktrini” ve “Marshall planı” adıyla daha sistemli ve yaygın bir hal aldı. “Savaştan zarar görmüş ve gelişmekte olan ülkelere yardım” adı altında, ABD hegemonyasını dünyanın dört yanına yayma ve sömürü alanlarını büyütmede önemli mesafeler aldılar.

İkinci emperyalist savaştan sonra ABD’nin dış politikasının temelini “komünizme karşı savaş” oluşturdu. Roosevelt’ten sonra ABD Başkanı olan Truman’ın adıyla anılan “Truman Doktrini”, ABD’nin savaş sonrası dış politikasını belirliyordu. Bunun temelini de Sovyetler Birliği’ni “Çevreleme Politikası” oluştuyordu. İkinci emperyalist savaş bitmişti, fakat sosyalist kampın ilerlemesi devam ediyordu. Yunanistan’da anti-faşist mücadele iktidarı alacak boyutlara ulaşmıştı ve Yunanistan’ın da “sosyalist kampa” dahil olma ihtimali artmıştı. ABD, Yunanistan’dan sonra Türkiye’yi de kaybedeceğinden korkuyor, SSCB’nin Ortadoğu’da da artan etkisinden paçaları tutuşuyordu.

Truman, 12 Mart 1947’de Kongre’de kendi adıyla anılacak olan mesajı okudu. Bu mesajda Türkiye ve Yunanistan’ın “Sovyet tehdidi”ne karşı desteklenmesi belirtilmekteydi. Truman, Kongre’den her iki ülkeye 400 milyon dolarlık askeri yardım verilmesini istemiş ve bu kabul edilmiştir. (Bunun 300 milyonu Yunanistan’a 100 milyonu Türkiye’ye verilmiştir.)

Ortadoğu bölgesi, I. emperyalist pay-

laşım savaşının merkezi durumundaydı. Ve savaş sonrası sınırları adeta cetvelle çizilmiş yeni devletler kurularak emperyalizmin hakimiyeti oluşturuldu. İkinci emperyalist savaş asıl olarak Avrupa’da yaşandıysa da, Ortadoğu, emperyalizmin dünya üzerinde hegemonya kurma kavgasında en önemli bölge olma özelliğini yitirmedi. Ve savaş sonrası gözler, yeniden Ortadoğu’ya döndü. Herşeyden önce bölge, Asya, Afrika ve Avrupa kıtaları arasında geçiş kavşağıydı. Bölgede bol miktarda çıkan petrol, hala temel enerji kaynağı olma özelliğini koruyordu. **Dünya petrolünün yüzde 70’ini üreten Ortadoğu ve Afrika, ancak yüzde 4’ünü tüketirken, yüzde 10’unu üreten Kuzey Amerika, Batı Avrupa ve Japonya, yüzde 75’ini tüketmekteydi.** Petrole sahip olmak, Ortadoğu’da hegemonya kurmayı gerektiriyordu, bu da Ortadoğu üzerindeki kışıymayı daha da şiddetlendirmişti. Truman Doktrini, ABD’nin esas olarak Ortadoğu’yu kendine bağımlı hale getirme politikasıdır. SSCB’yi “çevreleme” Ortadoğu’dan başlayarak tüm dünyayı kapsamaktadır.

Bu doktrin, Marshall Planı ile tamamlandı. ABD Dışişleri Bakanı George Marshall’ın adıyla anılacak bu plan da “savaşta yıkıma uğramış Avrupa’nın ekonomik kalkınması için yardım” olarak sunuldu. Ardından oluşturulan “Avrupa Kalkınma Projesi” ile 4 yılı kapsayacak şekilde (1947-1951) plan uygulamaya geçildi.

Trumuman doktrini ve Marshall planı, birlikte anılan, ABD’nin ikinci emperyalist savaş sonrası yayılma politikasının adı olmuştur. Ve ilginçtir; Truman, dünyayı ABD çıkarları doğrultusunda yönetmek için darbeler yapan, cinayetler işleyen, Amerikan İstihbarat Örgütü CIA’nin kurucusudur. Marshall ise, Amerikalı bir general olarak, dünyadaki cinayet ve işkence okulları görevini üstlenen “Fort Benning Piyade Okulu”nun komutan yardımcılığını yapmıştır. Aynı Marshall, 1953’te Nobel Barış Ödülü’nü alacaktır! Bir döneme ve politikasına damgasını vuran bu iki ismin sicili, ABD’nin nasıl bir saldırganlık içinde olduğunu resmetmeye, tek başına yeterlidir aslında.

Truman Doktrini ve Marshall planı, Türkiye’yi de içine alan, ikinci emperyalist savaş sonrası ABD’nin başını çektiği “yeni sömürgecilik” adıdır. Tankla, tüfekte ülkeleri işgal ve ilhak ederek gerçekleşen “eski tip sömürgecilik”, gelişen ulusal kurtuluş mücadeleleri ile de uygulanamaz hale gelince, yerini “ekonomik-mali yardım”, “kredi”, “ikili anlaşmalar” vb isimler altında gerçekleşen “yeni tip sömürgecilik” bırakmıştır. Sözde siyasi bağımsızlığı olan, gerçekte ise ekono-

Truman Doktrini, ABD’nin esas olarak Ortadoğu’yu kendine bağımlı hale getirme politikasıdır. SSCB’yi “çevreleme” Ortadoğu’dan başlayarak tüm dünyayı kapsamaktadır.

Bu doktrin, Marshall Planı ile tamamlandı. ABD Dışişleri Bakanı George Marshall’ın adıyla anılacak bu plan da “savaşta yıkıma uğramış Avrupa’nın ekonomik kalkınması için yardım” olarak sunuldu.

Ve ilginçtir; Truman, dünyayı ABD çıkarları doğrultusunda yönetmek için darbeler yapan, cinayetler işleyen, Amerikan İstihbarat Örgütü CIA’nin kurucusudur. Marshall ise, Amerikalı bir general olarak, dünyadaki cinayet ve işkence okulları görevini üstlenen “Fort Benning Piyade Okulu”nun komutan yardımcılığını yapmıştır.

mik bağımlılıktan dolayı siyasi, askeri, kültürel her yönden bağımlı hale gelen yüzlerce ülke, başta ABD olmak üzere emperyalizmin “yeni sömürge”si olmuştur. Eski tip sömürgecilik tümünden kalkmamış, fakat iyice gerilemiş, “yeni sömürgecilik” baskın hale gelmiştir.

ABD, “yeni sömürgecilik”ni perçinlemek için, doları dünya parası haline getirmek, IMF, Dünya Bankası gibi kendi denetiminde finans kurumlarını kurmak, BM’yi kendi hegemonyasını onaylatacak şekilde yeniden düzenlemek, NATO’yu kurarak kendi askeri gücünü arttırmak gibi, birçok adım daha atmıştır. Böylece savaş sonrası galiplerin ekonomik, siyasi, askeri sistemi olduğu gibi, “galiplerin hukuku” da kurulmuştur.

Türkiye’de artan ABD’ye bağımlılık

İkinci emperyalist savaş sonrası, tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de ABD hegemonyası baskın hale geldi. Esasında ABD, Osmanlı İmparatorluğu’nun daha yarı-sömürgeleşme döneminde, Anadolu topraklarına kadar uzanmış yeni emperyalist bir güçtü. Hatta Osmanlı’da Amerika’nın adı “yeni dünya” idi. Onu diğer emperyalistlerden farklı görüyor ve ilişkilerini geliştiriyorlardı. Osmanlı’nın emperyalist güçler tarafından işgal edildiği dönemde de, İsmet İnönü, Halide Edip Adıvar gibi isimlerin de bulunduğu geniş bir kesim, işgale karşı “ABD mandası”na geçmeyi savunabilirdi. Fakat **ABD’nin Türkiye üzerindeki asıl hakimiyeti, ikinci emperyalist savaş sonrası başlayacaktı.**

II. Emperyalist savaş, Türkiye’de de işbirlikçi tekelleri burjuvazinin yavaş yavaş palazlanmakta, kendi gücünü belirginleştirmekte olduğu bir dönemde patlak vermiştir. Bu dönemde burjuvazinin asıl olarak Almanya ile bağları olmakla birlikte, İngiliz ve Fransız sermayesinin de Osmanlı döneminden kalma etkileri devam etmekteydi. Savaş dönemi ve Almanya’nın yenilgiye doğru gidişi, hem ABD emperyalizmi açısından Türkiye’nin artan önemi, hem de Türkiye’deki burjuvazinin kimi kesimlerinin farklı arayışlara girerek ABD’ye yönelmesi, eskisinden çok daha farklı bir ilişkiyi ve ardından bağımlılığı getirmiştir. **Türkiye’nin açık bir biçimde Almanya’nın yanında saf tuttuğu bir dönemde bile, başta Koç ve Eczacıbaşı olmak üzere bazı burjuvalar, çeşitli ABD tekellerinin bayiliğini aldılar.**

Savaşta Almanya’nın yenilip, ABD emperyalizminin ‘dünyanın yeni patronu’ olarak ortaya çıkması, Türkiye’deki işbir-

likçi burjuvazinin yeni yönelimini de ortaya koyan bir etki yarattı. Ve Türkiye, içinde iniş-çıkışları da bulunan, bugüne kadar gelen uzunca bir dönem boyunca ABD’ye bağımlı bir ülke oldu. ABD ile Türkiye arasındaki ilişkilerin kurulmasında önemli bir yeri olan Türkiye’nin Washington Büyükelçisi Münir Ertegün’ün naaşı, 1946 yılında Amerikan donanmasının en büyük zırhlılarından biri olan Missouri ile Türkiye’ye yollanması, hem işbirlikçilerine önemli bir jest, hem de SSCB’ye verilen simgesel bir mesajdı. Truman’ın aynı günlerde, “*Türkiye’nin ABD’nin Ortadoğu stratejisi için vazgeçilmez bir ülke*” olduğunu açıklaması, bu yakınlaşmayı teyit eder nitelikteydi. Ardından iki ülke arasında yapılan bir anlaşma ile Türkiye’nin ikinci emperyalist savaş süresince ABD’den aldığı, (Ödünç Verme ve Kiralama Yasası) borçların tamamı silindi. Bunlar Türkiye’yi bağlama hamleleriydi. Fakat aynı dönemde (27 Şubat 1946) yapılan 10 milyon dolarlık antlaşma ile, Türkiye, ABD’nin işine yaramayan savaş artığı malzemeleri satın alıyordu. Bu malzemelerin ya fabrikaları kapanmış, ya da üretimleri durmuştu. Böylece bu elde kalmış malzemeler için yüksek fiyattan yedek parça ithal etmek zorunda kalındı. Bu malzemelerin büyük bir kısmı hiç kullanılmadığı gibi, yedek parçalar için 4-5 kat döviz ödendi.

Elbette Türkiye açısından da ABD’ye olan bağımlılığın mührü, 1947 yılında ilan edilen Truman Doktrini ile vurulmuştur. Ardından Marshall planı çerçevesinde gerçekleşen Amerikan ‘yardımı’ ile bu bağımlılık perçinlenmiş ve bunu izleyen ikili anlaşmalar, Türk-Amerikan ilişkilerinin çok hızlı bir biçimde ilerlemesini sağlamıştır.

Türkiye’nin, savaşın biteceğinin kesinleştiği bir noktada Japonya’ya savaş ilan ederek BM’ye girme ‘hakkını’ kazanması, IMF, Dünya Bankası ve OECD gibi kuruluşlara 1947’de üye edilmesi, arkasından 1950’de Kore Savaşı’na sürülmesi, iki yıl sonra NATO’ya dahil edilmesi vb. yaşanan çok hızlı süreç, ABD’nin Türkiye üzerinde ekonomik, siyasi ve askeri olarak her alanda kendi hegemonyasını oluşturduğu bir süreçtir.

İkinci emperyalist savaş sonrası, Türkiye’de kapitalizmin gelişmesi bakımından da bir dönüm noktasıdır. Fakat kimilerinin iddia ettiği gibi, Türkiye’de kapitalizm, sadece dış faktörlerle gelişmiş değildir. Elbette ikinci emperyalist savaş sonrası değişen uluslararası işbölümü, bunda önemli bir rol oynamıştır. Fakat böyle bir değişim olmasaydı da, **Türkiye’deki iç dinamikler, savaş sonrası birtakım eko-**

nomik ve siyasi değişimleri zorunlu kılacaktı.

Savaş döneminde faşizm, Türkiye’de açık ve belirgin bir durum kazanmıştı. En küçük demokratik haklara bile azgınca saldırdılar. İşçi sınıfı ve emekçi yığınları “savaş ekonomisi” uygulayarak, azgın ve aşırı bir sömürüye tabi tutuldular. Yoksul köylünün ürettiği ürünün önemli bir kısmına el konuyordu. Köylüler mecburi çalışma düzeniyle madenlere indiriliyordu. Emekçi kitleler kıtlık ve sefalet içinde yüzerken, burjuvazi ise, karaborsa, spekülasyon, aşırı kar vurgunlarıyla palazlanıyordu. Bu dönemlerde savaş zenginleri, “hacıağa”lar türedi. Varlık Vergisi gibi yasalarla azınlık burjuvaların sermayesine el konularak Türk burjuvazisine aktarıldı. Bu yollarla büyük servetler biriktiren savaş zenginleri, yüzde 300’den yüzde 1000’e varan oranda karlar sağladılar. Ayrıca savaş döneminde her iki emperyalist kamptan azamisini koparmaya çalışan Türkiye, döviz patlaması da yaşadı. Özellikle bankalar, bu yıllarda sermayelerini ve net kar oranlarını birkaç misli katladılar. Keza iç tüketimin kısılmasıyla yükselen ihracattan yararlanan büyük ticaret sermayesi, önemli bir birikim sağladı. Bu yıllar boyunca az şey ithal edip, hemen her şeyi ihraç eden Türk egemenleri, bu birikimi sağlamıştı.

“Savaş döneminde Türkiye’nin ithalat düzeyi çok düşüktü... Buna karşın Türkiye elinde hammadde olarak ne varsa sattı. Hatta bu hammaddeyi işleyip yarı mamul hale getirecek sanayi heniz kurulamadığından, ferrokrom veya işlenmiş alüminyum değil, topraktan çıkan filiz olduğu gibi gönderildi. O da yetmedi, ABD, İngiltere, Almanya’nın büyük firmaları, yerel temsilcilerinden ot, maden, gıda namına ne bulurlarsa göndermelerini istedi. Savaş sanayiinin ihtiyacı, yeni icatlar ortaya çıkartıyordu. Hangi bitkinin maden cevherinin hatta toprak cinsinin ne işe yaradığı belli olmazdı... Servetler birikti, planlı programlı kullanılmasa da bu birikim ve ardından gelen Marshall yardımı ve zira-i makineleşme, Türkiye’de bir nesil içinde gelişme ve patlama yarattı.” (İlber Ortaylı Türkiye’nin yakın tarihi, Timaş yayınları, sf:91)

Türkiye’nin ekonomik yapısıyla birlikte siyasi yapısı da değişiyordu. İç ve dış koşullar, faşist “tek partili” sistemle daha fazla gidilemeyeceğini ortaya koyuyordu. Savaş yıllarındaki vahşi terör ve azgın sömürünün kitleleri isyana sürüklememesi olanaksızdı. Ayrıca sosyalizmin dünya çapında kazandığı zafer, faşizme karşı öfke duyan kitleleri cesaretlendiriyordu. İşçi sınıfı hareketi, bu dönemde

Türkiye’nin çok partili sisteme geçişiyle, başta ABD olmak üzere emperyalizme bağımlılığının artması da at başı gitmiştir. DP dönemi, lanse edildiği gibi ne “demokrasiye geçiş” dönemidir, ne de Türkiye’nin emperyalist boyunduruğa girmesi DP ile başlamıştır. Egemen kesimlerin bu iki uçtan yaydıkları propagandanın gerçeklerle ilgisi yoktur. DP, “CHP’nin çocuğu” olarak tanımlanır. DP’nin kurucularından Celal Bayar, Atatürk döneminde önce İktisat Bakanı, sonra Başbakan olarak görev yapmıştır. ABD ile ilişkiler de DP hükümetiyle başlamadı. Türkiye’nin ABD’nin dümen suyuna gireceği daha savaş bitmeden belli olmuştu. ABD’nin o yıllarda İngiltere’yi de aşarak doğrudan “yardımlara” başlaması, bunun ilk işaretiydi. Ve bu yıllar İnönü’nün başkanlığındaki CHP’nin tek parti dönemiymiş. Savaş sonrası da CHP hükümeti vardı, Truman Doktrini-Marshall planı çerçevesinde yapılan anlaşmalar, CHP hükümetiyle yapıldı.

tekrar yaygınlaştı. İçte halkın öfkesinin yükselmesi, hakim sınıflar arasında artan klik çelişkileri, dışta ise değişen dünya dengeleri, Türkiye’yi değişime zorluyordu. “Milli şef” diktatörlüğünün, makyaj yapmadan ayakta durması imkansız hale gelmişti.

Bütün bu gelişmeler, “çok partili” sahate demokrasiye geçişi zorunlu kıldı. Fakat bu yayılmak istendiği gibi Türkiye’ye demokrasinin geldiği anlamı taşımamaktadır. Bütün mesele Türkiye’nin faşist rejimine parlamentarizm maskesi takarak ömrünü uzatmaktan ibarettir. Zaten sonraki yıllarda artan anti-demokratik uygulamalar, rejimin niteliğinde bir değişiklik olmadığını somut olarak da ortaya koyacaktır.

Bayar-Menderes kligi işbaşında

Halk yığınlarının uzun yıllar CHP yönetiminin vahşi terör ve uygulamalarına karşı tepkisi ve demokratik özlemleri, bu partiden ayrılan ve Demokrat Parti (DP) adıyla örgütlenen Menderes-Bayar kligi tarafından değerlendirildi. Elbette kitlelerin demokratik özlem ve talepleri, Demokrat Parti’nin sadece vaat ve demagojilerinde bulunuyordu. Gerçekte DP, işbirlikçi büyük burjuvazi ve toprak ağalarından oluşan bir kligin desteğine sahipti ve bu kligin çıkarlarının temsilci siydi.

1946 seçimlerinde “çok partili rejime” geçildi. 14 Mayıs 1950 seçimlerinde, seçim sistemindeki değişikliklerle birlikte DP, birinci parti olacak ve CHP’nin on yılları bulan “tek parti” diktatörlüğüne son verecekti. Hem de yüzde 50’leri aşan ve bugüne dek hiç bir burjuva partisinin sağlayamadığı bir oy çokluğu ile...

Türkiye’nin çok partili sisteme geçişiyle, başta ABD olmak üzere emperyalizme bağımlılığının artması da at başı gitmiştir. DP dönemi, lanse edildiği gibi ne “demokrasiye geçiş” dönemidir, ne de Türkiye’nin emperyalist boyunduruğa girmesi DP ile başlamıştır. Egemen kesimlerin bu iki uçtan yaydıkları propagandanın gerçeklerle ilgisi yoktur. DP, “CHP’nin çocuğu” olarak tanımlanır. DP’nin kurucularından Celal Bayar, Atatürk döneminde önce İktisat Bakanı, sonra Başbakan olarak görev yapmıştır. Adnan Menderes, 1930’da kurulup sonra kapatılan Serbest Parti’nin Aydın il başkanıdır. Atatürk’ün onun raporlarından çok etkilendiği ve onu CHP listesine aday koyduğu söylenir. O yüzden de DP’nin icraatları birçok bakımdan CHP’den farklı olmamıştır.

Diğer yandan Türkiye, zaten kuruluşundan itibaren yarı-sömürge bir ülkeydi. Sadece kriz yıllarında ve savaş ortamında emperyalist sermaye ihracı daralmıştı. Sa-

vaş sonrasında bu faaliyetler yeniden yoğunlaştı. Keza ABD ile ilişkiler de DP hükümetiyle başlamadı. Türkiye’nin ABD’nin dümen suyuna gireceği daha savaş bitmeden belli olmuştu. ABD’nin o yıllarda İngiltere’yi de aşarak doğrudan “yardımlara” başlaması, bunun ilk işaretiydi. Ve bu yıllar İnönü’nün başkanlığındaki CHP’nin tek parti dönemiymiş. Savaş sonrası da CHP hükümeti vardı, Truman Doktrini-Marshall planı çerçevesinde yapılan anlaşmalar, CHP hükümetiyle yapıldı.

Savaş sonrası eskisinden farklı olan şey, Türkiye’nin ABD emperyalizminin uydusu durumuna gelmesidir. 1950 yılında işbaşına gelen Bayar-Menderes faşist kligi, Amerikan emperyalizminin boyunduruğunu daha sistemli bir hale getirmiştir. Türkiye’nin NATO’ya girmesi, Kore savaşına katılması, Amerikan üsleri ve ikili anlaşmalar, yabancı sermaye akımı, yüksek faizli krediler alınması ve her alanda başta ABD olmak üzere emperyalizme olağanüstü imtiyazlar tanınması, bunun kanıtlarıdır.

DP döneminde, başını ABD’nin çektiği emperyalistler tarafından dayatılan ekonomi politikalar, sadakatle izlenmiştir. ABD’li uzmanlar, ağır sanayi yatırımlarına son verilmesini istemiş, iç pazara yönelik tüketim malları üreten sanayiye ağırlık verdimiştir. Devlet sektörü yerine özel sektörün desteklenmesi, yabancı sermayenin önündeki engellerin kaldırılması, tarıma dayalı büyüme modelini aynen uygulamak için art arda yasalar çıkarılmıştır. İçte ABD emperyalizme bağımlı bir şekilde hızlı kapitalistleşme, dışarıda ise ABD’nin çıkarları doğrultusunda “vurucu güç” olarak kullanılma dönemi- dir. Bunun başında da hiç kuşkusuz Kore savaşı ve U-2 casus uçakları gelmektedir.

Kore’ye asker,

U-2 uçaklarına ev sahipliği

1949 yılında NATO kurulmuş, sosyalist kampa karşı emperyalistlerin askeri birliği oluşturulmuştu. 1950 Mayıs’ında ise ABD, Japonya ile barış anlaşması yapıyor, Japonya’da yeni üsler kuruyordu. ABD’nin öncülüğünde emperyalist sistem, sosyalist bloku “çevreleme” yönünde yeni adımlar atarken, savaşın hemen ardından Çin devriminin başarıya ulaşması, Vietnam, Kamboçya, Kore gibi Uzakdoğu ülkelerini etkiliyordu. Bunun üzerine ABD, Güney Kore’yi Kuzey’e karşı kışkırtmaya başladı. Kuzey Kore birlikleri, 25 Haziran 1950 tarihinde Güney’e girdiler. ABD, Güney’in zor duruma düşmesiyle, Kuzey Kore’ye karşı savaş ilan etti

ve 27 Haziran'da Kore'ye girdi.

ABD'nin Kuzey Kore'yi işgale kalkışması, Çin Halk Cumhuriyeti'ni de savaşa dahil etmiştir. Buna hazır olmayan ABD zor bir duruma düştü. 1953 Temmuz'unda Kuzey ve Güney Kore sınırlarında çok fazla bir değişiklik olmadan barışı imzalamak zorunda kaldılar. ABD, ikinci emperyalist savaş sonrası ilk bozgunu Kore'de yaşadı. SSCB'nin desteklediği Çin Halk Cumhuriyeti ile bir bütün olarak sosyalist blok, Kuzey Kore'de askeri ve siyasi bir zafer kazanmış oldu.

Kore savaşının bizler açısından bir diğer önemi, Türkiye'nin bu savaşa katılması karşılığında NATO'ya dahil edilmesidir. NATO kurulduktan sonra Türkiye, bu askeri birliğe katılmak için başvuruda bulunmuş, ancak SB'nin tepkisini çekmemek için kabul edilmemişti. ABD, Kore savaşına Türkiye'den asker isteyecek, Türkiye de bir tugay gibi büyük bir askeri birliği Kore'ye gönderecekti. Binlerce askerin kanı-canı üzerinden Türkiye NATO'ya kabul edildi. Türkiye ile birlikte Yunanistan ve Almanya da NATO'ya dahil oldular.

Türkiye, NATO'ya girdikten sonra Amerikan üsleri, tesisleri iyice arttı. Ayrıca Türkiye-ABD arasında birçok gizli antlaşmalar yapıldı. "Soğuk savaş" yıllarının en önemli gerilimlerinden biri olan U-2 Amerikan casus uçaklarının SB üzerinde uçuş yapması da bu döneme rastlar. ABD, Kore savaşını kazanamamış, ayrıca atom tekeli de elinden kaptırmıştı. SB, savaş sonrası atom bombasını yaptığı gibi, "güdümlü füzeler" konusunda da büyük bir başarı elde etti. Amerikan toprakları ilk kez kıta dışında bir devletin vurcu gücü içine girmişti. Buna karşın ABD de haberalma faaliyetlerine hız verdi. Sovyet askeri faaliyetlerinin gözlenip dinlenmesi (uçak ve radarlarla) ABD açısından büyük bir önem kazandı. İngiltere, Almanya, Japonya ve Türkiye'den kalkan U-2 casus uçakları, çok yüksekte uçarak bu bilgileri topluyordu. Fakat 1 Mayıs 1960'ta bir Amerikan casus uçağı, SB tarafından düşürüldü. ABD önce uçağın "meteorolojik bir uçak" olduğunu söyleyerek sıyrılmaya çalıştı. Fakat uçağın pilotu sağ yakalanmıştı. Pilot yaptığı açıklamalarda, CIA'ye bağlı çalıştığını, 1956'dan beri Türkiye'deki İncirlik üssünde üstlendiklerini, her yıl bir dizi haberalma uçuşlarına çıktıklarını, düşürülmeden önce de Pakistan'dan Norveç'e uçup bilgi topladığını söylemişti.

Bunun üzerine SB, bu uçaklara üslerinde izin veren devletleri, tabi ki Türkiye'yi de uyardı, bu üslerin yerle bir edileceğini söyledi. Bu konuda Türk hükümetinin yaptığı tek açıklama, "uçağın Peşaver'den Norveç'e uçtuğunun öğrenilmiş ol-

"Soğuk savaş"ın ilk yıllarında bu, bir emperyalist kampa karşı diğerinin safında yer almak şeklinde de değil, bir bütün olarak emperyalist-kapitalist kamp adına, sosyalist kampa karşı savaşın koçbaşı olmaktı. DP'nin hükümette olduğu '50-60 yılları arasında geçen 10 yıl, bunun en açık ve çarpıcı örnekleriyle doludur. 1951 yılında Kore Savaşı'na asker gönderildi. 1952'de NATO'nun isteği üzerine komünizme karşı gayri-nizami harp yapacak "Seferberlik Tetkik Kurulu", daha sonraki adıyla "Özel Harp Dairesi" kuruldu. (Bu dairenin en büyük icraatlarından biri, 6-7 Eylül olayıdır.) 1954 yılında Yabancılar petrol arama ve çıkarma izni verildi. Bazı traktör ve basma fabrikaları özelleştirildi veya ekonomik olmadıkları için kapatıldı. Cezayir kurtuluş savaşı sırasında Fransa desteklendi. Dışta emperyalizme bu bağımlılık sürerken, içte de faşist baskı ve terör arttı.

duğuna göre, Türk hükümetinin kendisini sorumlu görmediği" şeklinde oldu. ABD ise, U-2'nin casus uçakları olduğunu kabul etmek ve bu uçuşlarını durduracağını açıklamak zorunda kaldı.

Böylece Türkiye, ABD'nin başta SB olmak üzere sosyalist kampa karşı yürüttüğü savaşın "tetikçiliği"ni üstlenmiş ve komşusu olan SB ile ilişkilerinin en kötü olduğu bir dönemi yaşamaya başlamıştı. Birinci ve ikinci emperyalist savaşta olduğu gibi "soğuk savaş" döneminde de emperyalistlerin maşası olarak kullanılıyordu. "Soğuk savaş"ın ilk yıllarında bu, bir emperyalist kampa karşı diğerinin safında yer almak şeklinde de değil, bir bütün olarak emperyalist-kapitalist kamp adına, sosyalist kampa karşı savaşın koçbaşı olmaktı.

DP'nin hükümette olduğu '50-60 yılları arasında geçen 10 yıl, bunun en açık ve çarpıcı örnekleriyle doludur. 1951 yılında Kore Savaşı'na asker gönderildi. 1952'de NATO'nun isteği üzerine komünizme karşı gayri-nizami harp yapacak "Seferberlik Tetkik Kurulu", daha sonraki adıyla "Özel Harp Dairesi" kuruldu. (Bu dairenin en büyük icraatlarından biri, 6-7 Eylül 1955'te bir provokasyon çıkararak İstanbul'daki azınlıkların işyeri ve evlerine karşı saldırılar düzenlenmesi, yağma edilmesi olayıdır.) 1954 yılında Yabancılar petrol arama ve çıkarma izni verildi. Bazı traktör ve basma fabrikaları özelleştirildi veya ekonomik olmadıkları için kapatıldı. Cezayir kurtuluş savaşı sırasında Fransa desteklendi.

Dışta emperyalizme bu bağımlılık sürerken, içte de faşist baskı ve terör arttı. 1954-1958 yılları arasında 238 gazeteci hükümete karşı yazılar yazmak suçundan mahkûm oldular. "Tahkikat Komisyonu" kuruldu. Bu komisyon, hem suçlama hem de yargılama hakkına sahipti. Öyle ki, 5 kişiden fazla yan yana yürümeyi bile yasakladılar. Hükümete karşı İstanbul Üniversitesi'nde düzenlenen bir protesto mitinginde, polisin açtığı ateş sonucu bir kişi öldü, bir kişi yaralandı. CHP'li olarak bilinen yüksek yargı mensupları hükümet kararıyla emekliliğe sevk edildi vb...

Kısacası DP dönemi, ABD emperyalizmi ile bağımlılığı arttırdığı gibi, işçi ve emekçiler üzerindeki sömürü ve baskıyı yoğunlaştırdı, kendisinden olmayan herkes üzerinde terör estirdi. ABD'nin McCarty'ci "cadı avı" gibi ülke içinde komünist avına çıktı, yüzlercesini hapsetti. Kontrgerilla örgütlenmesinin ilk adımını atarak bir provakasyon ile azınlık üzerindeki baskıyı arttırdı. Bu yönleriyle "tek partili dönem"den farklı olmadığını ortaya koydu.

27 Mayıs darbesi

ABD'ye ve onun başını çektiği emperyalist-kapitalist kampa bu kadar hizmeti geçen DP'nin bir askeri darbe ile devrilmesi ve Başbakan ile iki bakanın asılması, akla ister istemez, farklı çıkar ilişkilerini getiriyor. Menderes'in Rusya ile ilişkileri geliştirmek üzere Moskova'ya gideceği, ABD'nin bu geziden 40 gün önce darbe yaptığı iddiası vardır ki, doğru olma olasılığı güçlüdür.

Türkiye, ABD'ye yaptığı hizmetler karşısında aldığı yardımların yetersiz olduğunu düşünmekteydi. Bunun yanı sıra başta Yunanistan olmak üzere diğer ülkelere Türkiye'den daha fazla para verilmesi, tepki çekmişti. ABD Kongresi, Türkiye'nin 300 milyon dolarlık talebini geri çevirirken, SSCB'den gelen "ekonomik kalkınma odaklı" yardım taleplerini de Türkiye'nin kabul etmesini engellemişti. Ekonomik olarak bu kuşatılmışlık ve sıkıntılar yaşanırken, siyasi olarak da yeni gelişmeler oluyordu. 1958 yılında Irak'ta General Abdülkerim Kasım darbesi gerçekleşti. Daha önce ABD'ye bağımlı olan Irak, Kasım'ın darbesiyle SSCB ile ilişkilerini geliştirdi. Bunun üzerine ABD, Türkiye'yi Irak ve Suriye'ye karşı bir askeri bir harekate sürüklemek istedi. Türkiye ise, böyle bir maceraya atılmaya isteksiz davrandı. Böyle bir ortamda Menderes, ABD'ye karşı bir alternatif olarak SSCB ile ilişkileri geliştirmenin ilk adımlarını attı. Türk egemenleri, tıpkı ikinci emperyalist savaşta olduğu gibi, birbiriyle savaşan bloklarla ilişkileri geliştirip, istediklerinin azamisini almayı amaçlamış olabirler. Ancak bu dönem farklıydı. ABD, Irak'tan sonra Türkiye'nin de elinden kaçmasına göz yumamazdı.

27 Mayıs sabahı, darbeyi gerçekleştirenlerin başında olan Albay faşist Alparslan Türkeş'in sesinden radyolarda okunan bildiride, sürekli olarak şu söylenmektedir: "NATO'ya bağlıyız ve inanıyoruz. CENTO'ya bağlıyız ve inanıyoruz." (CENTO, "Bağdat Paketi" olarak kurulan, Irak'ın çekilmesiyle 1959'da CENTO - Merkezi Antlaşma Örgütü- adını alan ABD'ye bağlı bölgesel bir örgütlenme) 27 Mayıs darbecileri, yemin billah ederek NATO'ya CENTO'ya bağlılığını haykırıyorsa, darbeye maruz kalanların bağlılıklarından şüpheye düşülmüş demektir. Türkeş gibi ABD tarafından yetiştirilmiş bir subayın, bu darbenin başında olması da, Menderes'in son yıllarında ABD'ye karşı bazı adımlar attığı savını güçlendirmektedir. 27 Mayıs'ta, daha sonra yaşanan iki darbeden, 12 Mart ve 12 Eylül'den farklı olarak "emir komuta zinciri" altında bir darbe olmamış, birçok üst düzey subay, darbeye karşı çıktığı için saf

dışı bırakılmıştır. (375 kadar generalin 300'ü ve 7.000 kadar da üst rütbeli subayın o dönem emekli edildiği, bunların emekli ikramiye ve tazminatlarının ise, ABD'nin verdiği parayla ödendiği söylenmiştir.) Dolayısıyla ordu içinde de klik farklılığı su yüzüne vurmuş ve 27 Mayıs sürecinde tasfiye edilmiştir.

27 Mayıs darbesinin ardından Menderes ve iki bakanı asılırken, aynı dönemde cumhurbaşkanı olan Celal Bayar'ın asılmamış olması da, Menderes'in SB ile ilişkileri yeniden kurma girişimlerinin, ABD tarafından cezalandırıldığını söyleyenlerin dikkat çektikleri bir diğer gelişmedir. Diğer yandan 27 Mayıs'tan sonra hükümete yeniden gelen CHP döneminde de ABD'ye bağımlılığın devam etmesi, ABD'nin böyle bir tehlike yaşamış olduğunu göstermektedir. ABD, Türkiye gibi önemli bir pazarı ve jeostratejik önemi olan bir ülkeyi, en ciddi rakibi SSCB'ye kaptırma tehlikesi karşısında, darbe dahil her yonteme başvurur. Bu kişilerin, bir zamanlar kendisinin en has işbirlikçisi olması da bu durumu değiştirmez. Aksine onun şahsında tüm işbirlikçilerinin yüreğine korku salmak için, bunu özellikle yapar.

27 Mayıs 1960 öncesinde, işçi sınıfının, şehir ve kır emekçilerinin, aydınların ve gençliğin hoşnutsuzluğunda patlama niteliğinde gelişmeler oldu. Buna karşı faşist Bayar-Menderes hükümeti faşist terörü koyulaştırdı. 27 Mayıs Askeri Darbesi bu koşullarda gerçekleşti. Bu durum, darbecilere önemli bir kitle desteği sağlarken, 27 Mayıs'ın ilerici olduğu şeklinde düşüncelere de yol açtı. Oysa yukarıda belirttiğimiz gibi, darbeyi yönetenler arasında Türkeş gibi faşistler ve aynı eğilimi değişik biçimlerde taşıyan yüksek rütbeli subaylar bulunuyordu. Bununla birlikte 27 Mayıs hareketi içerisinde cılız da olsa reform yanlılarının olduğu da söylenir. Fakat belli ki, bunlar belirleyici değillerdi.

Her ne kadar 27 Mayıs darbesinden sonra yapılan '61 Anayasası, bugüne dek yapılan anayasalar içinde en ilerisini oluşturuyorsa da, bu 27 Mayıs'ın ilericiliğiyle değil, o yıllarda dünyada ve ülkede yükselen toplumsal muhalefetin düzeyiyle ilgilidir. 27 Mayıs sonrası hükümetler, anti-komünist saldırganlıklarını korumakla birlikte, bundanmış da olsa Grev ve Toplu Sözleşme Yasası gibi bazı hakları tanımak zorunda kaldılar. Fakat bu Amerikan tipi gangster sendikalarla düzen sınırları içinde hapsedilmeye ve gemlenmeye çalışıldı. Buna rağmen yığınların anti-emperyalist ve demokratik uyanışı ve bu doğrultudaki eylemleri durdurulamadı.

Konumuz açısından 27 Mayıs darbesinin önemi, klikler arası savaşta darbelerin kullanılması ve bunun ardında da emperyalistlerin olmasıdır. Farklı emperyalistlere bağlı klikler arasındaki mücadele, günümüze kadar gelen ve AKP'nin hükümet olduğu 2002 yılından sonra iyice şiddetlenen bir olgudur.

YEDİVEREN YAYINLARI

**Savaş Hazırlıklarında Bir Dönemeç
3 Kasım Seçimleri**
Derleyen: Azmi Akan
Türkiye'de bir savaş hükümeti kurulması için yapılan 3 Kasım 2002 seçimleri ve Türkiye Devrimci Hareketi'nin "taktik", "devlet" ve "demokrasi" konusundaki yanlış yaklaşımları.

İşkencede Direnme Savaşı
Derleyen: Remzi Basalak
Adressiz Sorgular kitabının devamı... Son yıllarda İşkencede direnme ortamının düşme nedenlerini, yeniden direniş yükseltmenin gereklerini ve şehit komünistlerin direnişlerini anlatıyor...

İşçi Sınıfı Hareketi ve Görevler
Derleyen: Hamit Tekin
İşçi sınıfının tarihsel deneyimlerini ve gerçek gücünün bu deneyimlerde yattığını anlatan kitap, işçi sınıfı hareketinin tıkanma noktalarını ve aşma yollarını ortaya koyuyor.

Pişmanlık Yasaları ve İtirafçılığa Karşı Mücadele
Derleyen: Osman Akgün
"Topluma kazandırma" adı altında karınıza çıkartılan pişmanlık yasalarına, itirafçılık ve hainlik olgusuna yaklaşım, komünistlerin bu konudaki tarihsel tutum ve belgeleri.

Yeni Emperyalist Savaşın Ekonomik Politigi
Derleyen: Selma Aybal
Savaş ve Devrimci Duruş kitabının devamı... ABD emperyalizmini yeni emperyalist savaşa başlamakla iten ekonomik ve siyasi koşullar ile Irak'ta derinleşen ABD bataklığı...

Kutup Yıldızı
Derleyen: İsmail Gökhan Edge
Bulunduğu her alanda kitlelerin büyük sevgisini ve saygısını kazanan, Türkiye Devrimci Hareketi'nin direnme geleneğinin oluşmasında tarihsel bir rol üstlenen, komünist önder Mehmet Fatih Öktülmüş'ün yaşam öyküsü.

Emperyalist Savaş ve Kürt Sorunu
Derleyen: Nilgün Gök-Eralp Yazar
Komünistlerin ulusal soruna bakışı ve Kürdistan'a temel yaklaşımlarıyla birlikte, emperyalist savaş koşullarında Kürt hareketinin evrimi...

TİKB(B) 4. Konferans Belgeleri
Derleyen: Ataman İnce
TİKB(B)'nin, örgütsel durumunu, emperyalist paylaşım savaşını ve Türkiye'nin savaşa karşı konumunu değerlendirdiği 4. Konferansı.

İnancın Sınıdığı Zor Mekanlar; Hücreler Kitabı Dava Dosyası
Derleyen: Nevin Berktaş
"Hücreler" kitabının ve yazarının ceza almasının ardından, kitabın dava süreci ve yürütülen komparyla birlikte yayınlanan son hali.

Köklerimiz Toprakta Tarlıdan Geliyoruz
Derleyen: Devrim Zafer
Şehitler Albümü... Herbiri mücadelenin farklı bir cephesinde şehit düşmüş komünistlerin, rehber olan yaşamları...

Yol Ayrımı
Derleyen: Osman Fatih
Komünist bir örgütün tarihinde yaşanan tasüyecilik ve buna karşı ideolojik, siyasal, örgütsel olarak gerçekleştirilen çıkışın siyasal belgesi... Tasüyeciliğin çözümlenmesi...

İlk Kurşun
Derleyen: A. İsmail
12 Eylül'den 17 gün sonra, faşist cuntaya ilk kurşun olan komünist önder Osman Yaşar Yıldız'ın biyografisi... Ölümsüz proletarya kahramanının öğreten yaşamı...

İnancın Sınıdığı Zor Mekanlar; Hücreler
Derleyen: Nevin Berktaş
12 Eylül yıllarında faşist yaptırımlara ve hücre saldırısına karşı en zor koşullarda bile direnmenin onurunu anlatan kitap.

Duvarlarının Hükmü Yok
Derleyen: Mehmet Fatih Öktülmüş
19 Aralık 2000 tarihindeki cezaevleri katliamı ve hücre saldırısına karşı yürütülen büyük ölüm orucu direnişinin siyasal dersleri... Tutsakların direniş günceleri...

Savaş ve Devrimci Duruş
Derleyen: Sezal Ekinci
11 Eylül saldırısıyla birlikte başlayan yeni emperyalist paylaşım savaşının ilk aşamasının ekonomik, siyasal ve sosyal koşullarının çözümlemeleri, emperyalistlerin hazırlık düzeyleri...

TİKB(B) I. Kongre Belgeleri
Derleyen: İsmail Cüneyt
TİKB(B)'nin yeni emperyalist paylaşım savaşının öngününde yaptığı ve örgütsel-siyasal hattını gözden geçirip, program ve tüzüğünü oluşturarak yeni döneme hazırlandığı I. Kongre'sinin belgeleri...

Stalin Üzerine Gerçekler
Derleyen: Alman Komünist Partisi
Almanya'da 1970'li yıllarda yayınlanan ve Stalin'e dönük karıştırmalara önemli cevaplar veren kitabın Türkçe baskısı.

Kıdem tazminatının gaspedilmesine karşı **GENEL GREV GENEL DİRENİŞ**

"Antenler yalan söylüyorsa,
Yalan söylüyorsa rotatifler,
Duvarda afiş, sütunda ilan yalan söylüyorsa,
Ses yalan söylüyorsa,
Söz yalan söylüyorsa,
Ellerinizden başka her şey
Herkes yalan söylüyorsa,
Elleriniz balçık gibi itaatli,
Elleriniz karanlık gibi kör,
Elleriniz çoban köpekleri gibi aptal olsun,
Elleriniz isyan etmesin diyedir.
Ve zaten bu kadar az misafir kaldığımız
Bu ölümlü, bu yaşanası dünyada
Bu bezirgan saltanatı, bu zulüm bitmesin diyedir".

